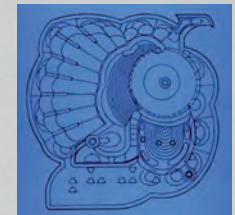

**TAMPEREEN PÄÄKIRJASTO METSO
RAKENNUSHISTORIALLINEN SELVITYS JA DOKUMENTOINTI**

Arkkitehtitoimisto Seija Hirvikallio

2014

Selvityksen tilaaja: Tampereen Tilakeskus Liikelaitos
Selvityksen laatija: Arkkitehtitoimisto Seija Hirvikallio /Seija Hirvikallio

2014

PÄÄKIRJASTO METSON RAKENNUSHISTORIALLINEN SELVITYS JA DOKUMENTOINTI

Sisällysluettelo		Ilmastointi	18
		Valaisimet	18
Johdanto	5	Väliseinät	19
		Sisäovet	19
YLEISTIEDOT	5	Sisäkatot	19
		Alkuperäiset kalusteet	28
METSON TONTIN JA KORTTELIN HISTORIA ENNEN PÄÄKIRJASTON KILPAILUA	6	PINTAMATERIAALIT	32
		Pääkerroksen yleisötilat	32
TAMPEREEN KAUPUNGINKIRJASTON SUUNNITTELUKILPAILU	7	Pohjakerroksen tilat	33
		Parvikerros	34
Arkkitehti Reima Pietilä	8	Wc-tilat	37
Arkkitehti Raili Pietilä (os. Paatelainen)	8	Julkisivut	38
Pietilöiden Tampere	9	Ikkunadetaljit	38
		Ulko-ovet	38
KILPAILUEHDOTUS SOIDINKUVAT	10	Vesikatto	38
		VALMIS KIRJASTORAKENNUS JA SEN TOIMINNOT 1986	45
Sijainti tontilla	10		
Tilat	10	PERUSKORJAUKSET JA MUUTOKSET	48
Julkisivut	10		
Soidinkuvien metaforat	11	METSON NYKYTILANNE / TILADOKUMENTOINTI SYKSY 2014	49
KIRJASTON RAKENTAMINEN	17	Tontti	49
		Julkisivut	49
Asemapiirros ja sijainti tontilla	17		
Työmaan aikaiset muutokset	17		
Julkisivut ja vesikatto	18		
Rakenteet	18		

Sisätilat	49
Pietilöiden alkuperäiset kalusteet	49

METSON RAKENNUSHISTORIALISET ARVOT 57

1. Kaupunkikuvalliset arvot, sijainti tontilla ja juurevuus	57
2. Arkkitehtoniset ja tyylliset arvot, tyyli ja perinne	58
3. Toiminnalliset arvot, toiminta ja aitous	59
4. Rakenteelliset arvot, rakenne ja tunnelma	60
5. Henkilöhistorialliset arvot, Reima Pietilä	61

TILOJEN RAKENNUSHISTORIAALLINEN ARVLUOKITUS JA PERUSKORJAUSTAVOITTEET 62

Tilojen luokitusmäärittelyt ja korjaustapa	62
Metson tilojen arvoluokitus	62

Lähdeluettelo 68

LIITE 1. Nykytilannepohjat	69
LIITE 2. Ovityypit	74
LIITE 3. Kalustetyypit	79
LIITE 4. Tiladokumentointi	90

1

2

PÄÄKIRJASTO METSON RAKENNUSHISTORIALLINEN SELVITYS JA DOKUMENTOINTI

Johdanto

Tampereen pääkirjasto Metso rakennettiin vuosina 1983–86. Se syntyi arkkitehtuurikilpailun tuloksena. Rakennuksen suunnitteli arkkitehtitoimisto Raili ja Reima Pietilä Arkkitehdit. Kirjasto on pääosin säilynyt alkuperäisessä asussaan lähes 30 vuotta. Kirjastotoiminnot kuitenkin ovat muuttuneet vuosien varrella ja tiloihin tarvitaan muutoksia. Muumimuseo, luonnontieteellinen museo ja kivimuseo ovat muuttaneet pois kirjaston pohjakerroksesta. Toimintojen uudelleenjärjestelyn lisäksi kirjaston sanomalehtilukusali halutaan siirtää Frenckellin pannuhuoneesta Tammerkosken rannalta pääkirjaston yhteyteen.

Tässä selvityksessä käydään läpi pääkirjasto Metson rakennushistoria kilpailuvaiheesta nykypäivään ja dokumentoidaan tilat peruskorjauksen lähtötietoaineistoksi.

Lisäksi pyritään tekemään rakennuksesta ja tiloista rakennushistoriallinen arvoanalyysin korjauksen tueksi.

1. Ilmakuva pääkirjasto Metsosta. Kuva Metson arkisto.
2. Kuva kilpailuvaiheen pienoismallista. Kuva Metson arkisto.

YLEISTIEDOT

Virallinen nimi: Tampereen kaupungin pääkirjasto Metso

Osoite Pirkankatu 2, PL 152, 331010 Tampere

Tonttitunnus V/69/7

Rakennettu arkkitehtuurikilpailun tuloksena, kilpailuvuosi 1978

Valmistumisvuosi 1986

Arkkitehdit Raili ja Reima Pietilä

Pinta-ala 10 523 m² / kirjaston hyötypinta-ala rakennuksen valmistuessa 6629 m², kellarissa oli laajennusvara 1526 m².

Hyötypinta-ala nyt 6868 m², laajennusvara 594 m².

Kirjaston lisäksi rakennuksesta osoitettiin alunperin tilat luonnontieteelliselle museolle, oppimateriaalikeskukselle, työväenopiston toimistolle ja kulttuuritoimen valokuvauslaboratorioille.

Viimeisin vahvistettu asemakaava on vahvistettu 27.11.1980. Tontti on merkitty Y-2 –merkinnällä (kirjastotoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue, jolle saadaan rakentaa tiloja myös opetus- ja museotoimintaa varten.

Suurin sallittu kerrosala 12 000m², maanalaista tilaa 2600 m²

Tontin pinta-ala 8102,7 m²

Rakennusta ei ole suojeltu lailla tai asemakaavalla.

Arvoluokitus (Lähde Tampereen kantakaupungin rakennuskulttuuri 1998):

RM II (rakennustaiteellisesti erittäin merkittävä, alkuperäisyysaste suuri), valtakunnallisesti merkittävä. Kyseessä on myös kansallisesti ja kansainvälisesti arvostettu arkkitehtuurikohde.

Nykyiset tilat käyttötarkoituksen mukaan:

Pohjakerros:

Muumimuseo 931 m² (tyhjiällä)

Muumimuseon myymälä

Entinen kivimuseo 445 m² (tyhjiällä)

Kirjaston työ- ja varastotiloja

Tutkijanhuoneet

Kirjastoautot

Pääkerros:

Aikuisten lainausosasto

Lasten lainausosasto

Käsikirjasto

Lukusali

Maakuntakirjasto

Työ- ja varastotiloja

Toinen kerros:

Kahvila

Luentosalit ja kokoushuone

Musiikkiosasto

Hallintotilat

Kolmas kerros

Iv-konehuoneet

METSON TONTIN JA KORTTELIN HISTORIA ENNEN UUDEN PÄÄKIRJASTON KILPAILUA

Nykyisen Metson pääsisäänkäynnin kohdalla oli ennen pääkirjaston rakentamista Tampereen luonnontieteellinen museo, joka sijoitettiin vuonna 1962 F.L. Caloniuksen vuonna 1884 suunnittelemaan kivitaloon. Taloa kutsuttiin aikoinaan Kaipion taloksi. Kaipion talon jatkeena oli ns. Hermeksen talo Pirkankadun ja Mustalahdenkadun kulmassa. Hämeenpuiston ja Puutarhakadun kulmassa oli vuonna 1874 rakennettu puurakennus, jossa toimi Tampereen Suomalainen Klubi. Kaikki tontin rakennukset purettiin uuden pääkirjaston tieltä 1980-luvun alussa.

Korttelin rakennukset Tampereen rakennusvalvontaviraston arkiston mukaan vuodesta 1874 alkaen:

- asuinrakennus 1874, K. Lund (Tampereen Suomalainen klubi 1891), Hämeenpuiston varrella
- puinen asuinrakennus 1877, (Frenckellin talo 1880-luvulla, Hermeksen talo vuodesta 1918 vuoteen 1928, Lähetystalo vuodesta 1928), F.L. Calonius, Pirkankadun (ent. Kauppakadun) varrella
- kivinen asuinrakennus, Kaipion talo (1884), F.L. Calonius, Hämeenpuiston ja Pirkankadun kulma
- puurakennus Pirkankadun ja Mustalahdenkadun kulmaan 1880, Tammerfors Handelstryckeri
- suunnitelma klubihuoneistoa (biljardisali, sanomalehtisali, kokoussali, buffetti) varten 1896 (vanhaan Suomalaisen Klubin taloon), Berndt Blom.
- Svenska klubben i Tammerfors Pirkankadun varteen 1898, Lambert Petterson
- Kaipion talon piha-ateljeerakennus 1912, Heikki Tiitola

- bensiiniasema Shell, 1929 tontin keskiosassa
- reklaamipylväät 1930
- bensiinin jakelukioski 1959
- luonnontieteellinen museo Caloniuksen suunnittelemaan kivitaloon 1962
- huoltoasema Puutarhakadun kulmaan 1974
- kirjastotalo Metso 1986, Raili ja Reima Pietilä (kaikki korttelin vanhat rakennukset purettiin)

(Lähde Seija Hirvikallio: Hämeenpuisto – Tampereen Esplanadi. Tampere 2012.)

Vanha luonnontieteellinen museo purettiin uuden pääkirjaston tieltä. Rakennuksen suunnitteli F. L. Calonius vuonna 1884. Kuva Tampere-seura.

TAMPEREEN KAUPUNGINKIRJASTON SUUNNITTELUILPAILU

Tampereen pääkirjasto toimi 1920-luvulta vuoteen 1986 ns. Vanhasa kirjastotalossa Tammerkosken rannalla, Keskustorin itäiselle reunalla. Vanha kirjasto syntyi arkkitehtuurikilpailun tuloksena. Kilpailun voittivat arkkitehdit Jussi ja Toivo Paatela. Pohjoismaisen klassismin henkeen suunniteltu kirjasto valmistui vuonna 1925. Kilpailuehdotukseen tehtiin paljon muutoksia suunnittelun käynnistyessä.

Kirjastotoimintojen laajentuessa oli tilanahtaus ilmeinen ja kirjastolle alettiin hakea uutta tonttia keskustasta. Tontti löytyi Hämeenpuiston ja Pirkankadun kulmasta ja arkkitehtuurikilpailu julistettiin vuonna 1978. Kilpailuun osallistui 120 ehdotusta ja voittajaksi valittiin Raili ja Reima Pietilän ehdotus ”Soidinkuvat”. Palkintolautakunnan jäseniä olivat mm. arkkitehdit Keijo Petäjä ja Timo Penttilä.

Rakennustyöt käynnistyivät vuonna 1983 ja ne kestivät kolme vuotta.

Vanha kirjastotalo Tammerkosken rannalla.

Arkkitehti Reima Pietilä

Reima Frans Ilmari Pietilä syntyi 25.8.1923 Turussa ja kuoli 26.8.1993 Helsingissä. Hän valmistui vuonna 1953 Teknillisestä korkeakoulusta ja valmistumisen jälkeen hän toimi Helsingin kaupungin asemakaavaosastolla, Cedercreutz-Railon toimistossa, Viljo Revellin toimistossa sekä Rakennushallituksessa. Arkkitehtitoimisto Reima Pietilä toimi vuosina 1957-60 kunnes Pietilä perusti puolisonsa Raili Paatelaisen kanssa yhteisen toimiston. Avioliiton solmimisen jälkeen toimiston nimi muutettiin Arkkitehdit Raili ja Reima Pietiläksi vuonna 1975.

Reima Pietilä toimi Oulun yliopiston arkkitehtiosaston professorina vuosina 1973-79.

Reima Pietilä oli arkkitehtuurikriitikko ja hänen tekstejään julkaistiin paljon kansainvälisessä alan lehdistössä. Hän vastusti 1970-luvun tiukkaa moduuliajattelua ja kehitti oman arkkitehtuurifilosofian, joka perustui orgaanis-morfologiseen arkkitehtuurinäkemykseen. Postmodernismin myötä hänen ajatuksensa saivat tuulta siipien alle.

Arkkitehti Raili Pietilä (os. Paatelainen)

Raili Inkeri Marjatta Paatelainen syntyi 1926 Pieksämäellä. Hän valmistui arkkitehdiksi Teknillisestä korkeakoulusta vuonna 1956 ja työskenteli valmistumisen jälkeen Olli Kivisen arkkitehtitoimistossa vuosina 1954-51 ja Olaf Küttnerillä vuosina 1959-60. Raili Paatelainen työskenteli Reima Pietilän kanssa yhdessä vuodesta 1960 alkaen.

Monet Reima ja Raili Pietilän työt ovat syntyneet kilpailun tuloksena:

- Brysselin maailmanäyttelyn paviljonki 1956 (1958)
- Tampereen Kalevan kirkko 1959 (1966)
- Venetsian Paviljonki 1959
- Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunnan osakuntatalo Dipoli 1961 (1966)
- Suvikummun asuntoalue Espoossa 1962 (1967-69)
- Suomen New Delhin suurlähetystö 1963 (1983-85)
- Monte Carlon monitoimikeskus 1969
- Malmin kirkko 1967

Tampereen kaupunginkirjaston kilpailu 1978
Malminkartanon koetalot 1979 (1984)
Lieksan kirkko 1979 (1982)
Tasavallan presidentin virka-asunto ”Kiillemoreeni” 1983 (1985-87)

Muita töitä:

Branderin kahvila, Hämeenpuisto Tampere 1962 (1963)
Särestöniemen galleria ja ateljee, Kittilä 1972
Siefin palatsialueen rakennukset Kuwaitissa 1973 (1978-82)
Hvitträskin sauna 1974
Hervannan seurakunta- ja vapaa-aikakeskus, ostoskeskus Tampere 1975 (1979)
Päiväkoti Taikurihattu 1984
Porin vanhainkoti 1987

Pietilöiden Tampere

Raili ja Reima Pietilän suunnittelemat tärkeimmät rakennukset sijaitsevat Tampereella, joka oli sattumoisin Reima Pietilän äidin kotikaupunki.

Branderin kahvilan sisustukset suunniteltiin ja rakennettiin vuosina 1962–63 vastapäätä nykyistä Metsoa. Kahvila sijaitsi Asunto Oy Kauppakartanon talossa osoitteessa Hämeenpuisto 27a. Pietilän mukaan Branderin sisustuksissa oli Kalevan kirkon kokeiluprototyyppi: puisten tippukivimuodostelmien harjoitelma. Valitettavasti sisustukset purettiin vuonna 1984.

Kalevan kirkko on myös varhaisvaiheen työ ja se rakennettiin kilpailun tuloksena vuonna 1966. Kirkko on katedraalimainen, vaikka se on täysin moderni. Pohjapiirustuksessa on nähtävissä kalan kuva. Kirkko toteutettiin liukuvalutekniikalla ja kirkon korkeudesta päätti Pietilä

itse valuvaiheessa tarkastelemalla kirkon näkyvyyttä eri suunnista Kalevassa ja keskustassa. Reima Pietilän mukaan puunrungosta sahattu kiekko on Kalevan kirkon intuitiivinen lähtökohta. Metaforisia tulkintoja löytyy usealta eri tasolta.

Hervannan kauppakeskus ja vapaa-aikakeskus rakennettiin 1975 ja niiden materiaaliksi Pietilät valitsivat Tamperetta ja Tammerkosken tehdasrakennuksia symbolisoivan punatiilen. Punatiileen on liitetty sinisiä ja punaisia metallipintoja. Rakennukset ovat säilyneet tähän päivään asti Hervannan tunnus- ja maamerkkeinä.

Tampereen pääkirjaston arkkitehtuurikilpailu ja kilpailuvoitto vuonna 1979 olivat luontainen mahdollisuus Pietilöille jatkaa Tampereelle suunniteltujen rakennusten sarjaa. Tampereen rakennuksissa on symbolisella tasolla voimakkaasti mukana luonto sekä paikallinen ja historiallinen Genius loci: rakennukset liittyvät kiinteästä muodonannoltaan ja materiaaleiltaan paikkaan, johon ne on rakennettu. Arkkitehtuuri kumpuaa Reima Pietilän morfologisesta arkkitehtuuri-filosofiasta eikä niinkään vallitsevasta arkkitehtuurin modernistisesta valtatyylistä.

KILPAILUEHDOTUS SOIDINKUVAT

Pietilöiden kilpailuehdotus poikkesi selvästi muista kilpailuehdotuksista veistoksellisten ja kaarevien muotojensa vuoksi. Ehdotus poikkesi myös suorakulmaisesta asemakaavakoordinaatistosta. Ylhäältä katsottuna rakennus näyttää puistoon asettuneelta megaveistokselta, linnulta, joka kantaa valkyrimaisesti kilpeään. Pietilää lainaten: ”Lintu on kuin sotaan lähdössä – kuin metso soitimella”. Kirjaston nimeksi vakiintui ensin epävirallisesti Metso. Se otettiin myös virallisesti Tampereen pääkirjaston nimeksi, joka tunnetaan ympäri maailmaa.

Sijainti tontilla

Pietilät sijoittivat tontille maahan laskeutuneen ”Metson” pohjois-eteläsuuntaan siten, että pääsisäänkäynti jäi linnun nokan alla Hämeenpuiston ja Pirkankadun kulmaan. Kirjahalli on prystösulkien alla ja työhuoneet siipien alla.

Autopaikat reunustivat rakennusta Puutarhakadun ja Mustalahdenkadun puoleisilla reunoilla ja koko tonttia ympäröivät puurivistöt. Pie-noismallista päätellen pääkerros näytti olevan maan tasolla. Tasoeroa maanpinnalle ei oltu kilpailuehdotuksessa huomioitu. On mahdollista, että suunnittelun edetessä maaperän perustusolosuhteet tai tilojen luonnonvalovaatimukset pakottivat sijoittamaan pohjakerroksen osittain maan pinnan yläpuolelle, mikä nosti pääkerroksen jalustan päälle.

Mustalahdenkadun puoleiselle pihalle Pietilät sijoittivat kilpailuehdotuksessa vesialtaan.

Tilat

Sisäänkäynti rakennuksen oli Pirkankadun kulmasta. Liikenteellinen keskus oli pyöreä aula, josta oli näköyhteys parvikerrokseen ja pohjakerroksen luonnontieteelliseen museoon. Tärkeimmät yleisötilat sijaitsivat säteittäisesti aulan ympärillä. Pääkerroksessa oli lainausosastot, kirjavarasto, näyttelytila ja kahvio. Parvikerroksessa oli musiikkiosasto sekä luento- ja kokoustiloja, jotka oli yhdistettävissä yhdeksi suureksi saliksi. Pohjakerroksessa oli luonnontieteellinen museo, maakuntakokoelmat sekä tutkijoiden ja henkilökunnan tilat.

Kantava runko oli suunniteltu pilari-palkkijärjestelmäksi, jonka pystytuet oli suunniteltu vapaasti sijoitettaviksi 7 metrin jaolla. Hallin päätuet olivat elementtikaaria, jotka koottiin puolikkaista. Kaarien tukema kuori oli tarkoitus valaa betonista. Pääaulan yläpuolelle sijoitettu kupoli toimi ”landmarkina”. Se oli vaikuttava ja pääsisäänkäynti oli vetävä. Kupoli kallistui 16 asteen kulmassa, joka on sama kuin maan akselin suhde kiertorataansa.

Julkisivut

Kilpailuehdotuksen julkisivut koostuivat keraamisilla värilaatoilla pinnoitetuista elementeistä ja lasipinnoista. Jyrkät näkyvät kattopinnot olivat kuparia. Rakennuksen kerrosala oli 8180 m² ja tilavuus 31000m³.

Vaikka Soidinkuvat valittiin kilpailun omaperäiseksi voittajaksi, löytyi arvostelupöytäkirjasta myös kritiikkiä. Lukupaikkojen ja kirjavaraston yhteyttä pidettiin huonona, osa tiloista oli huonosti valaistu tai jäivät kokonaan ilman luonnonvaloa. Rakennuksen plastista muotokieltä pidettiin liian viitteellisenä. Rakenteita oli vaikea arvioida tarkasti. Kaariaiheet johtivat epätarkoituksenmukaisiin tiloihin. Tasoerot olivat kritiikin mukaan puutteellisesti tutkitut.

Soidinkuvien metaforat

Reima Pietilä:

”Soidinkuvien spiraalisuus (kierteisyys) oli suhteellista eikä ehdotonta – ei pakon sanelemaa muodollisuutta. Siinä on kaksi toiminnan lähtöpistettä. Toinen alkaa sisäpuolisesti ja vaihtaa pystysuunnassa tasoja pysytellen koko ajan kuitenkin ”sisäpuolella”. Toinen spiraalinen kehitys alkaa pääkäynniltä ulkoa siirtyen sisäpuolelle ja sitten taas tuokioksi ulkopuolellekin.

Soidinkuvien viivalliseen ilmeeseen vaikutti Pietilöiden lomamatka Länsi-Irlandiin ja sen aikana tehty luonnostelu. Siellä etsittiin muinaiseurooppaa ja sen alkuperäiskulttuuria ennen roomalaisia. Koruja, solkia ja taontatöitä ja koristepiirtämistä tutkittiin matkan aikana.

Kilpailuehdotuksen laadinnan aikana Reima Pietilä törmäsi morfologiseen kierteiskasvuteoriaan. Metso päätettiin tehdä tämän mallin mukaisesti.

Pietilän mukaan kaupunki on asukkaalleen hahmomainen kartta ja jotkut rakennukset toimivat maamerkkeinä. Soidinkuvat ei ole kaupunkikuvallinen asia vaan pelkästään arkkitehtuuriteos. Sen arkkitehtuurin rinnastus Aleksanterin kirkon arkkitehtuuriin oli hänen mielestään kulttuuriteosten historiallista vertailua – laboratorion koe. Sekä Soidinkuvat että Aleksanterin kirkko ovat täysin erilaiset veistokset puiston reunalla. Ne katselevat suopeasti toisiaan.

Soidinkuvat eivät ole funktionaalista muotoa. Muoto ei kasva sovituin pelisäännöin funktiosta. Muoto seuraa ilmaisun ja rakenteen viitteitä ja synnyttää siitä tilaa, jossa toiminta voi levittyä ja toteuttaa itseään.

Soidinkuvat eivät edusta arkkitehtuurin perinnettä vaan luo uutta suomalaista arkkitehtuuria. Soidinkuvat on suuri avaruuslintu, suoraan ylhäältä nähtynä, maaliskuun lumissa. Alkumuoto lähti puun ja taipuvan oksan kuvasta. Joskus välillä pohja muistutti jopa irlantilaista maatiaislammasta. Sitten kuvat kehittyivät kulttuurisemmiksi. Löytyi siteitä eurooppalaiseen muotohistoriaan, kelttiläinen kosminen tila häilyi jossain taustalla.

Soidinkuville on ominaista se, että sen mielikuvia herättävät ainekset ovat mitä suurimmassa määrin ehdollisia, vaihdettavissa toisiksi, muuttuvat itse tilanteiden, valaistuksen ja vuodenajan mukaan.”
(Lähde Tampere, Lähikuvia ja Soidinkuvia vuonna 1979.)

Spiraaliliikkeen avulla Pietilä halusi kuvata maailmakaikkeuden kehitystä. Pääkerroksen tilat kaartuvat ja virtaavat visuaalisesti ja tilassa olevien ihmisten liike toistaa samaa liikettä. Ihminen tuntee olevansa metaforisen metsolinnun sisuksissa (Lähde: Pietilä 1987).

Genius loci

Arkkitehti Reima Pietilä toi käsitteen Genius loci suomalaiseen arkkitehtuuriin 1980-luvulla. Käsitteestä oli aiemmin kirjoittanut myös Otto-livari Meurman ja norjalainen arkkitehti Christian Norberg-Schultz. Genius loci on paikan henki, joka herättää mielleyhtymiä paikan luonteesta. Se on maantieteellinen paikka, jolla on ympäristöönsä nähden oma erillisyyden tuntu. Luonto ja arkkitehtuuri ovat paikan hengen osatekijöitä.

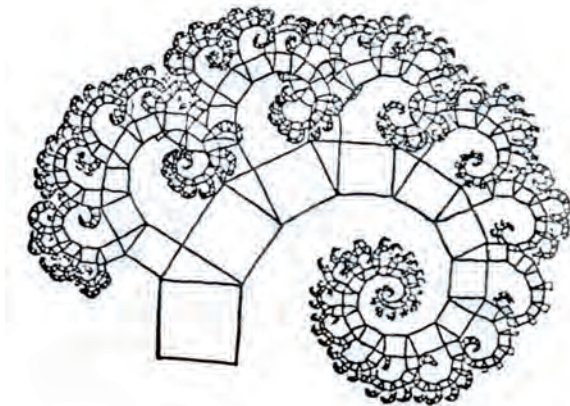
Pietilä korosti Metson arkkitehtuurissa Genius locin merkitystä tosin laajentaen sen koskemaan pohjoiseurooppalaista kulttuuripiiriä. Sen ajallinen syvyys ulottuu runollisen kauas esihistorian takarajoille.

Muoto ja materiaalit nousevat siitä maaperästä, jolle rakennus rakennetaan. Metson Genius loci –kategoriaan kuuluvat rakennuksen ulkoinen muotokieli ja Metson hahmo. Rakennuksen julkisivut nousevat kiviseltä jalustaltaan. Julkkisivujen kivinen viborgiitti-ilme jatkuu pääkerroksen graniittilattiassa. Ikkunoissa on suomalaisen metsän ja puiden metafora. Ikkuna- ja lasiseinien puitteet symbolisoivat Hämeenpuiston puunrunkoja.

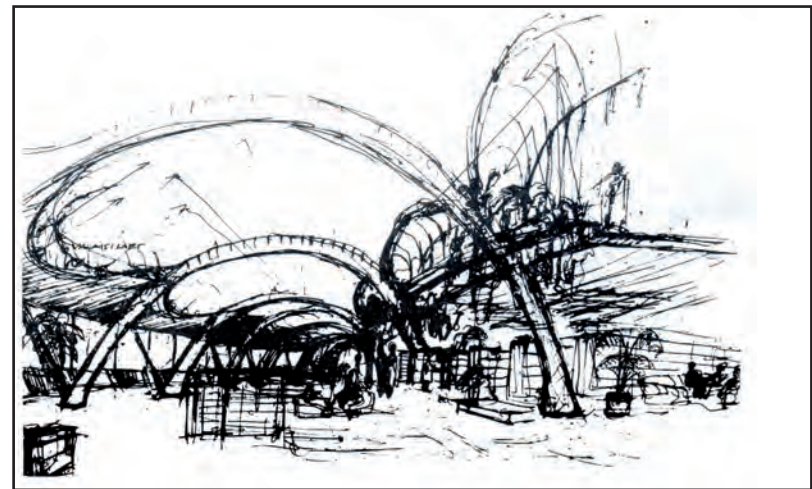
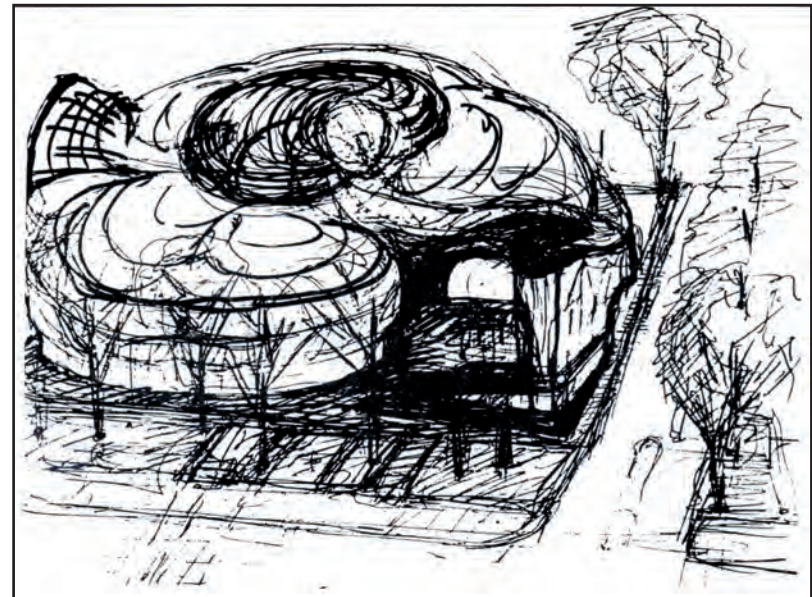
Väreiksi Pietilät valitsivat Suomen luonnon värit: graniitti, kirkas havupuun vihreä, taivaansininen ja valkoinen. Lähinnä taivasta olevat kattopinnat ovat kirkkaan sinisiä. Vihreä Hämeenpuisto jatkuu sisätilojen arkkitehtuurissa. Maisema ja näkymä vaihtuu vuodenaikojen mukaan.

Sinisten kattojen ja kattoikkunoiden kautta rakennus liittyy taivaaseen ja maailmakaikkeuteen.

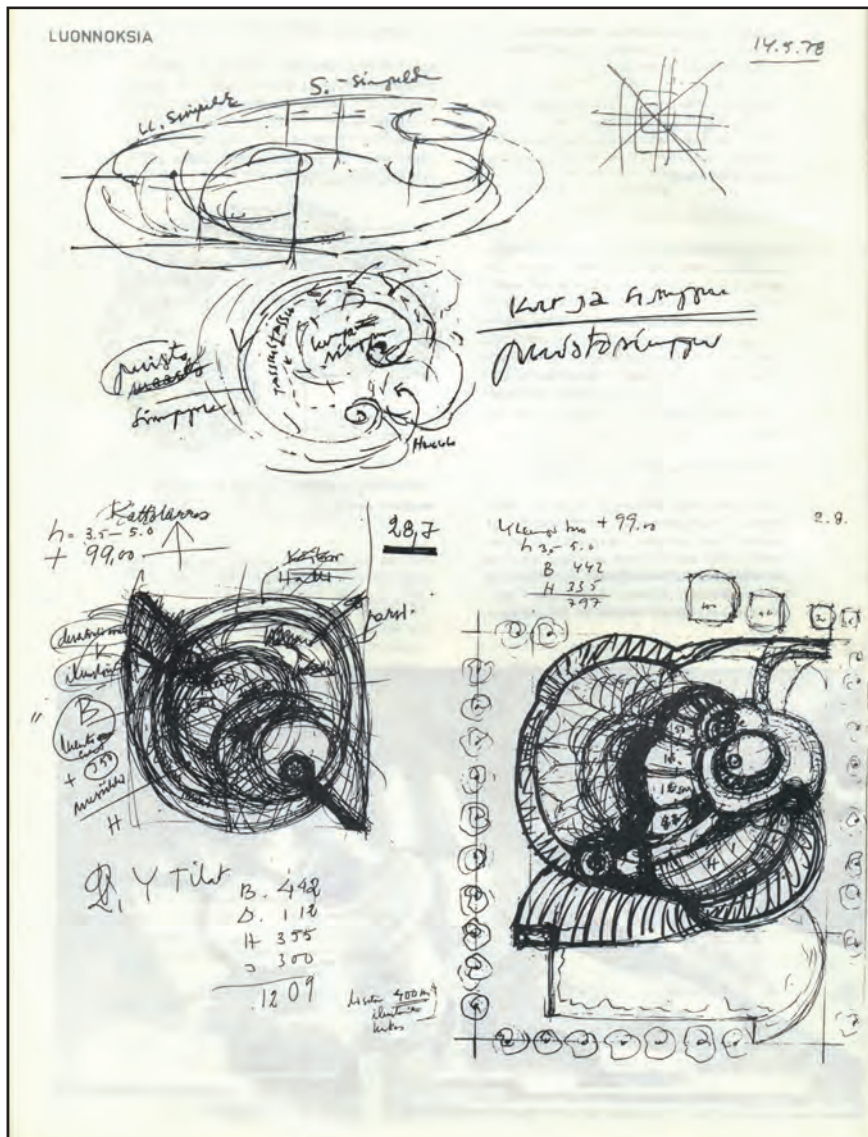
Metaforien käyttö arkkitehtonisissa ratkaisuissa sopii hyvin kirjastarkitehtuuriin. Kirjaston tehtävään on tallentaa tietoa.

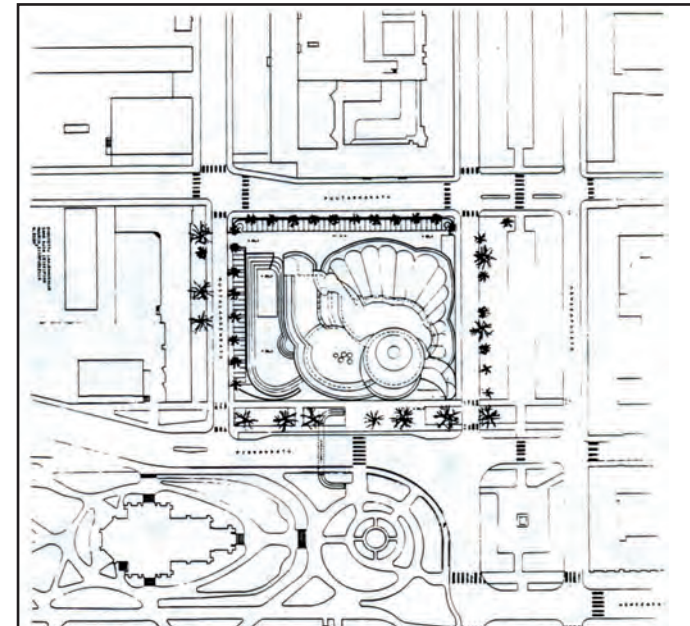
Morfologinen malli kierteiskasvulle oli Metson lähtökohtana.

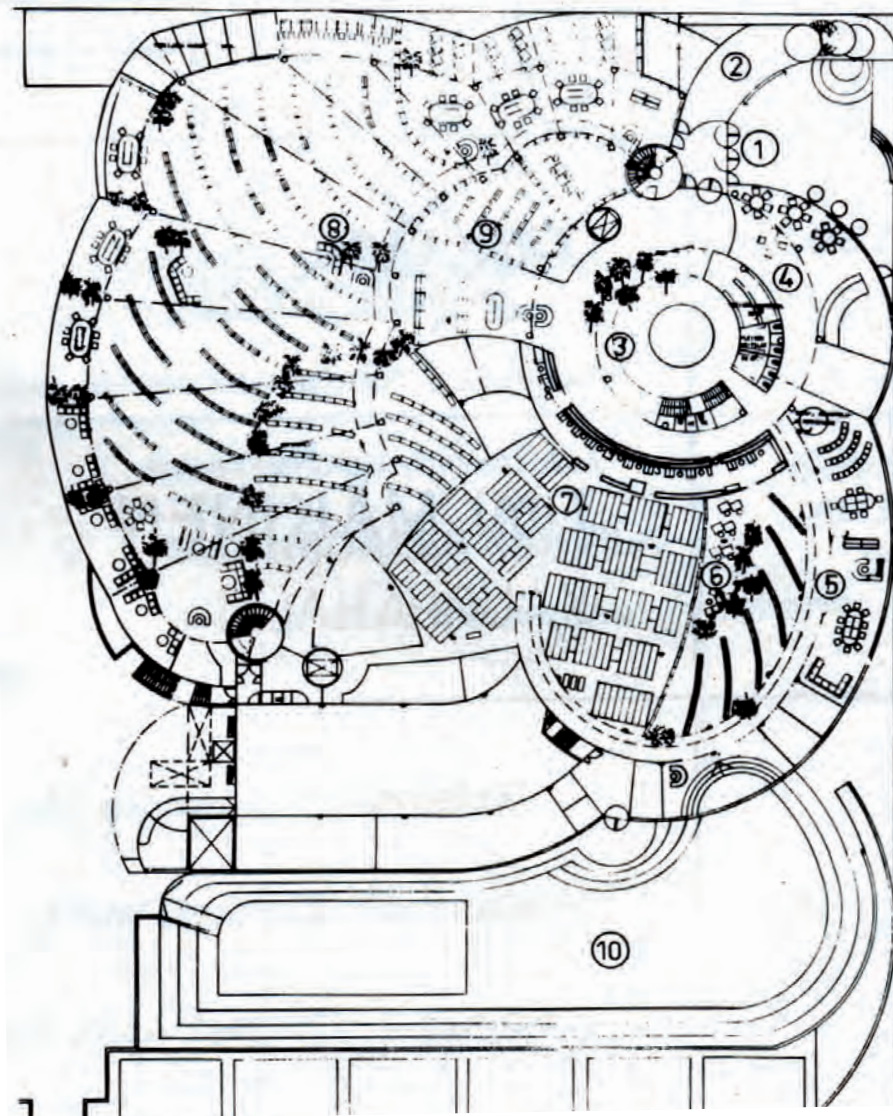
Reima Pietilän Soidinkuvat-kilpailuehdotuksen luonnoksia vuodelta 1978. Luonnoksissa näkyy kierteinen muodon ja tilan virtaaminen.

Reima Pietilän luonnoksia vuodelta 1978.

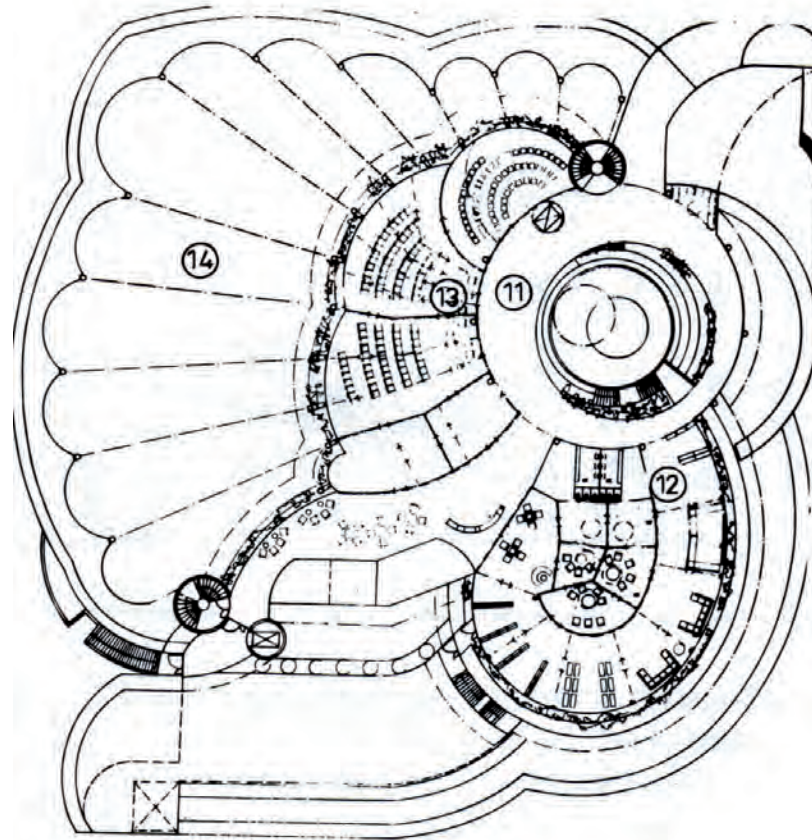
Yllä: Kilpailuehdotuksen asemapiirros
Alla: Soidinkuvien pienoismalli ja liittyminen ympäristöön.

PÄÄKERROS

- 1 sisääntulopiha
- 2 näyttelytila
- 3 keskusaula
- 4 yleisökahvio
- 5 lasten osasto
- 6 nuorten
käsikirjasto
- 7 kirjavarasto
- 8 lainaus- ja
lukusali
- 9 lähivarasto
- 12 lasten leikkipiha
(=laajennusvara)

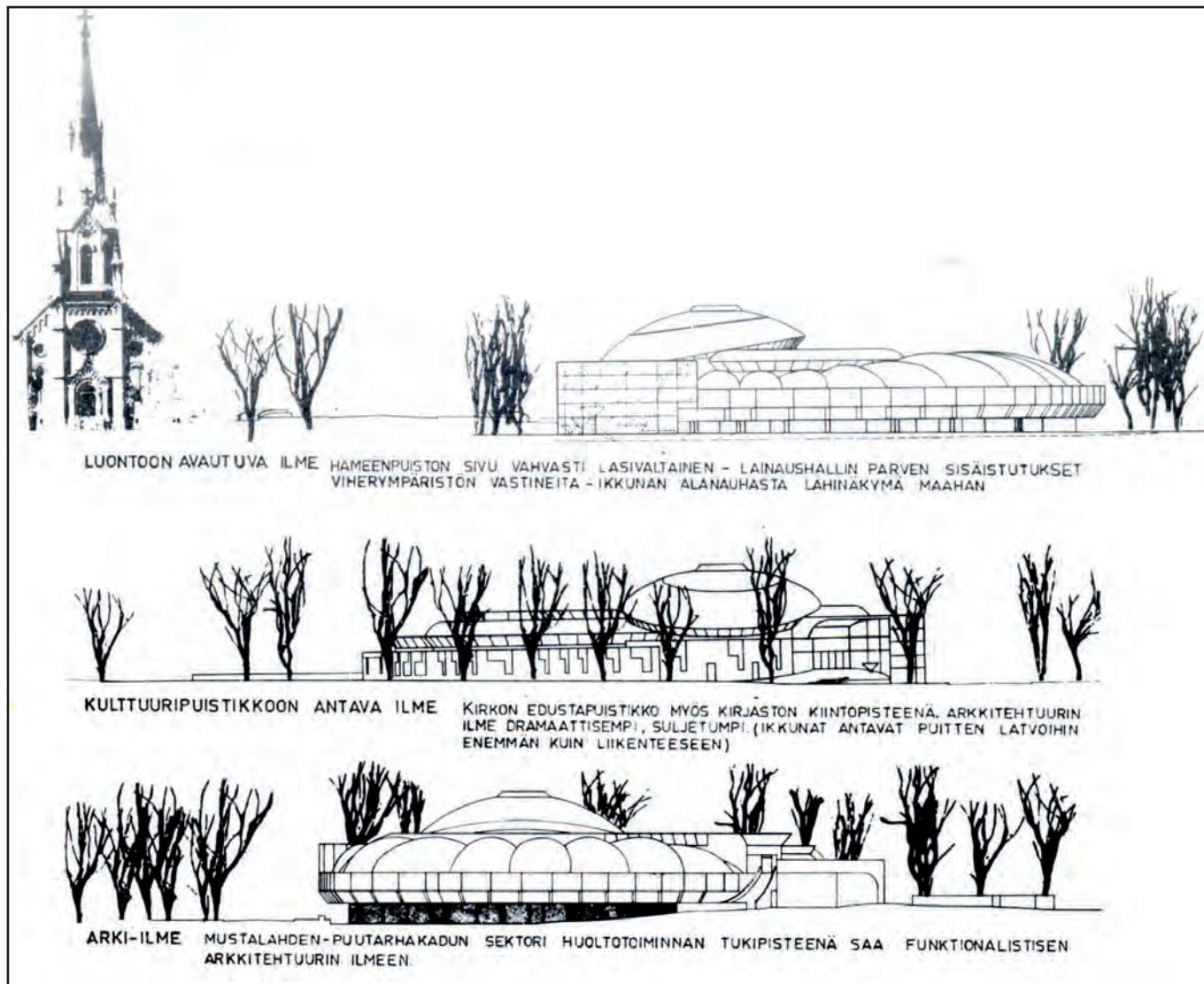
Kilpailuehdotus Soidinkuvien pääkerros. Lähde: Arkkitehtilehden kilpailuliite 1/79.

PARVIKERROS

- 11 aula
- 12 musiikkiosasto
- 13 luento- ja
kokoussalit
- 14 lainaus- ja
lukusalin
yläosa

Parvikerroksen pohjapiirros. Lähde: Arkkitehtilehden kilpailuliite 1/79.

Julkisivut Hämeenpuistoon, Pirkankadulle ja Puutarhakadulle. Lähde: Arkkitehtilehden kilpailuliite 1/79.

KIRJASTON RAKENTAMINEN

Asemapiirros ja sijainti tontilla

Metson tontti rajautuu pohjoisessa Puutarhakatuun, idässä Hämeenpuistoon, etelässä Pirkankatuun ja lännessä Mustalahdenkatuun. Korttelia ympäröivät asuinkerrostalot pohjoisessa ja lännessä. Idässä on Hämeenpuisto ja etelässä Aleksanterin kirkko ja kirkkopuisto.

Tontille on sijoitettu kilpailuvaiheen jälkeen lisää autopaikkoja, jotka poistivat Pietilöiden esittämän vesialtaan. Myös kirjastoautojen lastaussilta muutti läntisen julkisivun luonnetta. Tasoero maanpintaan pääsisäänkäynnin kohdalla on hoidettu viborgiittiportilla ja pitkällä kivipintaisella luiskalta, joka lähtee Pirkandun puolelta kohti pääsisäänkäyntiä. Pääkupolin kärjessä oleva ikkuna on siirretty toteutusvaiheessa keskelle kupua. Kattoikkunat poikkeavat kilpailuehdotuksen kattoikkunoista. Kahteen porrashuoneeseen on suunniteltu korkeat sylinterimäiset massat ja ne on varustettu kattoikkunalla.

Puutarhakadun ja Hämeenpuiston kulmaan on sijoitettu ympyränmuotoinen ”oleskeluaukio”, jota ei ollut kilpailuehdotuksessa.

Tontin ympärille rakennettiin massiivinen graniittiaita. Vapaisiin tontin osiin on istutettu tuijia ja vuorimäntyjä. Laatoitetut alueet on verhoiltu kivilaatoilla ja istutetut alueet pulterikivillä. Autopaikotusalueet on asfaltoitu.

Metson pääkerros on nostettu toisen kerroksen tasolle ja pääovelle johtavat kaarevat viborgiittiportaat ja rakennuksen kylkeen on rakennettu invaluiska Pirkankadun suuntaisesti.

Työmaan aikaiset muutokset

Suunnittelun aikana tehtiin muutoksia myös sisätiloihin. Pietilä toteaa lehtihaastattelussa huokaisten, että ”normeja on tullut niin paljon, että arkkitehtuurissa ollaan tiukkaan puristetussa konsensuskontissa.”

Alunperin Pietilät ajattelivat pääkerroksen avaraksi ja se avautui ikkunoiden kautta Hämeenpuistoon, Pirkankadulle ja Puutarhakadulle lähes ympäri koko pääkerroksen. Työhuoneita jouduttiin lisäämään ulkoseinille ja suora näkymä lainausosastoilta menetettiin. Varastot sijoitettiin lähemmäksi Mustalahdenkatua. Kahvila siirrettiin parvikerrokseen, uusi porrashuone sijoitettiin Mustalahdenkadun ja Pirkankadun kulmaan. Kirjastoautojen lastaussillat siirrettiin kohtisuoraan Mustalahdenkadun puoleiselle sivulle ja auto-osaston työtiloja muutettiin.

Rakennusaikaisena muutoksena pohjakerroksen luentosalikäytävän varteen rakennettiin yleisöwc-tilat sekä filmin ja paperikuvien kehitystilat. Pääkerrokseen lisättiin lasiaukko/vitriini, jonka kautta on näkymä pohjakerroksen luonnontieteelliseen museoon. Vitriiniin asetettiin täytetty metso.

Aikuisten ja lasten osastojen kilpailuvaiheen kaarevat väljät kirjahyllyrivistöt jouduttiin muuttamaan suoriksi ja ne sijoitettiin tiheästi mitoitettuihin hyllykortteleihin. Tärkeitä alkuperäisiä näkymiä jouduttiin sulkemaan.

Lainaus toimisto ja kirjojen palautus sijaitsi aluksi pääporrashuoneen vieressä ja kaarevat kirjojen lainauspöydät olivat aulan ja lainausosaston liitoskohdassa. Sisään lainausosastolle tultiin Pietilöiden suunnitteleminen kaariaiheisten valvontaporttien kautta. Ne oli sijoitettu välittömästi palautustiskin jälkeen.

Myöhemmin lainaustoimisto siirrettiin aulaportaan kylkeen, palautusautomaatit sijoitettiin sisääntulosuuntaan ja valvontaportit asennettiin pääoven tuntumaan. Kirjojen lainaus tapahtuu lainausautomaateissa, jotka on sijoitettu lähelle lainaustoimistoa.

Julkisivut ja vesikatto

Metson arkkitehtoninen muoto säilyi pääosin alkuperäisenä. Suunnittelun aikana keraamisilla värilaatoilla päällystetyt ulkoseinäelementit vaihdettiin viborgiittipintaisiin elementteihin. Suunnitteluvaiheessa on määritelty kuparilla päällystettäviksi vain katujulkisivujen matalat jyrkät kaarikatot ja sisäänkäyntikatos. Pääkupoli ja lainausosaston kaarikatot oli merkitty huopakatteisiksi.

Alkuperäisissä rakennuslupapiirustuksissa pääkupoli on verhoiltu harmaalla sirotepäällysteisellä huopakatteella, mutta korjatuissa piirustuksissa se on merkitty kuparipäällysteiseksi. Iv-säleikköjä lisättiin Pirkankadun puolelle 3 kpl ja pääsisäänkäynnin yhteydessä olevaa veistoslasikkaa muutettiin. Kuparipintaiset savunpoistoluukut lisättiin Mustalahdenkadun ja Puutarhakadun puoleisiin sokkeliosiin. Puutarhakadun ja Mustalahdenkadun puoleiseen tasakattoon lisättiin kolmiokattolyhdyt.

Rakenteet

Rakennuksen runko on pääosin paikalla valettu betonirunko. Kirjastosalin katon kaaripalkkeja on 13 kpl ja ne ovat elementtejä. Kaarien 12 kaariholvikattoa valettiin paikalla.

Aulan kupolin pyöreät reunapalkit ovat paikallavalettuja, muilta osin kupoli on elementtirakenteinen. Kupolin korkeus hallin lattiasta on 13 m, sen halkaisija on 25 metriä ja akryylikuvun halkaisija on 5,5 m.

Tampereen kaupungin Tilakeskus toteutti Metson vaativan rakentamisen omana työnä. Metso valittiin vuoden betonirakenteeksi vuonna 1985. Se on saanut myös Rakevan palkinnon 1986. Työmaan vastaava mestari Teuvo Toivonen nimettiin vuoden rakennusmestariksi vuonna 1986. Se sai myös Invalidiliiton yhdyskuntapalkinnon vuonna 1987.

Ilmastointi

Metsossa on koneellinen ilmanvaihto. Pohjakerroksessa on yksi iso iv-konehuone ja kaksi iv-konehuonetta sijoitettiin neljanteen kerrokseen. Alaslasketuissa Lautex-katoissa ilmastointiventtiilit upotettu rakenteeseen. Aulojen ja lainausosastojen kaarituloissa ilmastointisäleiköt on sijoitettu seinien yläosiin tehtyihin syvennyksiin.

Valaisimet

Metson yleisvalaisimet ovat loisteputkivalaisimia, jotka on upotettu rakenteeseen katoissa, joissa on ritiläkatto. Lainausosasto on valaistu pääasiassa Pietilöiden suunnittelemissa hyllyvalaisimilla, pöytävalaisimilla ja lattiavalaisimilla. Lainausosastojen ja pääkerroksen työhuoneiden ikkunaseinustoille ja lasiväliseinien ja katon liittymään on asennettu loisteputket erityisiin kaarisyvennyksiin.

Pohjakerroksen työhuone- ja käytävätiloissa loisteputkivalaisimet on upotettu Lautex-kattorakenteeseen.

Teknisissä tilojen loisteputkivalaisimet on kiinnitetty betonikattoon.

Väliseinät

Pietilöiden suunnittelemat lasiseiniä rakennettiin alunperin aikuisten lainausosaston ja käsikirjaston välille, lastenosastolla ja musiikkiosastolle. Lasisienien välipuitteet tehtiin ikkunapuitteiden tapaan paksuina pyöreinä puupuitteina, joihin umpiolaselementti integroitiin.

Erikoisväliseiniä, joissa oli ylälasit, tehtiin lainausosastoon ja musiikkiosastoon rajautuviin työhuoneisiin sekä pohjakerroksen tiloihin.

Taiteseiniä rakennettiin luentosaleihin, kahvilan palvelutiskiini sekä pohjakerroksen kahden työhuoneen välille.

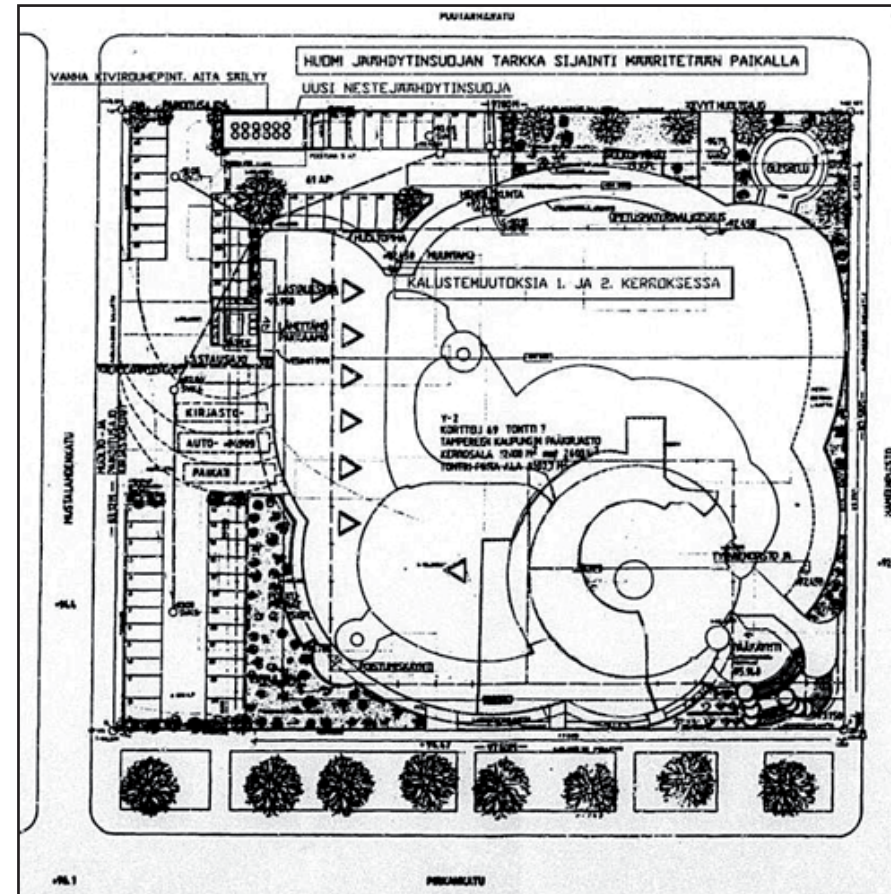
Sisäovet

Pääkerroksen lainausosaston väliovet (työhuoneisiin) ovat vihreäksi petsattuja puulasiovia, parvikerroksessa väliovet ovat beigesävyisiä viilupintaisia ovia joissa on messinkikoriste. Wc-tilojen ja työhuoneiden väliovet ovat viilupintaisia ja kuultokäsiteltyjä ovia. Ovityyppi on mainittu selvityksen liitteen tilakohtaisissa kuvailuissa.

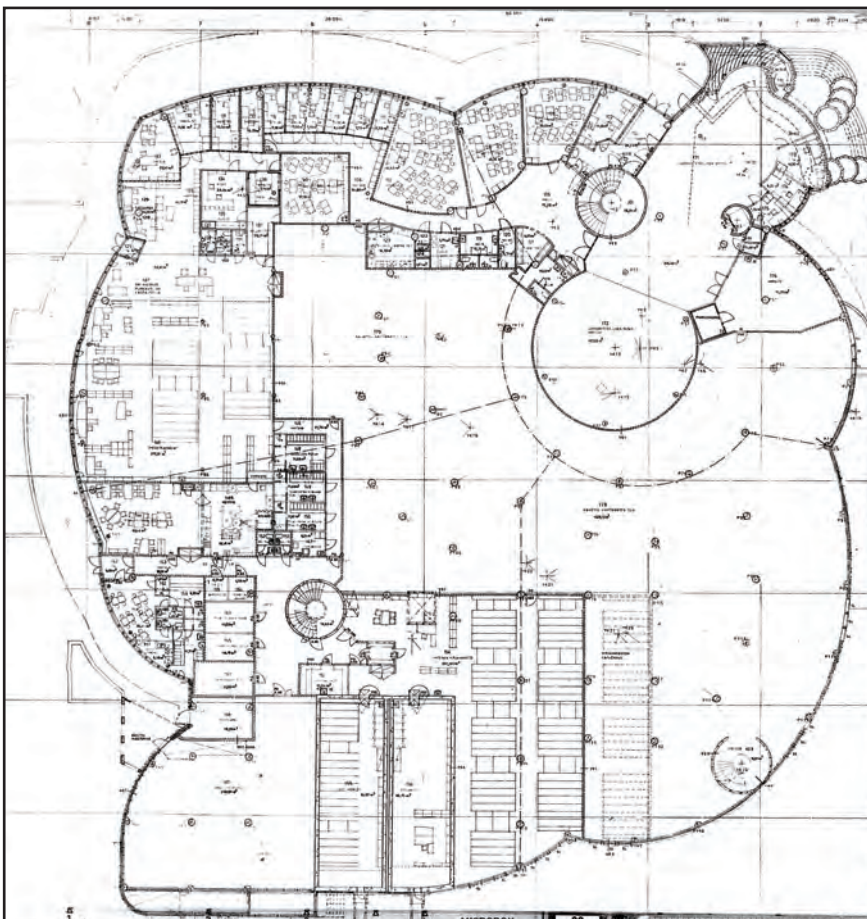
Sisäkatot

Lainausosastoilla on korkeita kaarikattoja ja matalia alaslaskettuja katon osia, joiden taakse on asennettu ilmastointiputkia. Alaslasketut katot ovat pääasiassa tehty sinisestä alumiini Lautex-säleistä, joka kehiteltiin varta vasten Metsoa varten. Yksittäinen säle on rei'itetty ja se on täytetty äänenvaimennusvillalla.

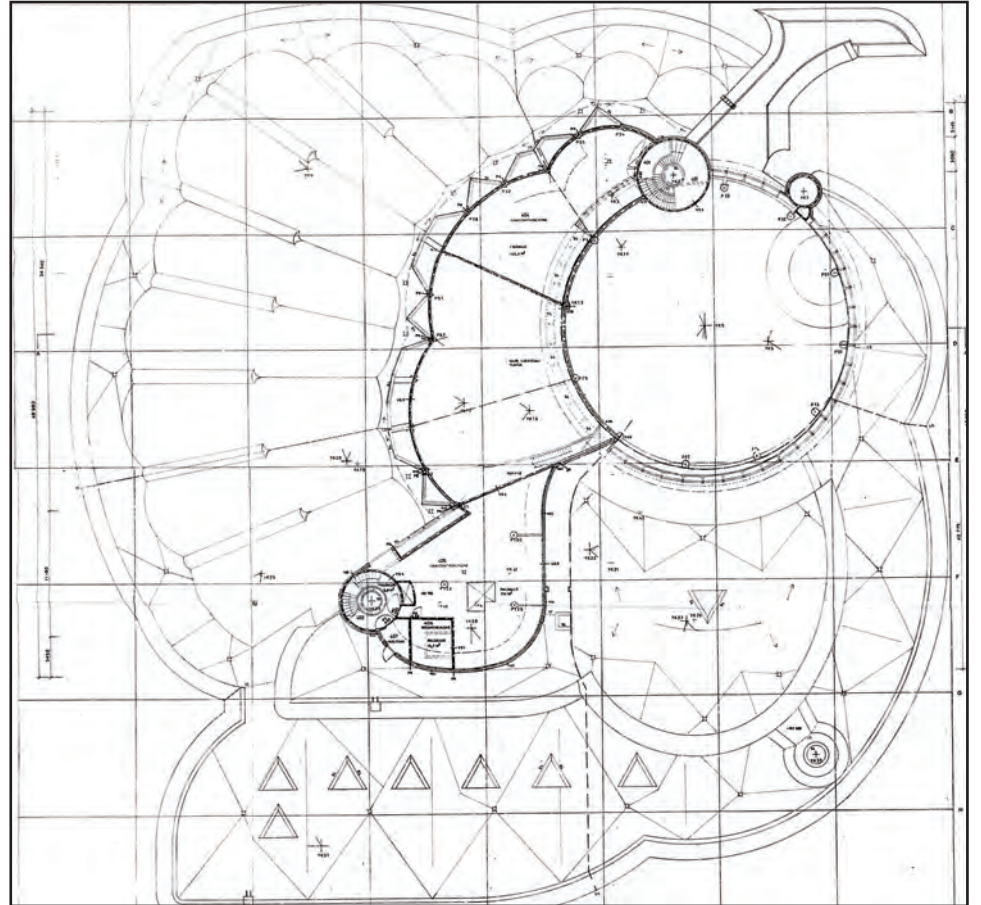
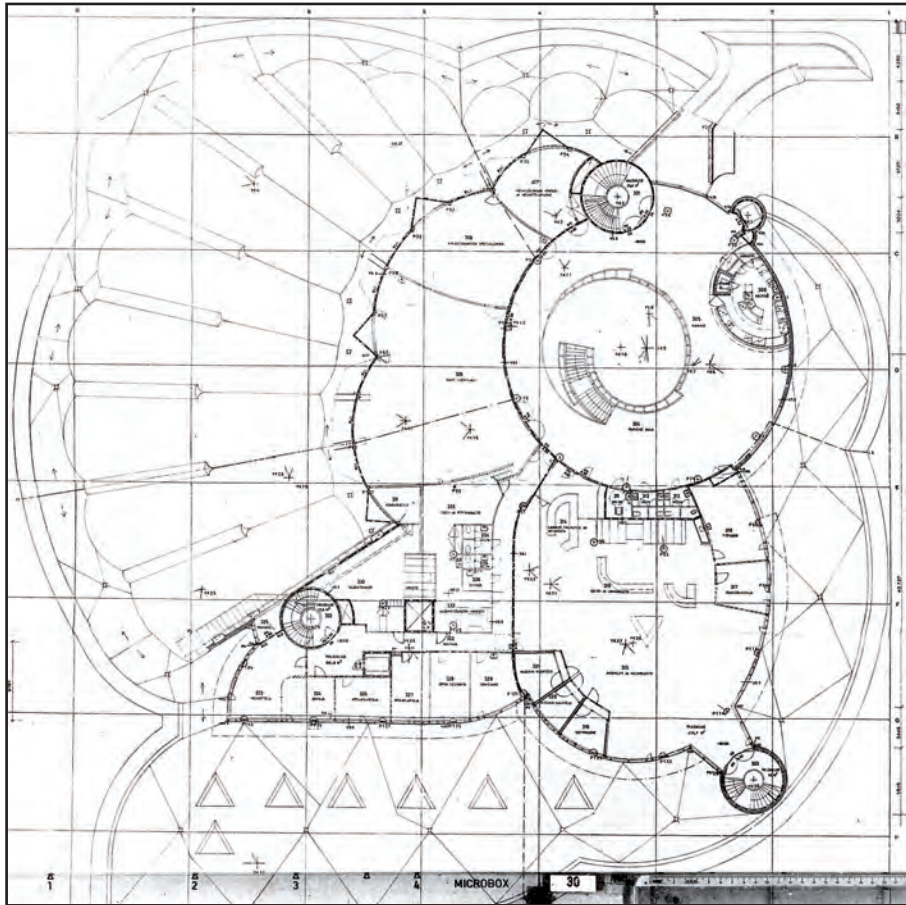
Suoria Lautex-sälekattoja on henkilökunnan wc- ja sosiaalityloissa. Yleisäwc-tilojen katot ovat alumiinisälekattoa muistuttavaa puurimakattoa.

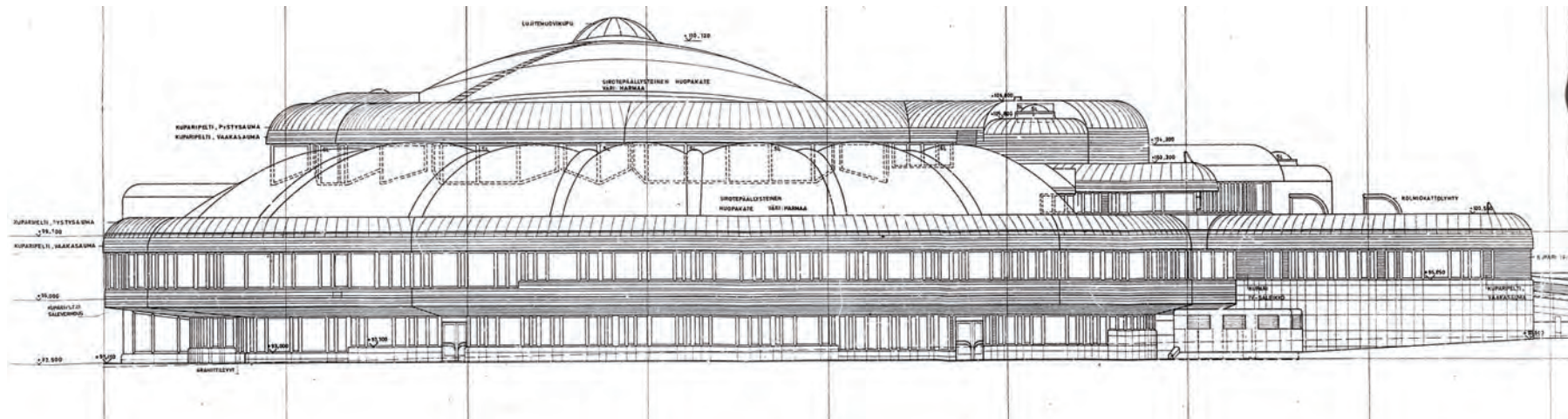
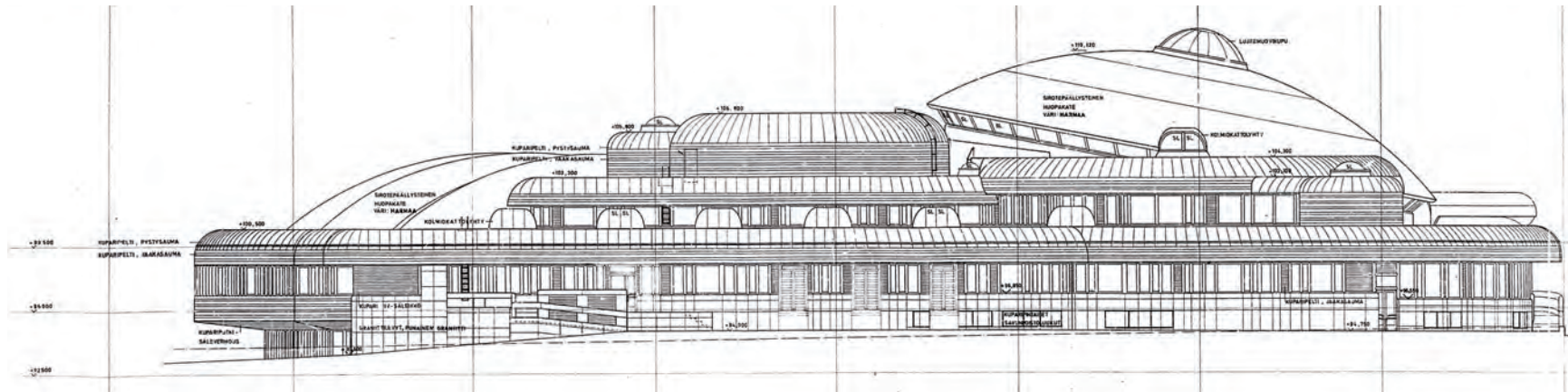
Asemapiirros.

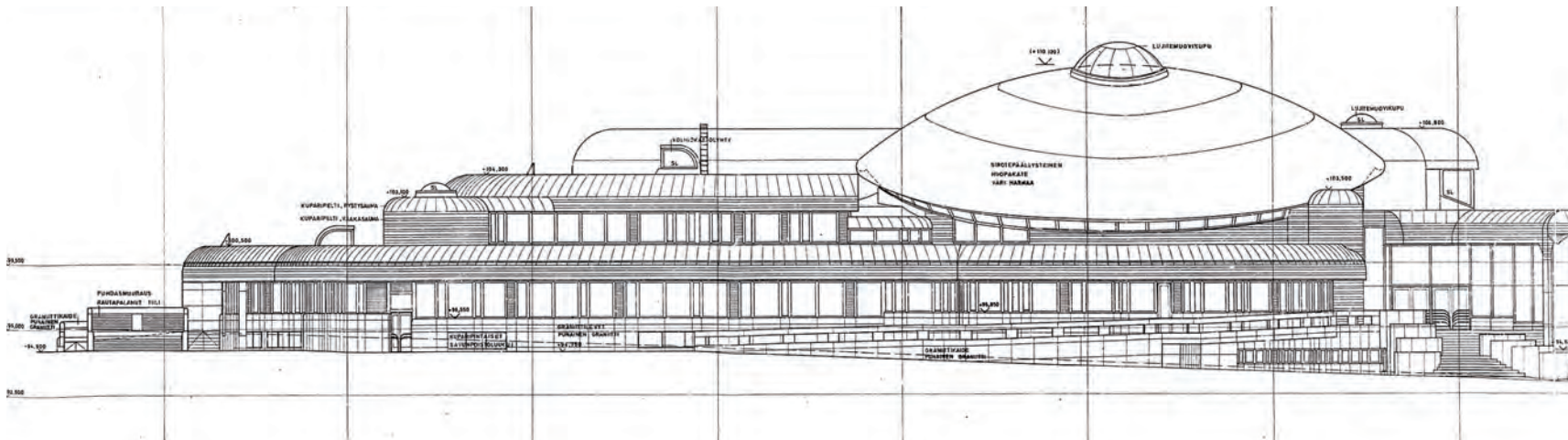
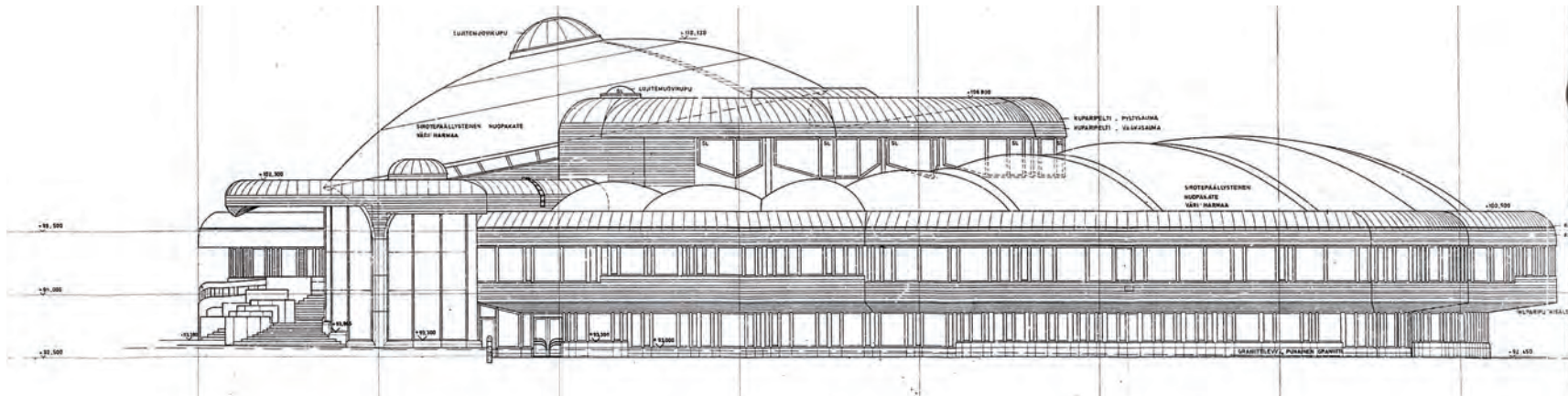
Pääkirjaston pohja- ja pääkerroksen rakennuslupapohjapiirustukset vuodelta 1982.

Metson parvi- ja 4. kerroksen pääpiirustukset vuodelta 1982.

Mustalahdenkadun ja Puutarhahdun julkisivupiirustukset vuodelta 1982.

Hämeenpuiston ja Pirkankadun julkisivupiirustukset vuodelta 1982.

Työmaan aikana otettuja rakennekuvia lainausosaston betonikaarista. Kuvat Metson arkisto.

Vastavalmistuneen kirjaston pääsisäänkäynti ja porrashuone. Kuva Metson arkisto.

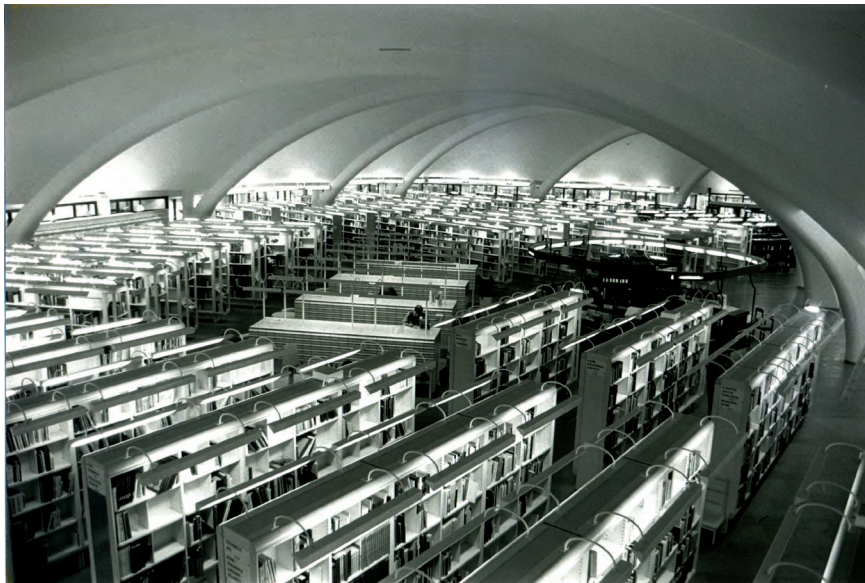

1

3

2

4

1. Aikuisten lainausosaston tietopalvelutiski vuodelta 1986.
2. Yleisnäkymä aikuisten lainausosastolta.
3. Johtajan huoneen parvekkeelta kuvattu näkymä juuri avatusta kirjastosalista.
4. Aulanäkymä, jonka keskeinen elementti on suuri kupoli ja sen kattoikkuna.

1

2

3

4

1. Aikakauslehtien lukusali ja käsikirjaston kortisto vuonna 1986.
2. Alkuperäiset kortistolaitokset aikuisten lainausosastolla.
3. Musiikkiosaston alkuperäinen palvelutiski.
4. Näkymä parvikerroksen luentosalin ikkunoihin.

Kuvat Metson arkisto.

Alkuperäiset kalusteet

Raili ja Reima Pietilän toimisto suunnitteli melko kattavasti kaikki kirjaston kiinto- ja irtokalusteet lukuun ottamatta varastojen teräs- ja liukuhyllyjä.

Lasten osaston ja käsikirjaston kalusteet kuultokäsiteltiin vihreiksi. Lasten osaston hyllyt, pöydät ja tuolit mitoitettiin lasten mitoille. Muiden osastojen kalusteet kuultokäsiteltiin beigessävyllä. Verhoilukankaat olivat pääasiassa sinistä pellavakangasta.

Kalusteiden yksityiskohdissa noudatettiin pyöreää reunalistoituksen muotoa. Kalusteista haluttiin visuaalisesti raskaita ja kestävämmä kovaa kirjaston kulutusta. Puulajiksi Pietilät valitsivat koivu ja koivuviilupinnan. Pöytätasoisissa on käytetty laminaattipintoja, reunoissa puolipyöreä koivulista.

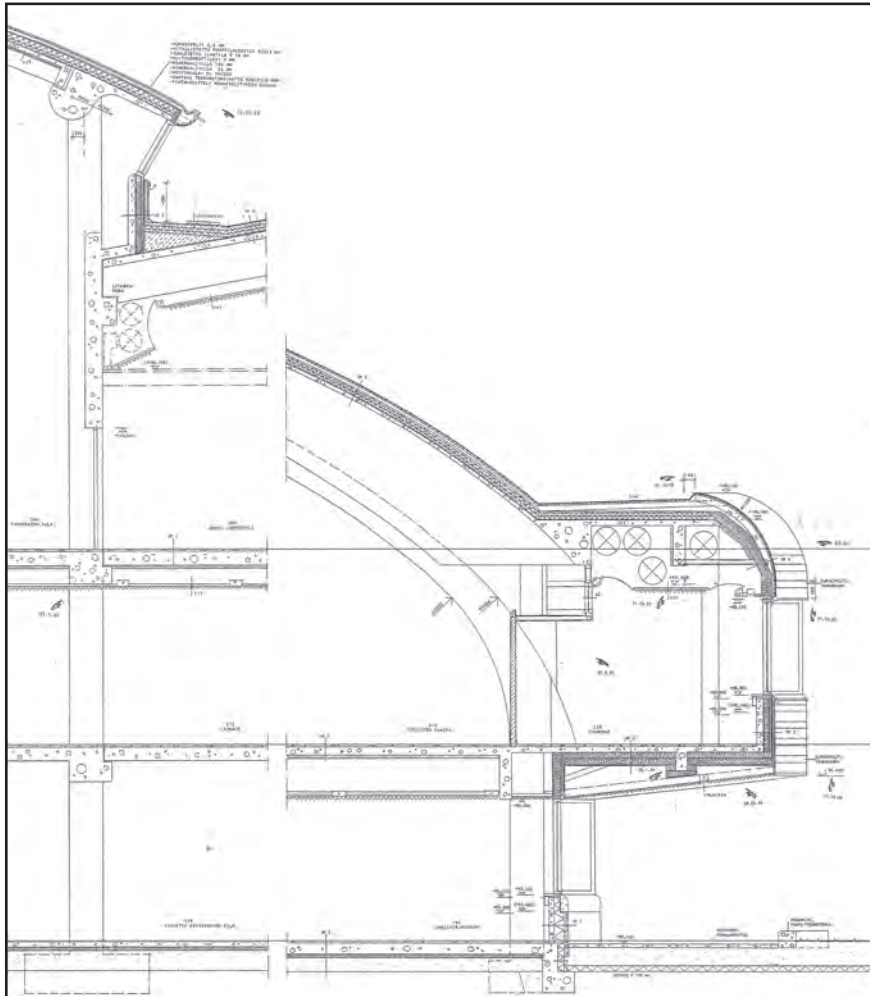
Pöytä- ja jalkavalaisimet tehtiin pystysuunnassa halkaistun lieriön mallisia. Valaisimen varret ovat kiiltävää messinkiputkea.

Työhuoneiden kalusteet suunniteltiin myös Pietilöiden toimistossa lukuun ottamatta työtuoleja. Työhuonekokonaisuuteen kuului työpöytä, apupöytä, laatikosto, kirjahylly ja vaatekaappi sekä johtajien huoneissa neuvottelupöytä ja vierastuolit. Pöytien kannet oli viistetty toisesta päästä kapeammiksi.

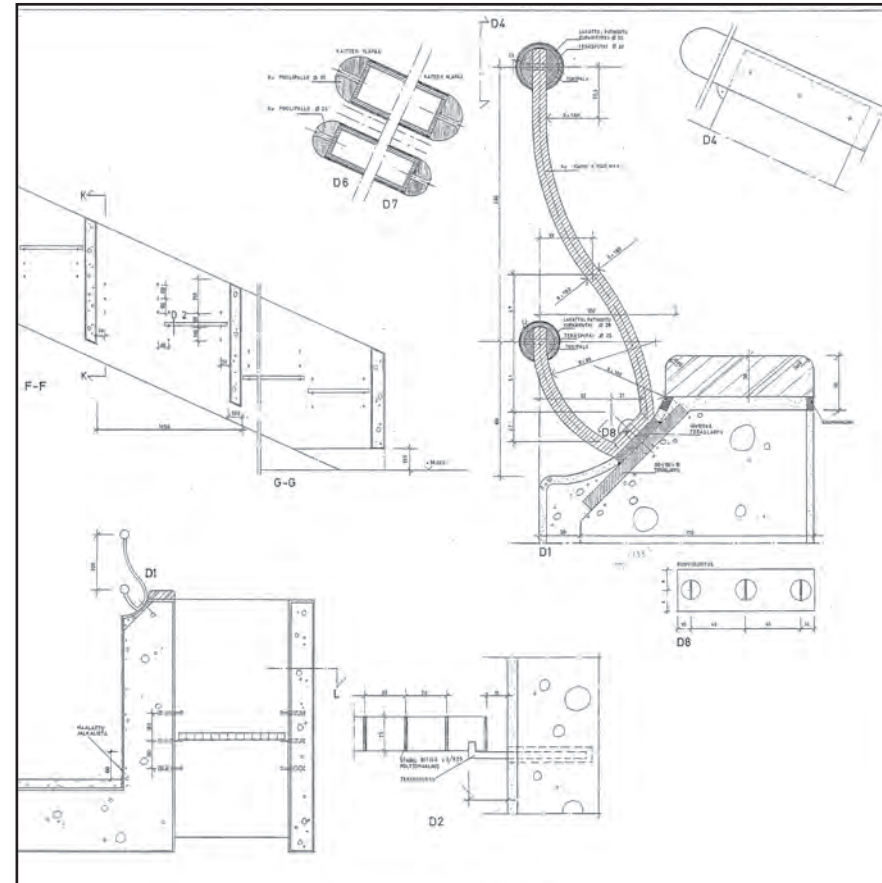
Kirjastotoiminnot ovat muuttuneet vuoden 1986 jälkeen ja on siirretty pääasiassa asiakkaiden omatoimiseen kirjojen lainaukseen ja palautukseen. Metson lainausosastolta on myöhemmin poistettu kortistolaatikot, joiden paikalle on sijoitettu asiakkaiden hakupäätteet. Myös lainaustiskit ja koko lainaustoimisto on purettu lainausautomaattien tieltä. Yleisön tietopalvelupistettä on väljennetty aikuisten lainausosastolla. Musiikkiosastolta on purettu palvelutiski ja korvattu uudenmallisella palvelupisteellä.

Pietilöiden suunnittelemat kalusteet:

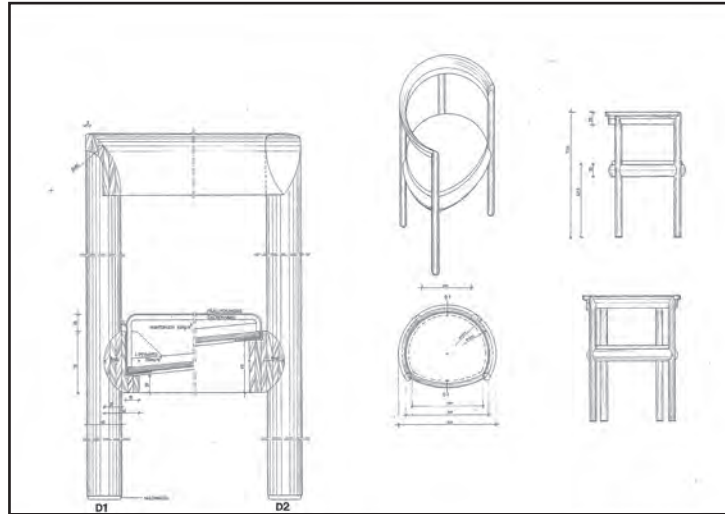
Lainausosastojen kirjahyllyt
Palvelutiskit yleisötiloissa
Irtopöydät
Lastenosaston rahat ja kirjalaarit
Kiintokomerot
Kiinteät asiakastuolit
Kuuntelutuolit (elementituolit)
Kirjavaunut (useita tyyppejä)
Irtotuolit (pyöreät)
Pinottavat käsiuojattomat tuolit (aikuiset ja lapset)
Tikasjakkara
Kuuntelujakkarat
Kortistolaatikot
Pöytävalaisin
Jalkavalaisin
Aikakauslehtikaapit
Karttalaatikosto
Lasten kuuntelutuoli

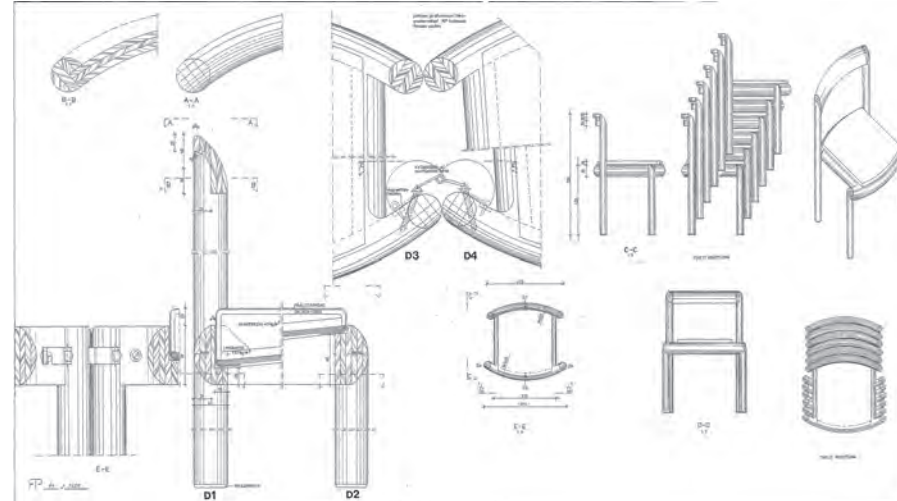
Rakenneleikkaus Hämeenpuiston puoleisesta ulkoseinästä ja pääkupolista. Ilmastointiputket on kätkeyty kaarien ja alaslaskettujen kattojen taakse.

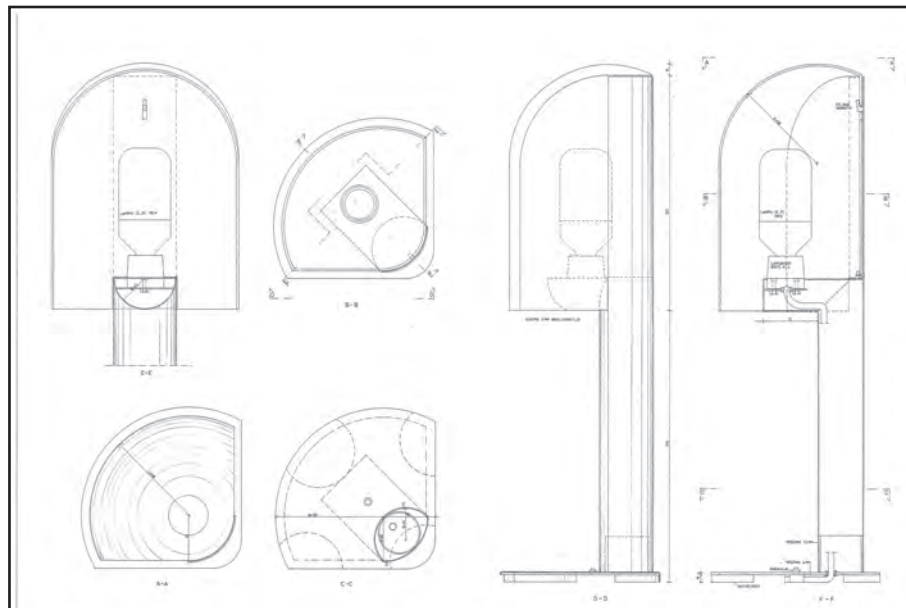
Osadetaljiirustus ulkoportaankaitteesta ja messinkikäsijohteista.

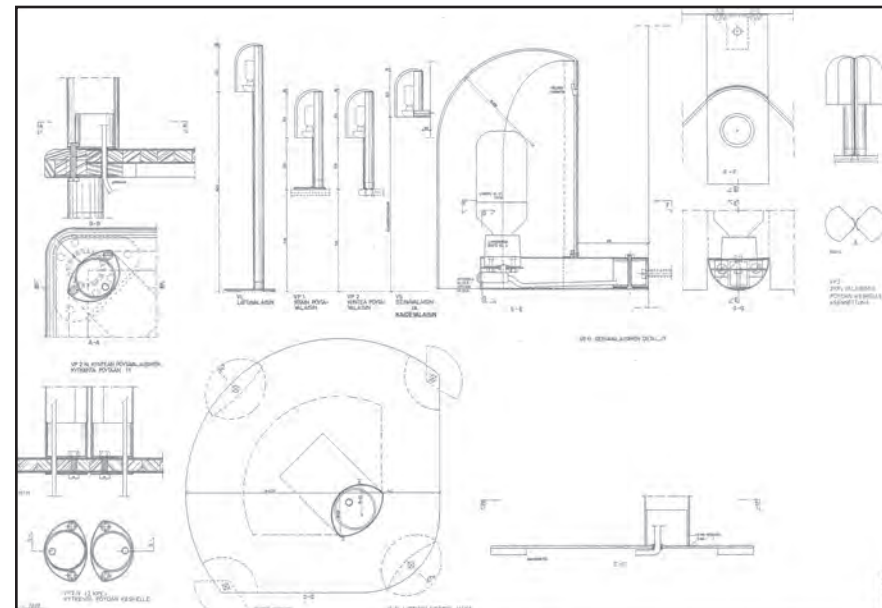
Kalustepiirustus yleisöosaston tuolista.

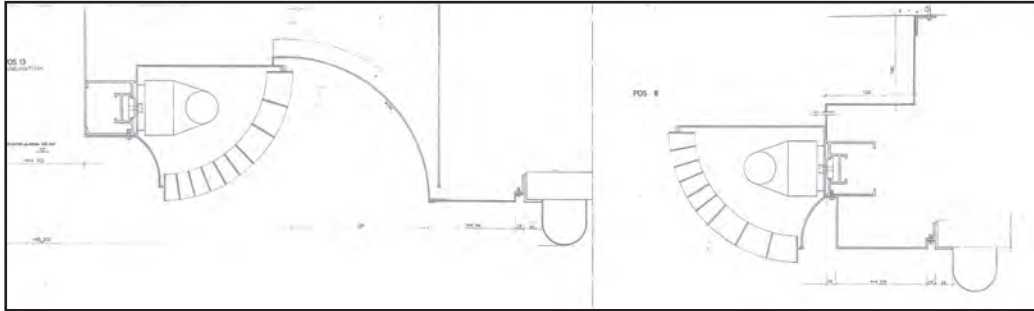
Kalustepiirustus pinottavasta tuolista.

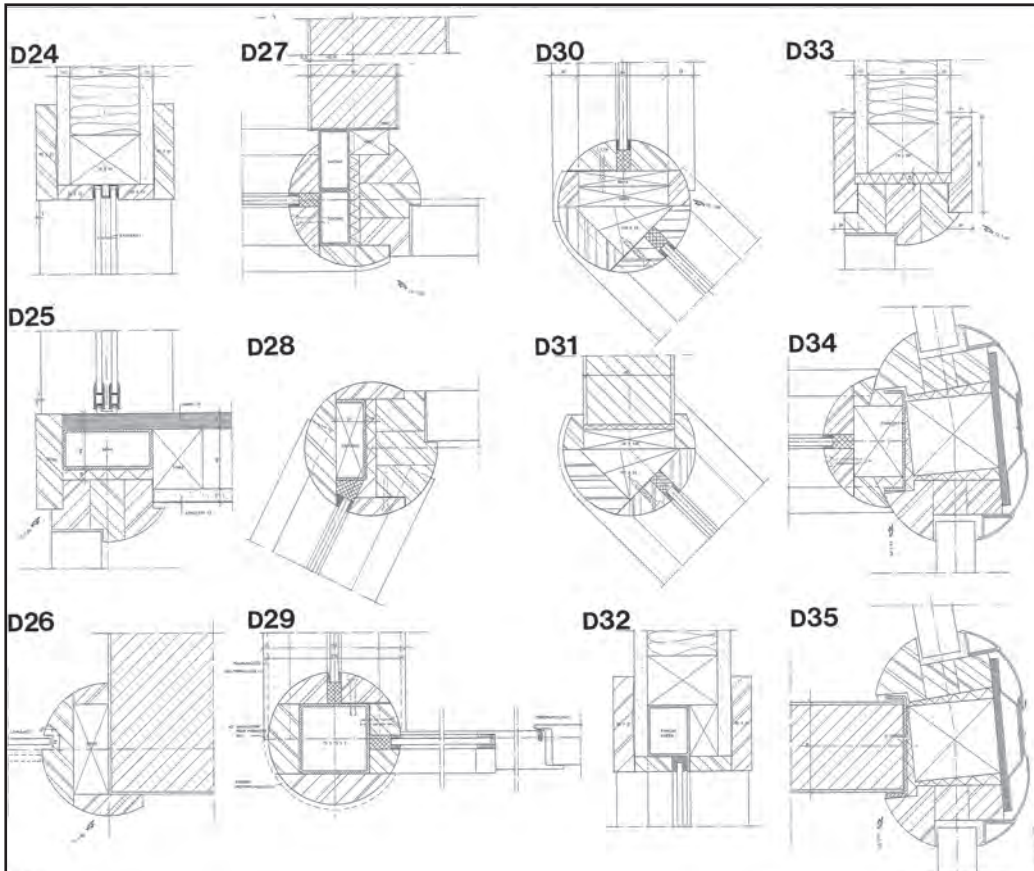
Valaisinpiirustus kiinteästä pöytävalaisimesta.

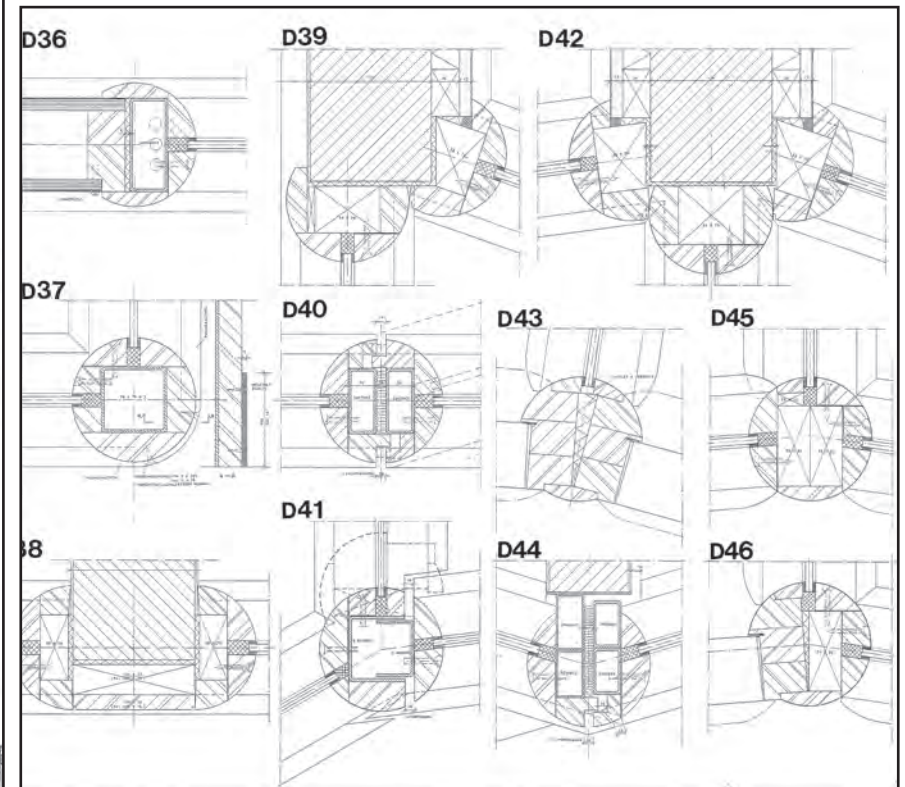
Pöytä- ja jalkavalaisimen detaljipiirustus.

Epäsuoran kattovalaisimen detailjiirustus.

Lasiseinien puite- ja kulmadetaljeja. Teräsprofiili on upotettu puukarmin sisään. Puitteet ovat pääasiassa pyöreitä.

Tarkkaan tutkitun lasiseinän liittymädetaljeja.

PINTAMATERIAALIT

ks. myös tilakohteiset kuvailut liitteessä 4.

Metson värit ovat Suomen luonnosta. Valetut ja maalatut betonipinnat ovat lumenvalkoisia ja katot taivaansinisiä. Vihreäksi kuultokäsitellyt Ikkunapuitteet ja kalustedetaljit symbolisoivat puiden runkoja. Verhoilukankaat muistuttavat Pietilöiden mukaan metsän kukista. Myöskin punainen, violetti ja sininen porrashuone hakevat sävynsä luonnosta.

Pääkerroksen yleisötilat

Pääkerroksen aulan ja lainausosastojen lattiat tehtiin kivilaattapintaisina. Seinät ja betonikaaret ovat tasoitettuja ja maalattuja. Yleisötiloissa on puurakenteisia lasiseiniä. Katot ovat sinisiä Lautex-kattoja ja päätiloissa myös tasoitettuja holvikattoja. Ovet ovat pääasiassa viilupintaisia laakaovia tai puisia lasiovia. Porrashuoneiden ovet ja tuulikaapin ovet ovat teräslasiovia.

Työhuoneiden lattiat ovat vinyylilaattapintaisia, seinät tasoitettuja ja maalattuja betonikattoja. Yleisötiloihin rajautuvat työhuoneiden ovet ovat puulasiovia, taustatiloihin rajautuvien työhuoneiden ovet ovat vihreitä viilupintaisia laakaovia. Katot ovat sinisiä Lautex-sälekattoja. Varastotilojen lattiat ovat vinyylipintaisia, seinät ja katot maalattuja betonipintaisia.

Pohjakerroksen tilat

Pohjakerroksessa on vinyylilaattalattiat. Seinät ovat pääasiassa tasoitettuja ja maalattuja, mutta joukossa on myös maalattuja ja maalaamattomia tiiliseiniä. Katot ovat osittain sinisiä Lautex-kattoja ja varastotiloissa, teknisissä tiloissa ja näyttelytiloissa maalattuja betonikattoja. Ovet ovat pääasiassa viilupintaisia laakaovia. Tuuli-

kaappien ovet ovat teräslasiovia. Kirjastoautojen lastausovien pinnat ovat patinoitunutta kuparievvyä.

Alkuperäisissä näyttelytiloissa on maalatut betoniseinät ja katot. Lattiat ovat vinyylilaattapintaisia. Alkuperäisen luonnontieteellisen museon katto on betoninen ristikkokatto.

Muumikaupan seinät aulaan päin on puurakenteisia lasiseiniä. Luentosalien lattiat ovat vinyylilaattapintaisia ja katot Lautex-kattoja. Luentosalien kaikki kalusteet ovat Pietilöiden suunnittelemaa.

Parvikerros

Parvikerroksen aulan ja musiikkiosaston lattia on pilkullista keraamista laattaa. Alunperin lattioissa oli parketti. Parkettia on jäljellä vielä johtajan huoneessa ja luentosaleissa. Kahvilan keittiössä on Pietilöiden suunnittelema huuva, joka myötäilee pääkupolin ja julkisivujen jyrkän kaarevaa muotokieltä.

Luentosalien seinissä on Pietilöiden suunnittelemat kaarevat koivurimoista tehdyt akustoivat elementit. Katot ovat sinistä Lautex-sälettä. Luentosaleista on sisäikkunanäkymät pääkerroksen lainaussaliin.

Ovet ovat pääasiassa viilupintaisia puuvia, joissa on messinkiset koristelistat.

Parvikerroksen työhuoneet on suunniteltu pääkerroksen työhuoneiden tapaan. Johtajan huoneesta johtaa ovi parvekkeelle, josta aukeaa näkymä kirjastosaliin. Parvekenäkymä antaa parhaimman kuvan siitä, mitä Pietilä ajatteli suunnitellessaan morfologista kirjastoa: tilat kiertyvät ja näkymä virtaa läpi pääkerroksen.

1

2

3

4

5

1. Pääaulan pintamateriaalit suunniteltiin kulutusta kestäväksi. Pääaulan lattian pinta on kivilaattaa.
2. Lainauseron kiinteisiin hyllyihin asennettiin hyllykohtaiset valaisimet. Hyllyjen alapohjiin ja päälle liimattiin akustikkavillalevyt.
3. Lainauseron avautuu isojen ikkunoiden kautta näkymä Hämeenpuistoon. Ikkunaseinustaa kiertää epäsuorat valaisinrampit.
4. Ikkunoiden puitteet symbolisoivat Hämeenpuiston puunrunkoja.
5. Lasten osaston betonikaarien kautta näkymä virtaa tilasta toiseen. Luonnonvaloa tulee myös työhuoneen yläikkunoiden kautta.

1

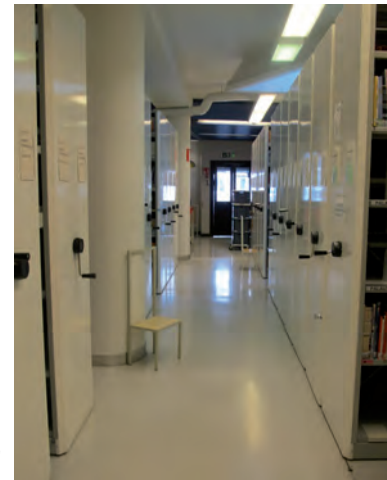
2

3

4

5

1. Pohjakerroksen näyttelytilan tyhjät vitriinit. Lattiamateriaali on kulutusta kestävä kiveä.
2. Muumimyymä.
3. Pohjakerroksen työhuone.
4. Pohjakerroksen luentosali. Katto on sinistä puolipyöreää Lautex-säleettä. Valaisimet on upotettu sälekattoon. Kaluseet ovat alkuperäisiä Pietilän toimiston suunnittelema kalusteita.
5. Kirjastoauton varaston liukuhylyt.

1

2

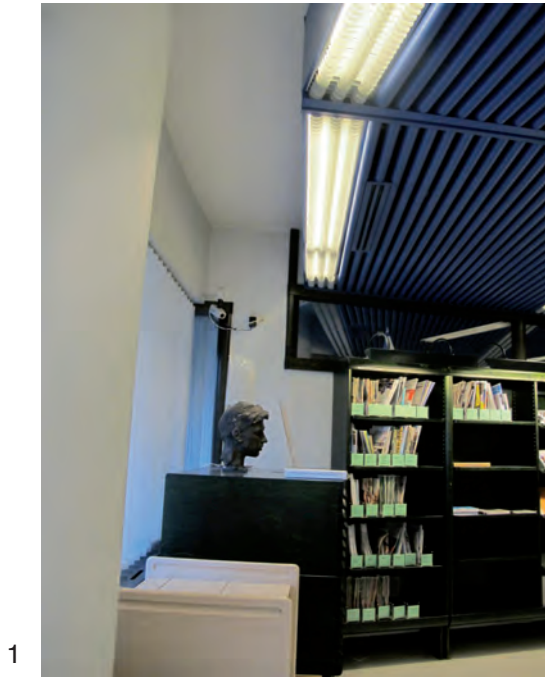

3

4

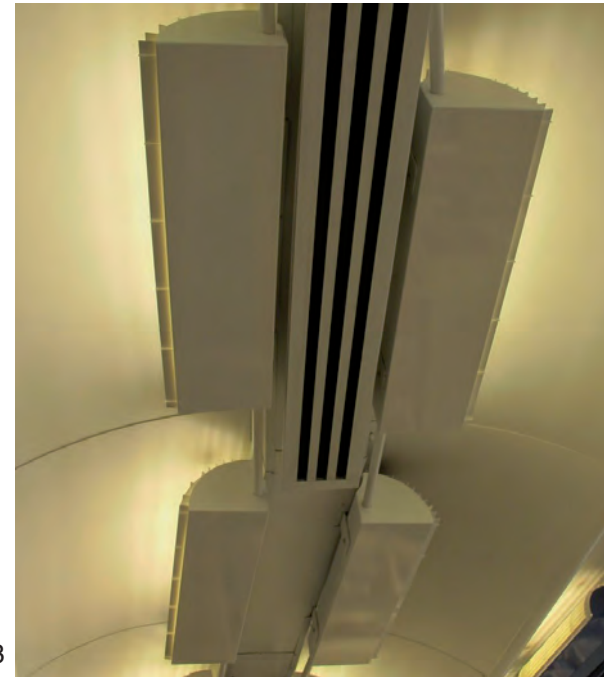
1. Pääluentosalin akustoiva, aaltoileva seinän puuelementti.
2. Pääluentosalin akustoiva, aaltoileva seinän puuelementti.
3. Pieni luentosalin takaseinällä avautuvat ikkunat alakerran lainausosastolle ja yläkerran taivaalle.
4. Parvikerroksen aulakahvilasta aukevaa kulmikkaat ikkunat ulos. Ikkunat erottavat pääkupolin visuaalisesti rakennuksen rungosta. Kahvilan irtokalusteet ovat alkuperäisiä.

1

2

3

4

5

6

1. Maakuntaosaston ikkunaseinällä on upotettu loisteputkivalaisinramppi Lautex-kattoon.
2. Lainaustosasto on valaistu hyllykohtaisilla valaisimilla ja kattoon asennetuilla epäsuorilla valaisimilla.
3. Katon valaisinratkaisu. Ilmastointisäleikkö on asennettu rinnan valaisinrampin kanssa.
4. Lainaustosaston hylly- ja kattovalistusperiaate.
5. Kiinteä pöytävalaisin aikuisten lainausosastolla.
6. Luonnonvalo siivilöityy yläikkunoista saliin betonikaarien välistä.

WC-tilat

Yleisöwc-tilat

Kaikki yleisötilat on suunniteltu saman formaatin mukaan. Lattioissa on valkoinen keraaminen laatta, seinien alaosassa on valkoinen kaakeli. Valkoiselle pohjalle vihreällä ohuella viivalla vinoviivoitettu kaakeli on seinän alaosassa korkeudelle 75 cm ja seinän yläosassa on tumman vihreälle pohjalle vaalealla vinoviivoitettu kaakeli.

Eriöseinäkkeet on tehty tumman vihreällä tai beigesävyisellä lami-naattipintaisesta levystä. Allastasot, paperitelineet, vaatekoukut ja wc-istuimet ovat standardimalleja.

Katot on tehty tumman vihreäksi kuultokäsittelyistä puurimoista.

Henkilökunnan wc-tilat

Henkilökunnan wc-tiloissa on lattioissa muovimatot ja pääosin seinissä on käytetty samaa kaakelia kuin yleisöwc-tiloissa. Alaslasketut katot ovat leveää sileää valkoista metallisälettä.

1

3

2

1. Pääaulan naisten wc-tila. Lattia on valkoista keraamista laattaa, seinien alaosa valkopohjaista ja ohuviivoitettua kaakelia ja yläosa tummanvihreäpohjaista viivoitettua kaakelia. Eriöiden tumman vihreät seinäkkeet noudattavat Pietilöiden valitsemaa värimaailmaa.
2. Pääkerroksen miesten wc.
3. Invawc-tila.

Julkisivut

Metson kallistuva pääkupoli on verhoiltu kuparilla. Pietilä kirjoitti vuonna 1987 Arkkitehti-lehdessä, että Metson höyhenpuku on mustansininen; kattoa verhoaa kupari, joka on kemiallisesti puhdistettu 99,5 prosenttisesti. Se ei muutu vihreäksi Aleksanterin kirkon katon tapaan vaan saa ajan mittaan mustansinisen värisävyn. Tänäpäin katto on syvän tummanruskea.

Pohjakerroksen julkisivujen alaosa ja portaat ovat umpiosiltaan viborgiitti-rapakiveä ja pääosin seinää kiertää ikkunanauhat. Varsinaiset julkisivut ja kaartuvat jyrkät räystäät ovat kuparia. Pääkerrosta kiertää ikkunanauha lukuun ottamatta kirjastoautojen lastaussiltoja. Pohjakerros on vedetty sisään pääkerroksen linjasta ja sisäänvedon alakatto on tehty puolipyöreästä puurimoista. Kaikki valaisimet on upotettu alakatoissa rimarakenteeseen ja viborgiittipintaisissa kaitteissa ja portaissa kivisen muurin sisään.

Pääportaavat ovat kaarevat viborgiittiportaavat, joiden pieliin on sijoitettu pyöreät kivirakenteiset istutusaltat. Pääportaan yhteyteen rakennettiin lasinen veistosvitriini, johon sijoitettiin Eila Hiltusen metallinen veistos Veden alla, jonka hän teki vuonna 1960. Veistos oli Suomen ensimmäinen hitsaamalla tehty veistos ja se sijoitettiin alunperin Uimahallitalon puistikoon vuonna 1962 arkkitehti Aarno Ruusuvuoren suunnittelemaan vesialtaaseen. Se siirrettiin Metsoon vuonna 1986. Muumikaupan ulko-oven vieressä on Tuulikki Pietilän, Reima Pietilän sisaren, mallin mukaan veistetty Muumipeikko. Valutyön teki tamperelainen kuvanveistäjä Matti Kalkamo.

Ulkoseinien runko on teräsbetonia. Sokkeliosa on maahan upotettua viborgiittilevyä. Julkisivujen pystyosat on päällystetty pystysuuntaan saumatulla kuparilevyllä. Kaarevat räystäät ovat ontoja ja ne

on päällystetty seinien tapaan kuparipellillä. Räystäiden alapinta on verhoiltu kuparisäleillä.

Ikkunadetaljit

Ikkunoiden puupuitteet on verhoiltu messinkilevyillä ulkopuolelta. Sisäänpäin ikkunapuitteet ovat vihreäksi petsattuja erikoispaksuja pyöreitä puitteita, joilla Pietilät hakivat luontevaa liittymistä Hämeenpuisto pyöreisiin puiden runkoihin. Puitteisiin on integroitu umpiolasi-ikkuna. Kattoikkunoiden kautta valo ohjautuu pääkerroksessa sijaitseviin työ- ja varastotiloihin. Hämeenpuiston puoleiselle sivulle on sijoitettu toisen kerroksen tasolle kulmikkaat ikkunat, joiden kautta tulee ylävaloa lainausosastolle aulan ja salin liittymäkohdassa

Ulko-ovet

Metson kaikki ulko-ovet ovat teräslasiovia, joiden alaosiin on asennettu oven vetimiksi messinkikaariputket. Kirjastoautojen lastausovet ovat patinoitunutta kuparilevyä.

Vesikatto

Lainausosaston kaarevat vesikattopinnat ovat mustaa huopakattetta, muut kattopinnat kuparipeltiä. Rakennuksen valmistuessa kupari loisti tuoreena maisemassa, mutta vuosien mittaan kuparipinnat ovat tummuneet. Tasakattopinnat ovat hiekkapintaisia.

Suuri kattokupoli on verhoiltu kuparilla ja leijuva vaikutelma on saatu vinoilla ikkunoilla kupolin alareunassa.

1

2

3

4

5

1. Pääportaan ja kaiteiden kivi on viborgiitti-kiveä. Korkean pyöreän kuparisen tornin sisällä on yleisö-hissi.
2. Pirkankadun suuntainen inva-luiska on viborgiittikiveä, kaiteet kupariputkeä.
3. Julkisivusta sisään vedettyjen käytävien yläpuolinen katto on kuparisälettä. Katto on ontto ja siihen on upotettu valaisimet.
- 4.-5. Ikkunoiden puupuitteet on verhoiltu ulkopuolelta kuparilevyllä.

1

2

3

4

5

1. Pääkerroksen kattoikkuna.
2. Parvikerroksen ja ison kupolin liitosikkuna.
3. Kahvilan ikkunasta löytyvät kaikissa ikkunoissa toistuvat pyöreät puiteprofiilit. Pyöreäreunaisessa ikkunapenkissä on kolo ilmankiertoa varten.
4. Varastotiloihin tulee valo kattoikkunoiden kautta.
5. Lastenosaston isot ikkunat aukevat Hämeenpouistoon.

1

2

3

4

1. Puiikkunan puiteliitos
2. Lasiseinä työtiloissa
3. Eteisen lasiseinä (pääovi ja yläkkuna kahvilaan)
4. Lasiseinät kaaripilarin molemmin puolin lastenosastolla. Pilarin pinnassa on kosteusvaurio. Maali on irronnut alustastaan ja tasoitekerros on jauhoontunut ja pudonnut lattialle.

1

2

3

4

5

6

1. Kirjaston pääovet on kupariputkesta tehtyjä metallilasiovia, joissa on kaarevat kupariputkivetimet.
 2.-3. Maan tasolla olevan käytävän katto on tehty puolipyöreästä rimasta. Kattoon on upotettu valaisimet.
 4. Muumikaupan vieressä oleva iv-laite.
 5. Julkisivuun asennettu iv-säleikkö on tehty kuparitangoista.
 6. Jalankulkutason valot on upotettu viborgiittikivilevyyn.

1

2

3

4

5

1. Näkymä vesikatolta ison kupolin suuntaan. Edessä porrashuoneen kattoikkuna.
2. Näkymä vesikatolta Aleksanterin kirkon suuntaan. Alemmalla kattotasolla on varaston kattoikkuna.
3. Parvikerroksen ulkoseinään asennettu laiteteline.
4. Kuparipellin pokkausdetalji. Hakasauma on yksinkertainen.
5. Linausosaston huopakatteinen katto.

Pääaulasta lähtevä sininen pääporras johtaa parvikerroksen kahvilatasolle ja 4. kerroksen iv-konehuoneeseen. Lattian pintamateriaali on keraaminen laatta, käsijohde on messinkiputkea.

Lainausosaston porras on lilan värinen. Porrasyöksyjen alapinnassa on akustoivat levyt. Portaan katossa on kattoikkuna. Lattian pintamateriaali on vinyylilaatta.

Mustalahdenkadun poistumistieporras on tumman roosan värinen, käsijohteet on maalattua teräsputkea.

VALMIS KIRJASTORAKENNUS 1986

Kirjasto avattiin yleisölle 21.8.1986 ja vihkiäiset olivat 10.10.1986. Kirjaston tilanpuute oli ilmeinen jo vihkiäisvaiheessa. Kirjaston sanomalehtilukusali jäi Frenckelin pannuhuoneen kiinteistöön Tammerkosken rannalle.

Pohjakerroksessa oli avajaisvaiheessa tilat luonnontieteelliselle museolle, muumimuseolle, työhuoneita tutkijoille ja henkilökunnalle, luentosali, laituskirjaston tilat, kirjasarjat, autokirjasto, varastotilat, teknisiä tiloja, hankintaosasto, kirjojen korjaus ja henkilökunnan sosiaalitytöt ja ruokala. Puutarhakadun varrelle sijoitettiin myös puistotyöntekijöiden sosiaalitytöt. Pohjakerrokseen varattiin kirjastolle laajentumisvara, joka jätettiin rakentamatta valmistumisvaiheessa.

Pääkerrokseen sijoituivat aikuisten ja lasten lainausosastot, tietopalvelu, lainaustoimisto, käsikirjasto ja lukusalit, maakuntakirjasto, kirjavarastoja, yleisöwc-tilat sekä vahtimestareiden ja henkilökunnan työhuoneita.

Parvikerroksessa oli kahvio keittiöineen, kokoustila ja kaksi luentosalia, musiikkiosasto, yleisöwc-tilat sekä hallintotilat.

Ylimmässä kerroksessa olivat ilmastointikonehuoneet.

Muumimuseo sijoitettiin Metson pohjakerrokseen vuonna 1987. Tove Jansson, Tuulikki Pietilä ja Pentti Eistola tekivät aloitteen Tampereen kaupungille Tove Janssonin muumikirjoihin perustuvan museon perustamisesta. Pohjakerrokseen sijoitettiin myös Tampereen kivimuseo. Kivikokoelman lahjoitti Tampereen kaupungille diplomi-insinööri Paavo Korhonen.

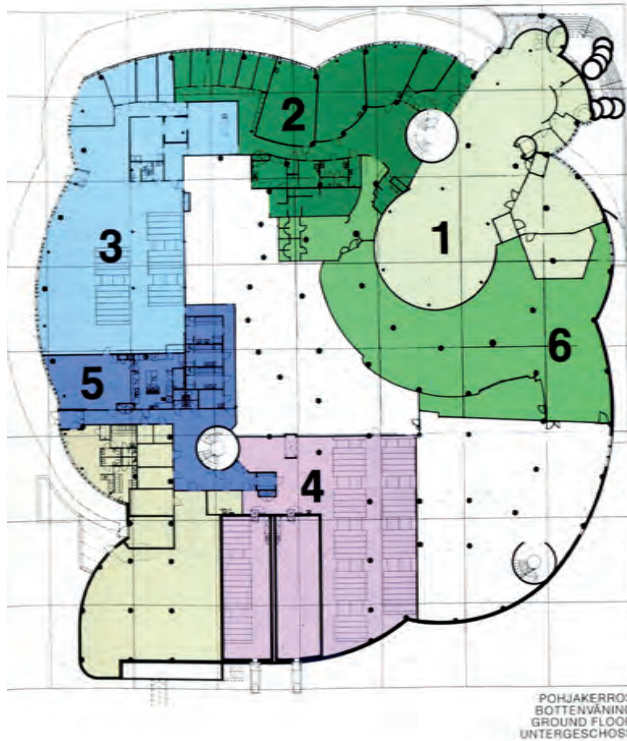
Luonnontieteellinen museo, Muumimuseo ja Kivimuseo ovat muuttaneet pois pohjakerroksen tiloista. Vain Muumimymälä sijaitsee edelleen Hämeenpuiston puoleisessa osassa.

Valmistuneen kirjaston kerrosala oli 12 000 m² vuonna 1986, maanalaista tilaa oli 2600 m² ja tontin pinta-ala oli 8102,7 m².

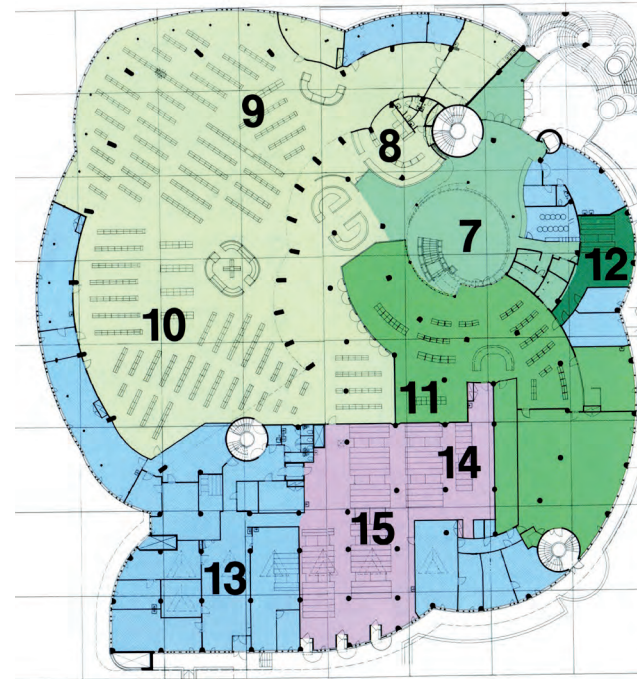
Pääsisäänkäynnin vieressä, Metson nokan alla on veistosvitriini, jonne sijoitettiin vuonna 1986 Eila Hiltusen veistos Veden alla.

Pohjapiirustukset, joissa on merkitty rastereilla eri tilat kirjaston avautuessa vuonna 1986.

Pohjakerros

- 1** LUONNONTIETEELLINEN MUSEO
NATURVETENSKAPLIGA MUSEET
MUSEUM OF NATURAL HISTORY
NATURWISSENSCHAFTLICHES MUSEUM
- 2** LUENTOSALIT
FÖRELÄSNINGSSALAR
LECTURE ROOMS
VORLESUNGSSÄLE
- TUTKIJANHUONEET
FORSKARRUM
RESEARCHERS' ROOMS
FORSCHERZIMMER
- VALOKUVATYÖHUONE
FOTOLABORIUM
PHOTO LABORATORY
FOTOLABOR
- 3** OPPIMATERIAALITOIMISTO JA KIRJASARIAT
LÄROMEDELCENTRAL
MEDIA CENTRE FOR SCHOOLS
SCHULMEDIENZENTRALE
- 4** KIRJAVARASTO
BOKMAGASIN
STORE ROOM
MAGAZIN
- 5** HENKILÖKUNNAN SOSIAALITILAT
PERSONALRUM
STAFF FACILITIES
AUFENTHALTSRÄUME FÜR DAS PERSONAL
- TEKNISET TILAT
TEKNIK
TECHNICAL AREA
TECHNISCHE ANLAGEN
- KIRJASTORAKENNUKSEN LAAJENNUSOSA
RESERV FÖR UTVIDGNING
AREA FOR FUTURE EXTENSION
RAUM FÜR WEITEREN AUSBAU
- 6** MUUMILAAKSO
MUMINDALEN
MUMIN VALLEY
MUMIN-TAL

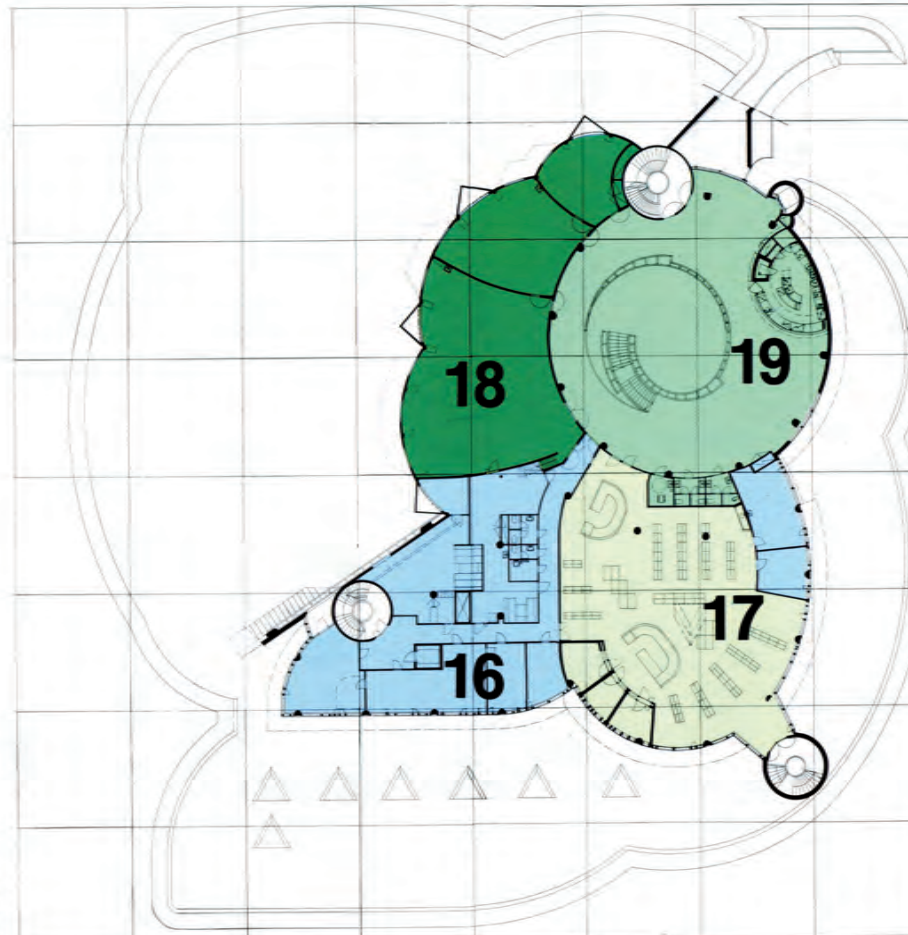
Pääkerros

- 7** SISÄÄNTULOALA
HUVUDINGÅNG
ENTRANCE HALL
HAUPTINGANG
- 8** LAINAUS – PALAUTUS
UTLÅNING – ÅTERLÄMNING
LENDING – RETURNING
AUSLEIHE – RÜCKGABE
- 9** LASTEN JA NUORTEN OSASTO
BARN- OCH UNGDOMSAVDELNING
DEPARTMENT OF CHILDREN AND YOUNG
PEOPLE
KINDER- UND JUGENDBIBLIOTHEK
- 10** AIKUISTEN OSASTO
VUXENAVDELNING
ADULTS' LENDING DEPARTMENT
ERWACHSENEN BIBLIOTHEK
- 11** KÄSIKIRJASTO – AIKAKAUSLEHDET
– LUKUSALI
REFERENSIBIBLIOTEK – TIDSKRIFTER
– LÄSESAL
REFERENCE DEPARTMENT – PERIODICALS
– READING ROOM
HANDBIBLIOTHEK – ZEITSCHRIFTEN
– LESESAL
- 12** PIRKANMAA-KOKOELMA JA KÄUKOPALVELU
PIRKANMAA-SAMLING OCH FJÄRRÄN
PIRKANMAA-COLLECTION AND INTER-
LIBRARY LENDING
REGIONALSAMLUNG PIRKANMAA UND
FERNLEIHE
- 13** TYÖHUONEET
ARBETSFRUM
WORK ROOMS
ARBEITSRÄUME
- 14** KIRJAVARASTO
BOKMAGASIN
STORE ROOM
MAGAZIN
- 15** KIRJASTOAUTOKESKUS
CENTRAL FÖR BOKBUSSAR
MOBILE LIBRARY CENTRE
ZENTRUM FÜR DIE FAHRBIBLIOTHEK

PÄÄKERRO
HUVUDÄNNI
MAIN FLOOR
HAUPTGESCHÖSS

- 16** HALLINTO
ADMINISTRATION
ADMINISTRATION
VERWALTUNG
- 17** MUSIIKKIOSASTO
MUSIKAVDELNING
MUSIC DEPARTMENT
MUSIKBIBLIOTHEK
- 18** LUENTOSALIT JA KOKOUSHUONE
FÖRELÄSNINGSSALAR OCH GRUPPRUM
LECTURE ROOMS AND MEETING ROOM
VORLESUNGSSÄLE UND KONFERENZRAUM
- 19** KAHVIO, NÄYTTELYALUE
CAFÉ, UTSTÄLLNINGSHALL
CAFETERIA, EXHIBITION AREA
CAFETERIA, AUSSTELLUNGSRAUM

PARVIKERROS
LÄKTARVÄNING
MEZZANINE
OBERGESCHOSS

Parvikerros

TEHDYT PERUSKORJAUKSET JA MUUTOKSET

1. Käyttötarkoituksen muutos ja tilamuutos pohjakerroksessa 1987:
 - Muumimuseota laajennettiin ja samalla rakennettiin kirjastolle varastotilaa pohjakerrokseen.
2. Lattiamateriaalin muutos yläaulassa ja musiikkiosastolla 1990-luvun alussa
3. Kortistolaatikoiden poistaminen aikuisten ja lasten lainausosastolta (asiakaspäätteiden sijoittamien kortiston paikalle)
4. Käyttötarkoituksen muutos pohjakerroksessa 1993:
 - Muumimuseo laajeni uudelleen ja samalla kirjastolle rakennettiin lisää varastotilaa
5. Nestejäähdytinkatos 1999 Puutarhakadun varteen
6. Lainaus toimiston muutos 2012 (kirjojen palautusautomaatit ja uudet taustatilat, käsikirjaston aikakauslehtikaapit siirrettiin lukusaliin)
7. Musiikkiosaston korjaustyöt 2012
 - neuvontapisteen siirto ja pöydän uusiminen, uudet valaisimet

Luentosalien parkettilattioita on uusittu ja hiottu useamman kerran. 2

1. Kirjaston valvontaportit purettiin ja tilalle on asennettu asiakkaan lainausautomaatit.
2. Vanhan lainaus toimiston paikalle on rakennettu lehtien lukupiste. Varsinainen sanomalehtien lukusali sijaitsee Keskustorin reunalla vanhassa Frenckellin pannuhuoneessa.
3. Puutarhakadun varteen on rakennettu nestejäähdytinkatos vuonna 1999.

1

3

METSON NYKYTILANNE JA TILADOKUMENTOINTI SYKSYLLÄ 2014

Katso Liite 4. Tilakohtainen dokumentointi

Tontti

Tontti on säilynyt lähes rakentamisen aikaisessa muodossaan lukuun ottamatta nestejäähdytinkatoksen rakentamista Puutarhakadun varteen. Tontin istutuksia on uusittu ja rehevöitynyt kasvillisuus peittää rakennuksen erityisesti Puutarhakadun puolella. Rakennusta ei näe puustolta. Viborgiitti-kaiteet ovat sammaloituneet paikoitellen ja saumauksia on murtunut. Katetut jalankulkualueet on päällystetty kivilaatoilla, joiden saumattu liitos ulkoseinään on irronnut.

Julkisivut

Julkisivujen kivipinnat ovat säilyneet hyvässä kunnossa. Kuparipeltipinnat ovat patinoituneet tumman ruskeiksi ja vihreää patinaa on havaittavissa paikoitellen.

Vesikatto vuotaa kaaripalkkien kahdessa liittymässä ja vesi on valunut palkkeja pitkin sekä aikuisten että lasten lainausosastoille.

Sisätilat

Yleisötiloissa on havaittavissa kuluneisuutta ovilevyissä ja ovien karmeissa ja kalusteiden pielissä. Maalattuja seinäpintoja on huolto-maalattu yleisötiloissa vuosittain, helposti kuluvat parkettilattiapinnat on uusittu keraamiseksi laataksi parviaulassa ja musiikkiosastolla. Vanhoja parkettilattioita on uusittu luentosaleissa alkuperäisen koi-vuparketin mallin mukaisesti.

Pietilän alkuperäinen jalkalista on suorareunainen kuultokäsitelty koi-vulauta. Jalkalistoissa on havaittavissa kuluneisuutta nurkkajireissä.

Listoja ei ole huoltokäsitelty.

Siniset Lautex-katot ovat pääosin alkuperäisessä asussaan eikä niissä ole havaittavissa kulumista.

Alkuperäiset viivakoristeiset seinäkaakelit ja lattioiden keraamiset laatat ovat säilyneet wc-tiloissa. Yleisöwc-tilojen eriöseinäkkeitä on jouduttu uusimaan pääkerroksen ja parvikerroksen wc-tiloissa. Henkilökunnan wc-tiloissa on lattioissa muovimatot, jotka ovat kuluneet ja nuhraantuneet.

Pohjakerroksen tyhjäksi jääneet tilat ovat nuhrisia ja odottavat peruskorjausta. Pintojen käsittely on alunperin ollut vaatimatonta; puhtaaksi muurattuja tiilipintoja ja puhtaita betonipintoja on maalattu eikä erityistä huoltomaalauksia ole tehty. Pohjakerroksen tilojen lattiat ovat vinyylilaattapintaisia kun taas pääkerroksen yleisötilojen lattiat ovat graniitti- tai laattapintaisia lattioita.

Pohjakerroksen työtiloihin on tehty väliseinämuutoksia toimintojen muuttuessa.

Liitteen 4 Tilakohtaiseen dokumentointitaulukkoon on koottu tilojen kuvat, pintamateriaalit ja alkuperäiset kalusteet.

Pietilöiden alkuperäiset kalusteet

Irtokalusteiden verhoiluja on jouduttu uusimaan nuhraantumisen vuoksi. Verhoilukankaat ovat kauttaaltaan nuhraantuneet sekä yleisötiloissa että työhuoneissa.

Yleisötiloissa on edelleen pääosin Pietilän toimiston suunnittelemaat alkuperäiset kalusteet. Pääaulaan on tehty myöhemmin lehtien lukupaikka ja uusi kirjojen palautusyksikkö ja lainaustoimisto. Vanhat kortistolaatikot on poistettu lainausosastoilta ja niiden paikoille on

sijoitettu yleisöpäätepyötiä Pietilän alkuperäisen kalustepiirustuksen mukaisesti. Aikuisten osaston neuvontapiste on muutettu avarammaksi poistamalla taustahyllyt. Myös aikakausilehtikaapit on poistettu käsikirjastosta uuden lainaustoimiston tieltä. Vanhoja Pietilän toimiston suunnittelema lasiseiniä on purettu pääkerroksesta.

Musiikkiosastolla on muutettu neuvontatiskin paikkaa. Alkuperäinen tiski on korvattu uudella ja kattoon on sijoitettu uusia valaisimia.

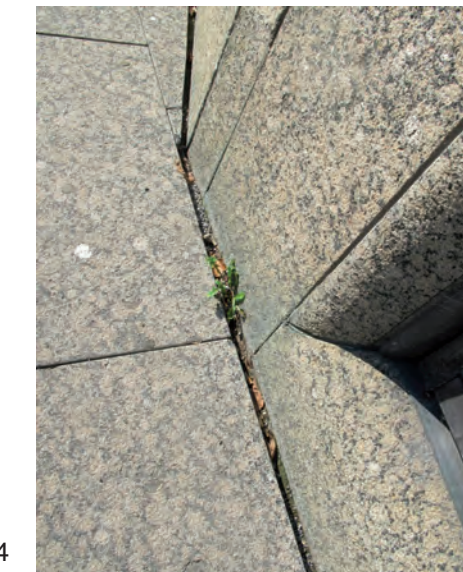
Työtilojen työpöydät ja työtuolit on pääosin uusittu ergonomisesti oikein mitoitetuilla pöydillä ja tuoleilla. Joissakin johtavien viranhaltijoiden huoneissa on tallella vanhoja kalustekokonaisuuksia. Myös uusia toimistohyllyjä on lisätty työhuoneisiin ja taustatiloihin. Työtiloissa ja aulakäytävillä on vanhoja Pietilän irtopöytiä, tuoleja, komeroita ja lokerikkoja.

Luentosalien akustoivat paneelit, kiinto- ja irtokalusteet ovat alkuperäisiä. Pinnoissa on havaittavissa kuluneisuutta.

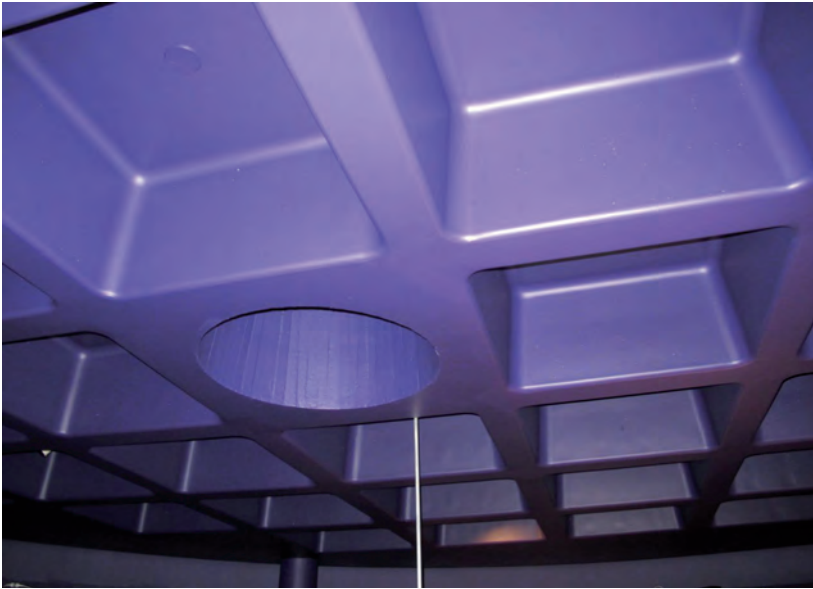
Vasemmalla: Pääkirjaston ympäristö on metsittynyt viimeisen 28 vuoden aikana.

Ylhäällä: Sokkeliosan kuperilla verhoiltuihin luukkuihin on ilmestynyt grafitteja.

1. Jalkankulkuväylän kivilaatat ovat nousseet ylös ja saumat ovat irronneet.
2. Kivipinnoissa on havaittavissa samaloitumista. Kuvassa pihakatos ja istutuksia reunustava graniittiaita.
3. Pääportaan ja siihen liittyvän peruskiveyksen saumat ovat auenneet ja rikkaruohot pääsevät kasvamaan saumoissa.
4. Julkisivun ja pintalaatan saumassa kasvaa rikkaruohoja.
5. Erilaisia laatoitusstyyppjä piha-alueella: vinolaatoitus, pyöreä reunakivi ja pulterikivireuna.

1

2

3

1. Entisen luonnontieteellisen museon katto on kasetoitu ja maalattu violetiksi.
2. Näyttelysalin pilari on verhoiltu pyöreillä puurimoilla.
3. Lasten penkit on varastoitu käyttämättömään näyttelytilaan.

1

2

3

4

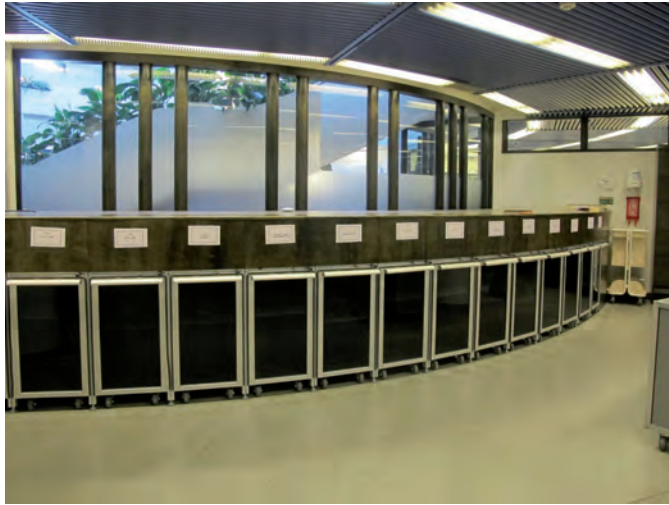
5

6

Pääkerrosken tiloissa on havaittavissa kulumista, mutta pääosin tilat ovat säilyneet hyvin alkuperäisinä.

1. Pääaula ja parvikerros syyskuussa 2014.
2. Eteisen betonikaarien kautta tila virtaa kohti lastenosastoa. Seinissä on Pietilöiden suunnittelemat ilmoitustaulut.
3. Kankaalla verhoillut tuolit ovat kuluneet ja kaipaavat uutta verhoilua.
4. Aikuisen lainausosaston tila jatkuu betonikaarien taakse.
5. Yläikkunoista tuleva valo yhtyy sisätilojen hyllyvaloihin.
6. Hyllykohtaiset lamput valaisevat kirjojen selkäteksit.

1

2

1. Uusi lainaustoimisto ja kirjojen palautusvaunut. Lasiseinä on tehty alkuperäisen lasiseinän mallin mukaan.
2. Lukusalin lukupaikat. Katto on sininen Lautex-katto, johon valaisimet on upotettu. Lattiassa on korkkilaatta.
3. Lastenosaston palvelutiski ja ylhäältä tuleva päivänvalo.
4. Työheessä on monimuotoinen katto: reunassa kiertää ylälasi-ikkuna, joka liittyy siniseen Lautex-kattoon.
5. Lastenosaston palvelutiski, jota ympäröi teräsjaljoilla kannatettu valaisinramppi. Lastenosaston hyllyt ovat matalia ja hyllyvalaisimet on nostettu pitkien teräskaarien varaan.

3

4

5

1

2

3

4

5

1. Johtajan työhuone on säilynyt alkuperäisessä asussa. Myös irtokalusteet ovat alkuperäisiä.
2. Musiikkiosaston Lautex-katto on avattu imurointia varten. Musiikkiosaston katossa näkyvät sisustusvalaisimet ovat uusia.
3. Parviaulan näyttelyosasto
4. Kahvilan keittiössä on Metson muotoaiheita mm. huuva on kaareva peltihuuva.
5. Luentosalissa on monimuotoinen katto. Sali on pysynyt alkuperäisessä asussaan. Parkettilattia on jouduttu uusimaan ja hiomaan useita kertoja.

1

2

3

1. Uusi aulan lehtien lukupiste. Kalusteet ovat moderneja toimistokalusteita.
2. Työhuone.
3. Musiikiosaston uusi palvelutiski on verhoiltu sormipaneelilla.

METSON RAKENNUSHISTORIALISET ARVOT

1. Kaupunkikuvalliset arvot

Sijainti tontilla ja juurevuus

Pietilän tarkoitus oli suunnitella pääkirjasto Metso täysin ympäristöstä poikkeavaksi rakennukseksi, jolla on voimakas oma identiteetti. Tässä mielessä valinta noudattaa perinteistä kaupunkisuunnittelun periaatetta; julkinen rakennus joko sopeutuu täysin ympäristöönsä tai poikkeaa siitä käyttötarkoituksensa ja toimintansa mukaisesti.

Julkisen rakennuksen tulee Pietilän mukaan näkymä kaupunkikuvassa samalla tavalla kuin Aleksanterin kirkko hahmottuu Hämeenkadun pääakselista hiukan sivuun vedettynä. Aleksanterin kirkko ja kirjasto Metso ovat oma aikansa arkkitehtuurityylin mukaisia rakennuksia; toinen gotiikan tyylin henkeen rakennettu ja taivaita kohti kurkottava rakennus ja Metso modernismin henkeen tehty morfologinen maata syleilevä, mutta kosmiseen avaruuteen kurkottava rakennus. Paikan Genius locin mukainen symboliikka on nähtävissä rakennuksen ulkoisessa hahmossa.

Metso on sijoitettu tontille pohjois-eteläsuuntaan siten, että Metson nokan alla etelässä on kirjaston pääsisäänkäynti. Linausosastot ovat pohjoisessa pyrstösulkien alla ja työhuonevyöhyke siipien suojassa.

Katon suuri kupoli kallistuu lännen suuntaan ja avautuu akryylikupolin kautta kohti äärettömyyttä.

Reima Pietilä on määritellyt Metson kaupunkikuvallisen sijainnin ja aseman tarkasti ja se on säilynyt kilpailuvaiheesta rakentamiseen saakka.

Metso on lunastanut kaupunkikuvallisen paikkansa ja voidaan todeta, että Metso on kasvanut ja juurtunut paikkaansa syntyfilosofiansa kautta. Sitä on vaikea kuvitella minnekään muualle.

Pääkirjasto Metso on sijoitettu selvästi ympäristöstään erottuvana rakennuksena kaupunkikuvallisesti tärkeään pisteeseen Hämeenpuiston ja Pirkankadun kulmaukseen.

2. Arkkitehtoniset ja tyylliset arvot

Tyyli ja perinne

Reima Pietilä antoi kilpailuehdotukselle Soidinkuvat modernismin ja morfologisen arkkitehtuurin perustelut, joilla ei ollut mitään tekemistä arkkitehtuurin perinteen kanssa. Pietilä kieltäytyi arkkitehtina noudattamasta minkäänlaista arkkitehtuurin tyyliisuuntaa vaan halusi olla tiennäyttävä uudelle arkkitehtuurinäkemykselle. Metson suunnitelma perustui kierteisnäkemykselle: kirjaston tilat kiertyivät pääaulan ympärille siten, että viuhkamainen tilajärjestely antoi kirjaston kävijälle vaikutelman jatkuvasta tilaliikkeestä ja sen jatkuvuudesta.

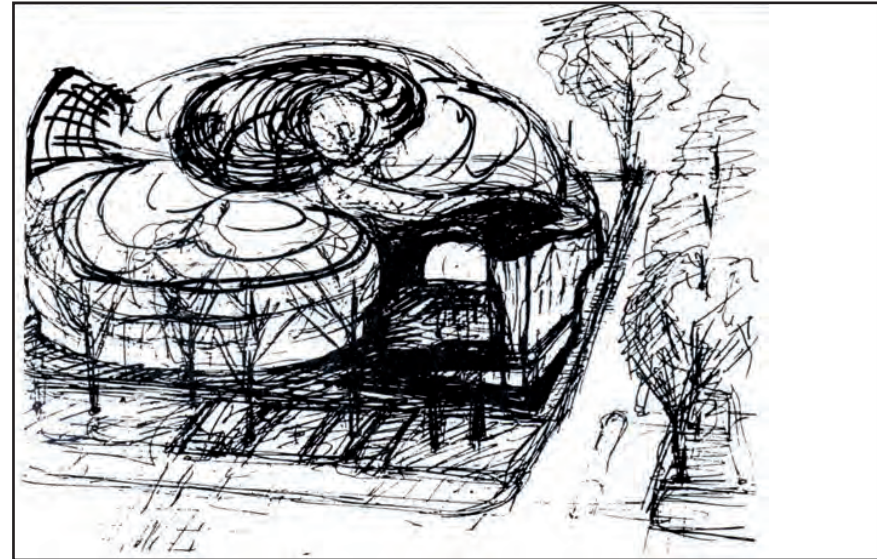
Tampereen pääkirjasto on Pietilän omien sanojen mukaan megaveistos keskellä puistoa. Sitä ei pyrittykään sopeuttamaan ympäröivään kaupunkikuvaan.

Pietilät ovat jatkaneet sisätilojen yksityiskohdissa alkuperäistä luontoaihetta, jotta rajapinta Hämeenpuiston ja kirjaston sisätilojen välillä olisi liukuva. Metson ikkunoiden pyöreät ja vihreiksi kuultokäsitellyt ikkunapuitteet jatkavat puiston puiden runkomaisemaa sisätiloissa. Myös sisätilojen materiaalit ja värit on haettu Suomen luonnosta.

Metson arkkitehtuurityyli merkitsi arkkitehtuurille uuden aikakauden alkamista niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Metson arkkitehtuurista on julkaistu useita kirjoja ja artikkeleita alan lehdissä.

Oikealla ylhäällä: Reima Pietilän visio puistoon laskeutuineesta ”Mega-metsosta”.

Alhaalla: Ilmakuva juuri valmistuneesta pääkirjastosta. Kuva Metson arkisto.

3. Toiminnalliset arvot

Toiminta ja aitous

Näyttäisi siltä, että Metson kilpailuehdotuksen suunnittelu lähti liikkeelle puhtaasti arkkitehtonisista lähtökohdista. Toiminnalliset vaatimukset sovitettiin arkkitehtuurin raameihin. Tämän vuoksi toteutussuunnitteluvaiheessa määriteltiin toiminnoille tarvittavia lisätilavaatimuksia yhdessä rakennuttajan ja käyttäjän kanssa. Kirjan kulku hankinnasta kirjahyllyyn ja asiakkaan luettavaksi vaatii omat työprosessinsa ja omat tilansa, joiden tulee sijaita toiminnallisesti oikeassa järjestyksessä.

Pietilän alkuperäinen ajatus oli, että pääkerros avautui lähes esteettä ulospäin ympäröivään kaupunkirakenteeseen. Tästä jouduttiin tinkimään ja työtiloja jouduttiin sijoittamaan rakennuksen ulkokehälle ja suorat näkymät ulos katkesivat paikoitellen.

Kirjaston toimintojen muuttuessa tilojen käyttötarkoituksia on jouduttu muuttamaan. Yleisen kirjastosuunnittelun perusajatus 1980-luvulla oli, että kirjastotilat tulee suunnitella mahdollisimman muunneltaviksi tulevaisuutta ajatellen. Metsossa tämä suunnittelufilosofia ei toteutunut ja osa toiminnoista jouduttiin jättämään pois tai rajoittamaan eri toiminnoille osoitettuja tiloja.

Kuitenkin valmis kirjasto on toiminut hyvin eikä kirjaston yhteiskunnallinen ja lakisääteinen tehtävä ole kärsinyt merkittävästi. Nyt vapautuville tiloille löytyy helposti uusi käyttö.

Lastenosasto aukeaa suoraan Hämeenpuistoon ja näkymä on säilynyt ennallaan Pietilöiden alkuperäisen ajatuksen mukaisesti.

4. Rakenteelliset arvot

Rakenne ja tunnelma

Metson rakenteet olivat kilpailuvaiheessa niin viitteelliset, että palkintolautakunnan oli vaikea hahmottaa niiden toteutuskelpoisuutta. Vaativat rakenteet suunniteltiin A-insinöörit Oy:ssä Tampereella. Osa betonirakenteista tehtiin elementteinä, mutta suurin osa valettiin paikalla. Suunnittelu oli vaativaa eikä ole ihme, että Metso palkittiin vuoden betonirakenteena vuonna 1986.

Vapaamuotoisia, kaarevia rakenteita olisi tuskin pystytty rakentamaan muuten kuin Tampereen kaupungin Tilakeskuksen omana työnä.

Käynti työmaalla työmaavaiheessa korkeiden betonikaarien alla oli huikaiseva kokemus. Mieleen jäi kirjaston toiminnan kannalta heti kuolemaan tuomittu ajatus: ”Voit kun tänne ei koskaan tuotaisi kirjahyllyjä.” Tila kaartui ja kiertyi hienosti pohjoisen suuntaan Hämeenpuiston reunaa pitkin ja antoi vaikutelman, ettei se pääty koskaan.

Rakenteet tukevat täydellisesti Pietilöiden alkuperäistä näkemystä ja tunnelmaa sisätilasta.

Ylhäällä oikealla: Lähikuva Reima Pietilän kilpailuvaiheen rakenteellisesta pienoismallista. Kuva Juhani Risku.

Alhaalla: Työmaan aikana otettu sisäkuva kantavista betonikaarista. Kuva Metson arkisto.

6. Henkilöhistorialliset arvot

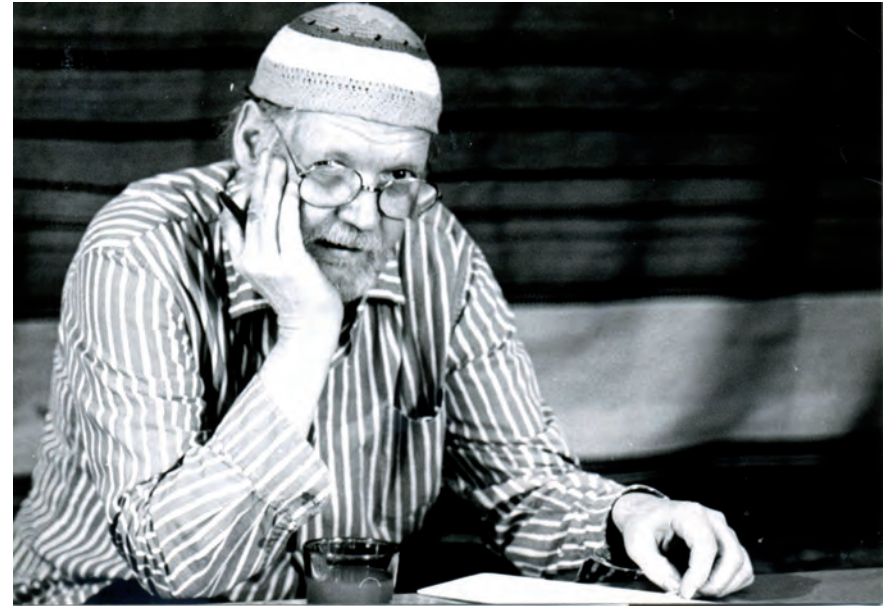
Reima Pietilän merkitys suomalaiselle ja kansainväliselle arkkitehtuurille on kiistatta merkityksellinen. Hän vastusti arkkitehtuurin perinteisiä tyyli-suuntia ja 1960-luvun rationalisteja. Hän kehitti omaa orgaanis-morfologista arkkitehtuurinäkemystä. Reima Pietilä oli tunnettu kansainvälisesti ennen kuin suomalaiset tunnustivat hänet Alvar Aallon kaltaiseksi lahjakkaaksi arkkitehdiksi, jonka merkitys modernin arkkitehtuurin kehittäjänä oli suuri. Pietilän muotokieli ei miellyttänyt kaikkia. Presidentin virka-asunnon suunnittelukilpailun voitto nostatti luottamuksen korkealle myös tavallisen kansan silmissä.

Reima Pietilä:

”Minun on myönnettävä, että lähestyn arkkitehtuuria omaa henkilökohtaista tietäni. Minulla on omat moniselkoiset sanalliset ja kuvalliset keinoni hahmottaa kulloinenkin rakennustaiteellinen tehtävä. Käytän muun muassa ns.”sisällön välittäjiä”, jotka vaikuttavat vastavuoroisesti läpi koko projektin pitkän kehittämiskulun.” (Lähde: Pietilä modernin arkkitehtuurin välimaastossa, 1985).

Pietilä on kriitikko ja teoreetikko, jonka artikkeleita julkaistiin kansainvälisessä lehdistössä. Hän itse kuului Le Carre Bleu -lehden toimistuskuntaan ja kirjoitti itse siihen arkkitehtuurin teoreettis-filosofisia artikkeleita. Arkkitehdin työnsä ohella hän teki myös kuvallista ja rakenteellista sommittelua, josta esimerkkinä mm. julkaisu Käsité-kuva-oivallus 357 (Teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunnan julkaisu).

Pääkirjasto Metso on Reima Ja Raili Pietilän masterpiece of architecture, jonka ainutlaatuisuus on kansainvälisesti merkittävä.

Reima Pietilä mietteliäänä kirjaston toteutussuunnittelun aikoihin 1980-luvun alussa. Kuva Juhani Risku.

TILOJEN RAKENNUSHISTORIALLINEN ARVLUOKITUS JA PERUSKORJAUSTAVOITTEET

Arvluokituksessa tiloja tarkastellaan niiden alkuperäisyysasteen ja Pietilöiden alkuperäisen suunnitelman osoittaman painoarvon mukaisesti.

Raili ja Reima Pietilän alkuperäinen ja tärkein painoarvo oli pääkirjaston massoittelussa ja ulkoarkkitehtuurissa, jonka kautta sisätilojen arkkitehtuuri muotoutui kierteiseksi pääaulan ympärille. Päätiloiksi muodostuivat arkkitehtonisesti sekä myös toiminnan näkökulmasta aikuisten ja lasten lainausosasto, pääaula, parviaula kahvioineen, luentosalit ja porrashuoneet. Sekundäärisiä olivat maan alle jäävät näyttelytilat, työhuoneet ja varastot.

Metson julkisivuihin, ikkunoihin, ulko-oviin, vesikattoihin ja maanpinnan peruskäsittelyyn ei sallita muutoksia. Niiden alkuperäisyysaste on korkea ja korjaustoimenpiteiden tulee olla entistäviä.

Tilojen luokitusmäärittelyt ja korjaustapa

HP (High Priority) – ei suositella muutoksia, alkuperäisyysaste korkea

Korjausohje:

Alkuperäiset pinnat entisöidään alkuperäiseen asuun, käytetään alkuperäisiä materiaaleja, pintakäsittelyitä ja värejä. Pintojen kuluneisuus sallitaan tiettyyn tasoon asti. Muutokset vaativat erityisperustelun.

SHP (Semi-high Priority) – pienet muutokset sallittuja, alkuperäisyysaste kärsinyt

Korjaus- ja työohje:

Alkuperäiset pinnat entisöidään kuten HP-tiloissa.

Uudet pinnat tehdään poikkeavana vanhoista pinnoista = uusi ajallinen kerrostuma, joka näkyy.

LP (Low Priority) –muutokset sallittuja, alkuperäisyysaste kärsinyt paljon ja/tai painoarvo ei ole merkittävä alkuperäisessä suunnitelmassa

Korjaus- ja työohje:

Alkuperäiset pinnat huoltokäsitellään alustan ja käytön vaatimusten mukaisesti.

Uudet pinnat tehdään poikkeavana vanhoista pinnoista = uusi ajallinen kerrostuma, joka näkyy.

NP (No Priority) – ei rakennushistoriallista arvoa, suuret muutokset sallittuja ja/tai painoarvo alhainen alkuperäisessä suunnitelmassa

Korjaus- ja työohje:

Ei erityisvaatimuksia. Tilat rakennetaan uutena ajallisena kerrostumana.

UK (uusi kerrostuma) – ei rakennushistoriallista arvoa

Ei korjauksiin kohdistuvia erityisvaatimuksia.

Metson tilojen arvluokitus

Yksittäisten tilojen arvluokka on määritelty tilakohtaisesti selvityksen liitteen 4 dokumentointitaulukossa.

HP-tilat (High Priority)

Metson tärkeimpiä ja alkuperäisyysasteeltaan korkeita tiloja ovat:

Pääaulatilat, aulaporras, porrashuoneet, aikuisten lainausosasto ja lastenosasto, kahvio tiskeineen ja parvikerroksen aula ja luentosalit ja johtajan huone, musiikkiosasto, satuhuone, käsikirjasto ja lukusali,

pääkerroksen yleisöwc-tilat ja vaate-tila, luentosalit ja aulakäytävä pohjakerroksessa.

SHP-tilat (Semihigh Priority)

Muutoksia on jonkin verran tehty aulan ja aikuisten lainausosaston rajapinnassa. Vanha lainaustoimisto ja vanhat lainausportit on purettu. Tilalle on rakennettu uudet lainausautomaatit ja uusi lainaustoimisto palvelutiskeineen. Muutoksia on myös tehty musiikkiosastolla ja käsikirjastossa.

Pääaulan ja lainausosaston rajapinta
Työhuonevyöhykkeet kaikissa kerroksissa
Kahvilan keittiö

LP-tilat (Low Priority)

Vahtimestareiden tilat
Osa hallintotiloista parvikerroksessa
Pääkerroksen varastotilat ja autokirjasto-osasto.

NP-tilat (No Priority)

Pohjakerroksen vanhat näyttelytilat (Muumimuseo, Kivimuseo =entinen luonnontieteellinen museo). Varastotilat pääkerroksessa ja pohjakerroksessa, laajennusvaratila (=kiinteistövarasto) pohjakerroksessa sekä iv-konehuoneet.

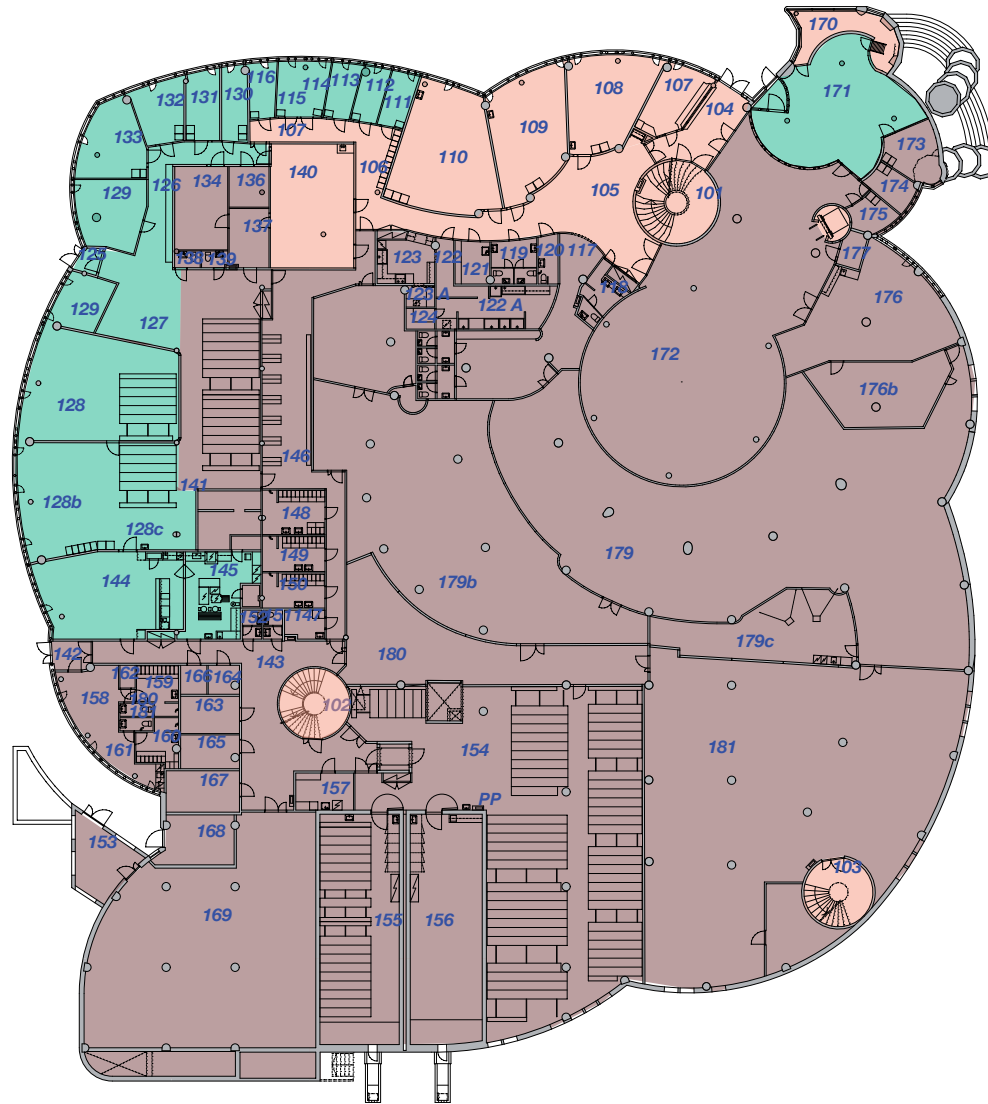
UK-tilat (uusi kerrostuma)

Lainaus- toimisto, aulan oleskelu- ja lukualue.

Reima Pietilän kirjaston luonnos ja kierteissimpukka.

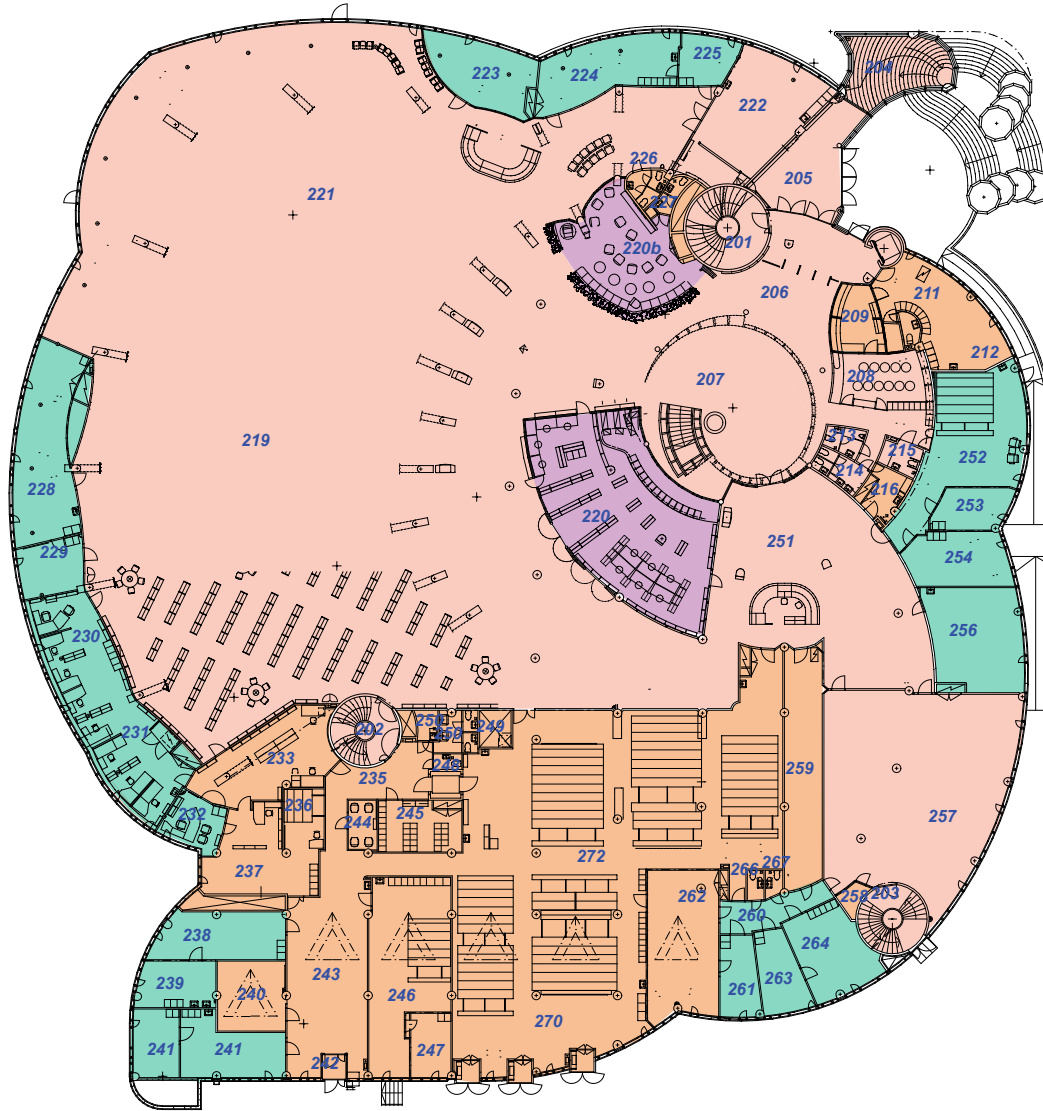
METSON TILOJEN ARVOLUOKITUS / POHJAKERROS

POHJAKERROS

- HP (high priority)
- SHP (semi-high priority)
- LP (low priority)
- NP (no priority)
- UK (uusi kerrostuma)

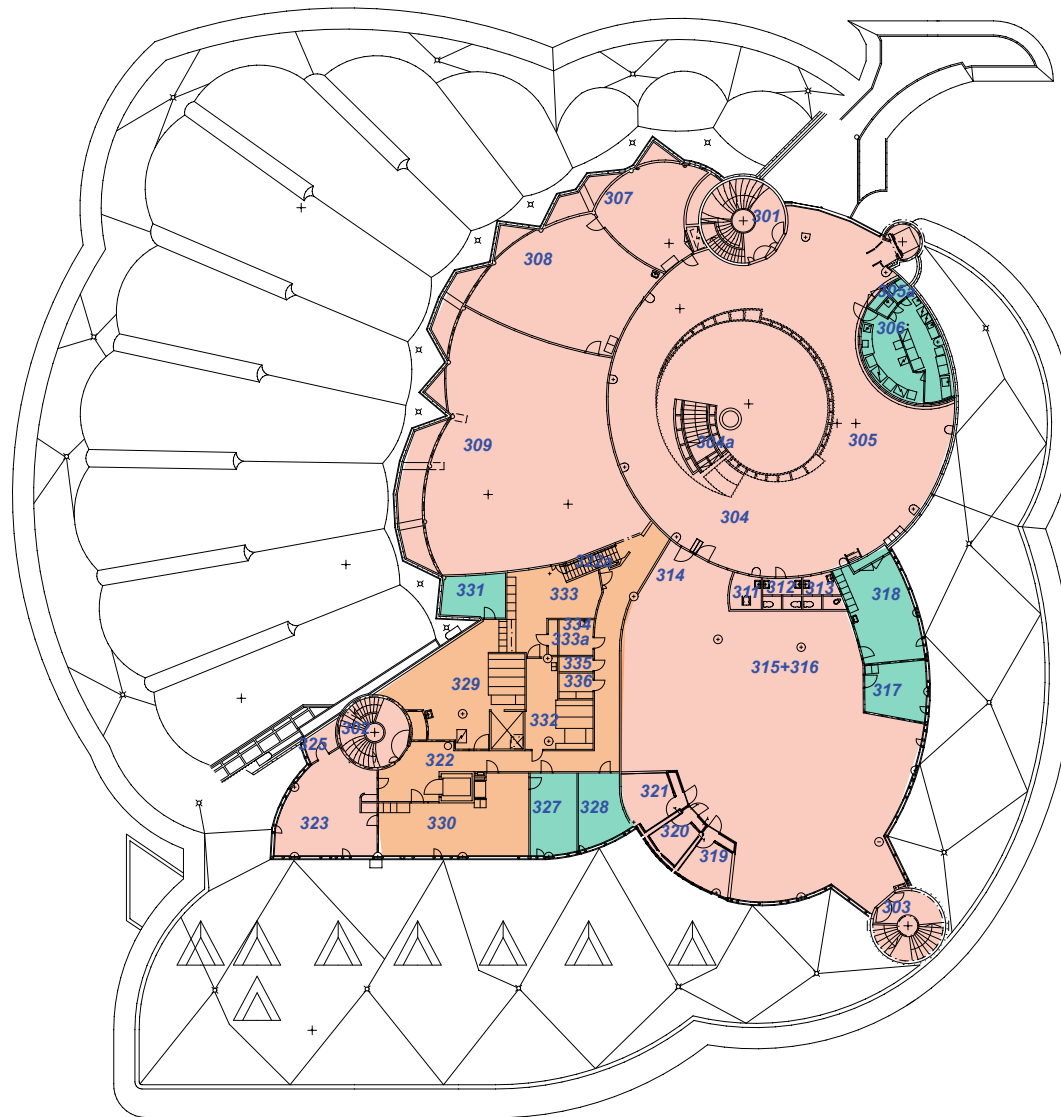
METSON TILOJEN ARVULUOKITUS / PÄÄKERROS

PÄÄKERROS

- HP (high priority)
- SHP (semi-high priority)
- LP (low priority)
- NP (no priority)
- UK (uusi kerrostuma)

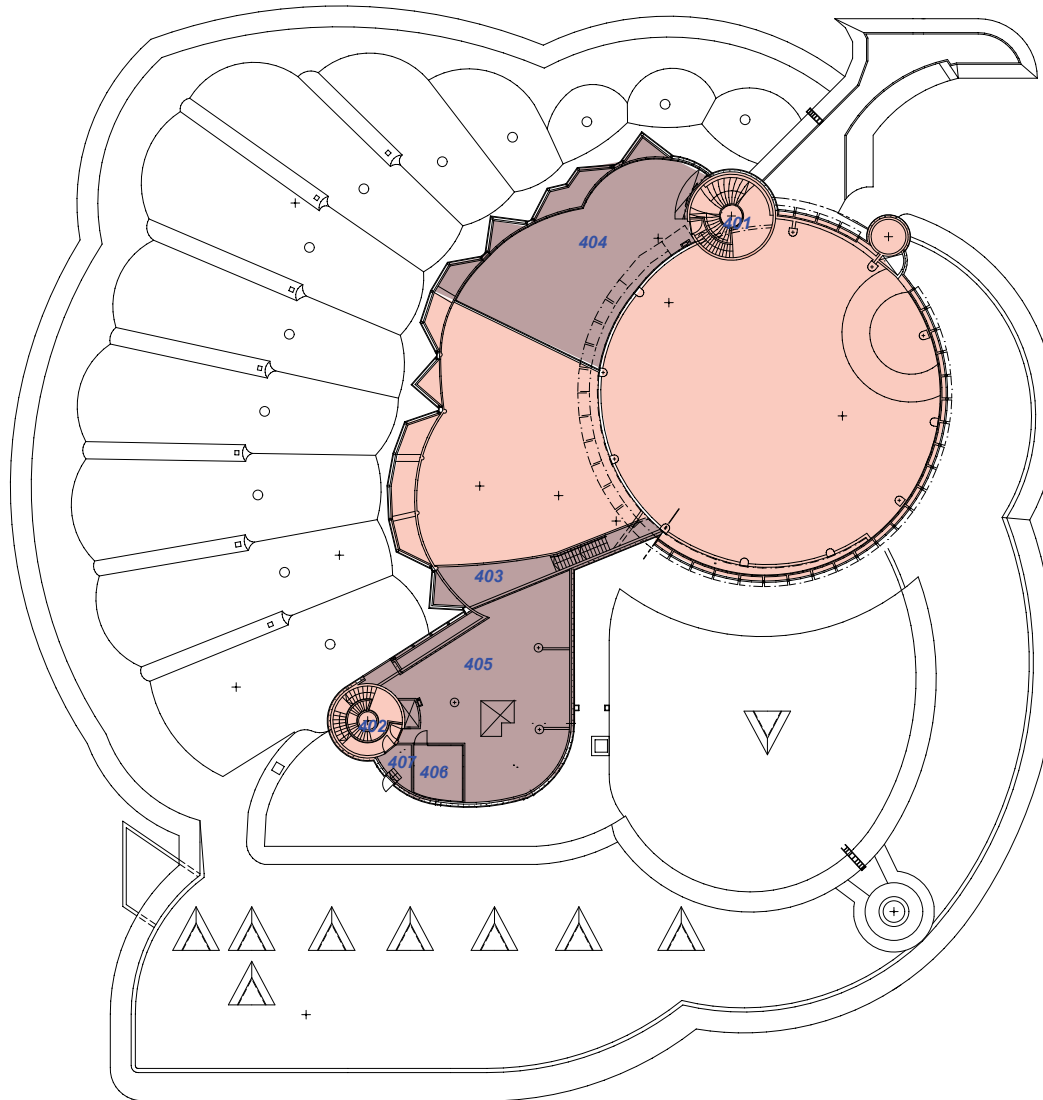
METSON TILOJEN ARVOLUOKITUS / PARVIKERROS

PARVIKERROS

- HP (high priority)
- SHP (semi-high priority)
- LP (low priority)
- NP (no priority)
- UK (uusi kerrostuma)

METSON TILOJEN ARVOLUOKITUS / 4. kerros

4.KERROS

- HP (high priority)
- SHP (semi-high priority)
- LP (low priority)
- NP (no priority)
- UK (uusi kerrostuma)

Lähdeluettelo

Painettu kirjallisuus

Hirvikallio, Seija: Hämeenpuisto – Tampereen Esplanadi. Tampere 2012.)

Pietilä modernin arkkitehtuurin välimaastossa. Suomen Rakennustaiteen museo, Alvar Aalto Museo. Helsinki 1985.

Suomalaisen arkkitehtuurin etsijä. Toim. Malcolm Quantrill. Rakennustietosäätiö. Helsinki 1988.

Tampereen kantakaupungin rakennuskulttuuri 1998. Tampereen kaupungin ympäristötoimi kaavoitusyksikkö julkaisuja 2/98. Tampere 1998.

Wacklin, Matti: Kaikkien sielujen apteekki. Tampereen kaupungin kirjasto 150 vuotta. Tampere 2011.

Painamaton kirjallisuus

Kosunen, Lasse: Tampereen pääkirjasto Metso / Rakennusinventointi, 2011.

Pääkirjasto Metso / perusparannus /hankesuunnitelma. Tampereen kaupungin Tilakeskus. Tampere 2010.

Tampere – lähikuvia ja soidinkuvia vuonna 1979. Tampereen arkkitehtikillan opiskelijavaihtoryhmän toimittama kulttuurijulkaisu. Tampere 1979.

Lehtiartikkelit

Aikakauslehdet:

Pietilä, Raili ja Reima: Tampereen pääkirjasto Metso. Arkkitehti 2/87.

Pietilä, Reima: Esseitä arkkitehtuurista. Arkkitehti 1977/5.

Pietilä, Reima: Kolme projektia: kolme mahdollista suunnittelutapaa. Arkkitehti 2/87.

Tampereen kirjastotalon suunnittelukilpailu. Arkkitehtilehden kilpailuliite. 1/79.

Sanomalehdet:

Maunula, Leena: Talo täynnä tarinoita. Helsingin Sanomat 9.2.1986

Maunula, Leena: Toisinajattelija, arkkitehti. Helsingin Sanomat 21.6.1985.

Mukala, Jorma: Pietilöiden Tampere? Aamulehti 18.5.2008

Arkistot

Rakennuspiirustukset:

Tampereen kaupungin Tilakeskuksen arkisto

Rakennusvalvonnan arkisto

Pääkirjasto Metson arkisto

Valokuvat

Nykytilannevalokuvat Seija Hirvikallio

Mustavalkoiset kuvat

Pääkirjasto Metson arkisto

Tampere-seuran arkisto

Reima Pietilän mvkuvat: Juhani Risku

www-sivut

Reima Pietilä

<http://www.mfa.fi/arkkitehtiesittely?apid=785752>

Raili Pietilä:

<http://www.mfa.fi/arkkitehtiesittely?apid=959497>

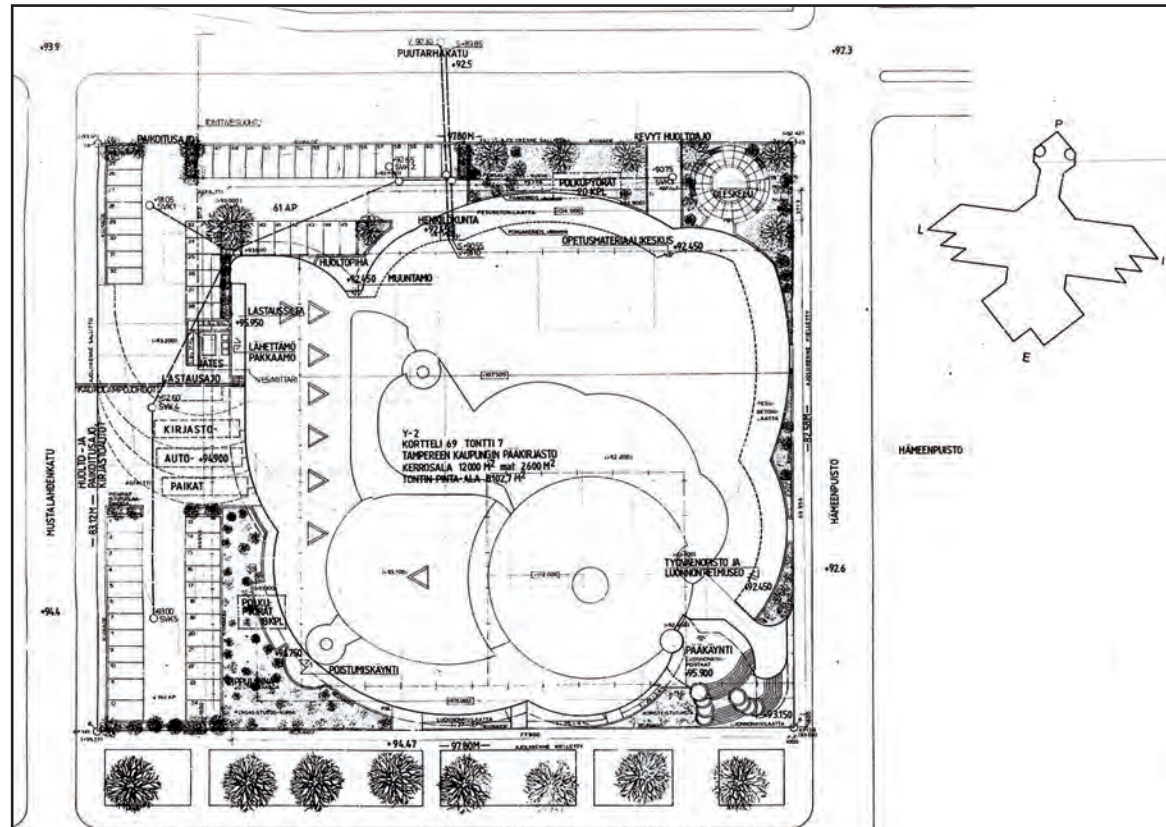
Metson kotisivut :

<http://kirjasto.tampere.fi>

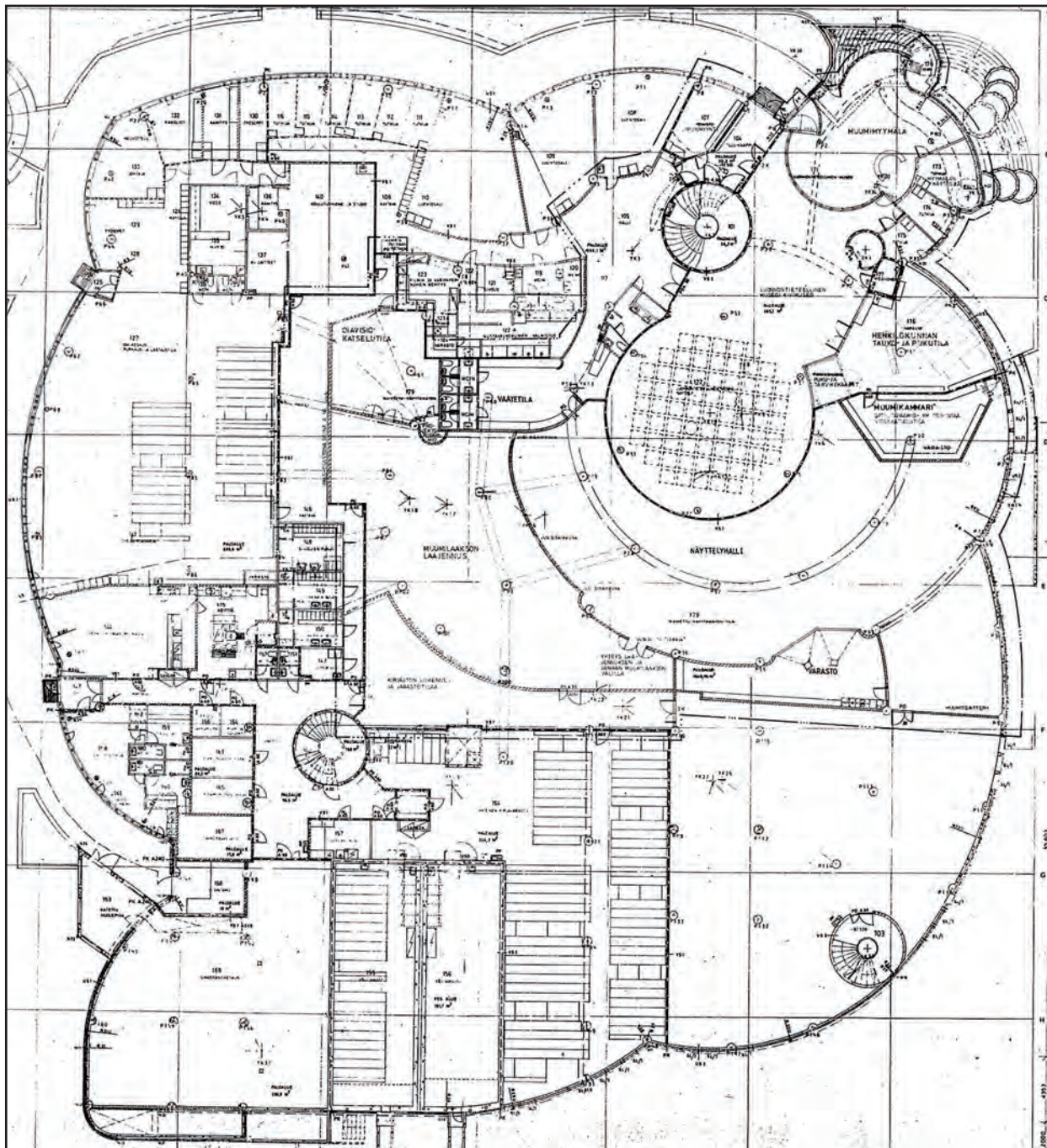
Haastattelut

Ritva Hokka-Ahti

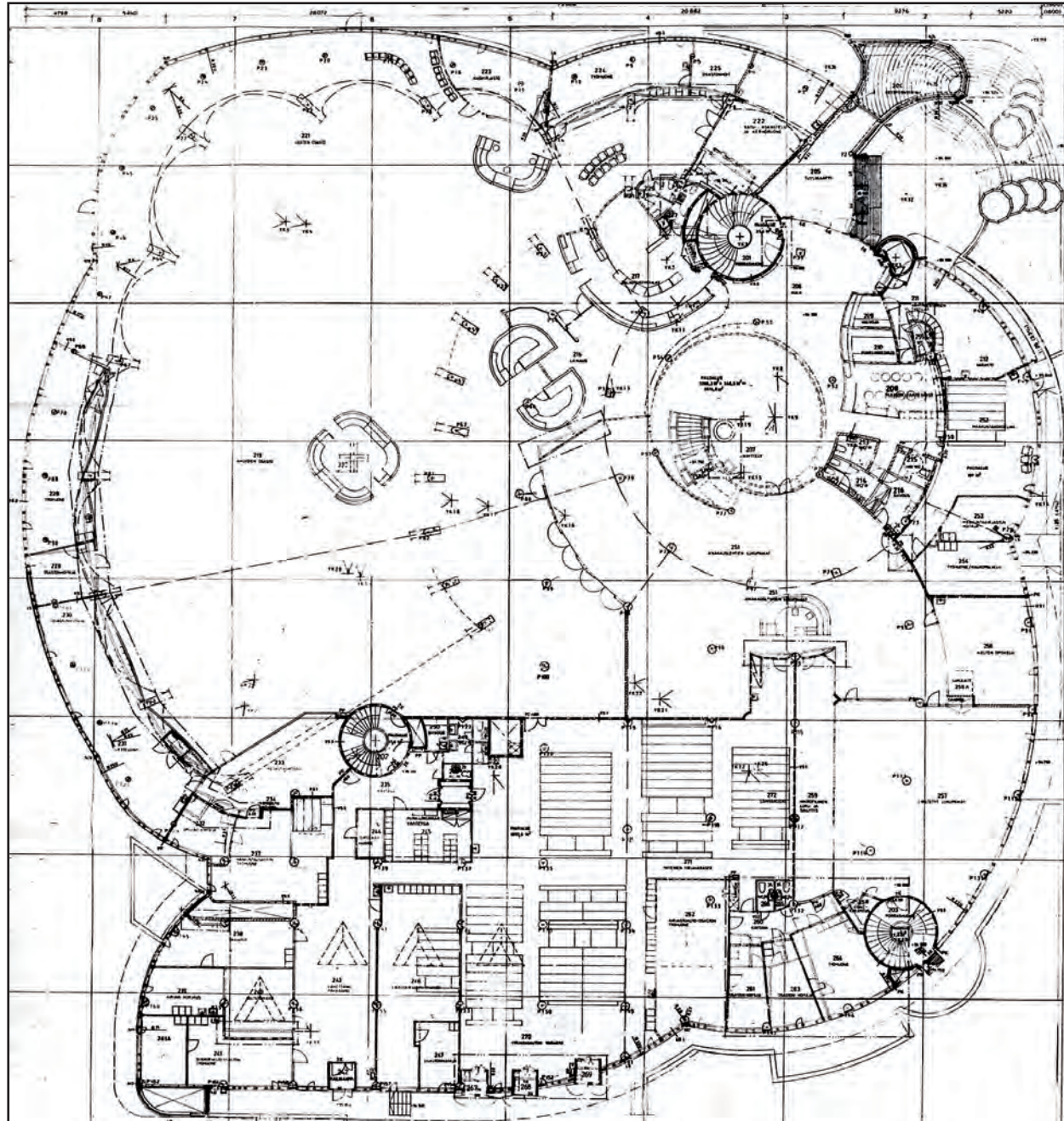
Hannu Eräpalo

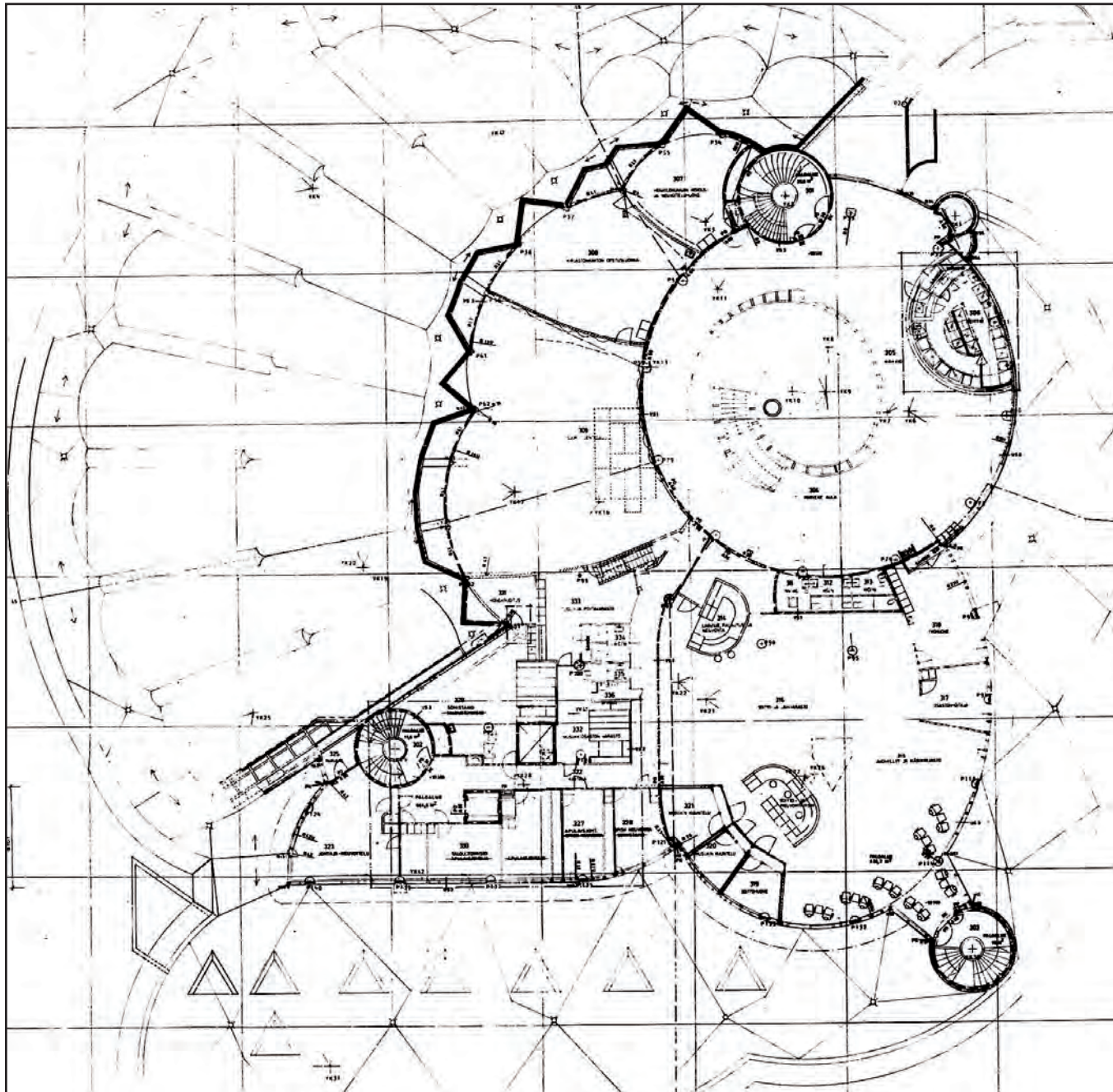
LIITE 1. NYKYTILANNEPOHJAT

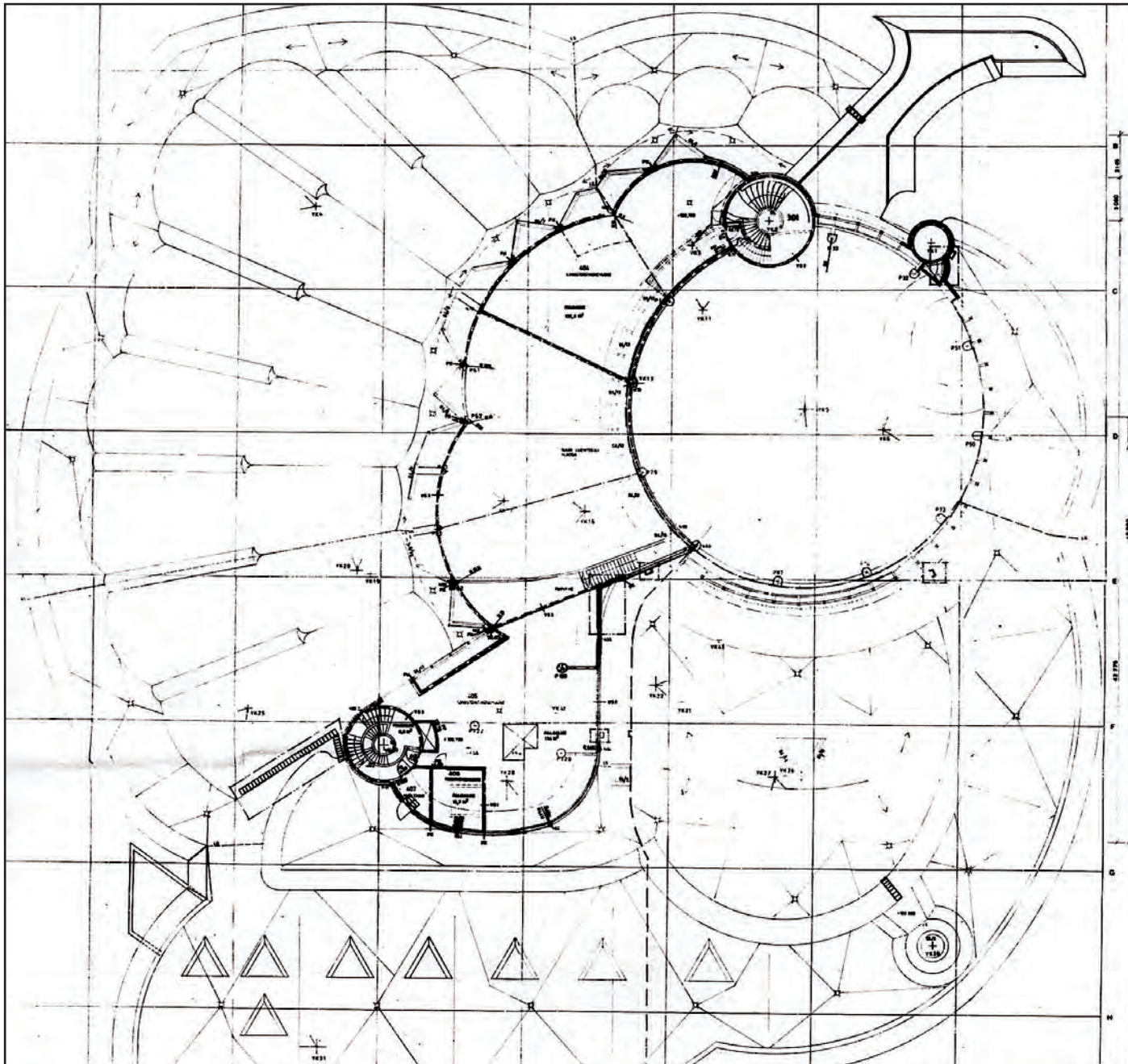
POHJAKERROS

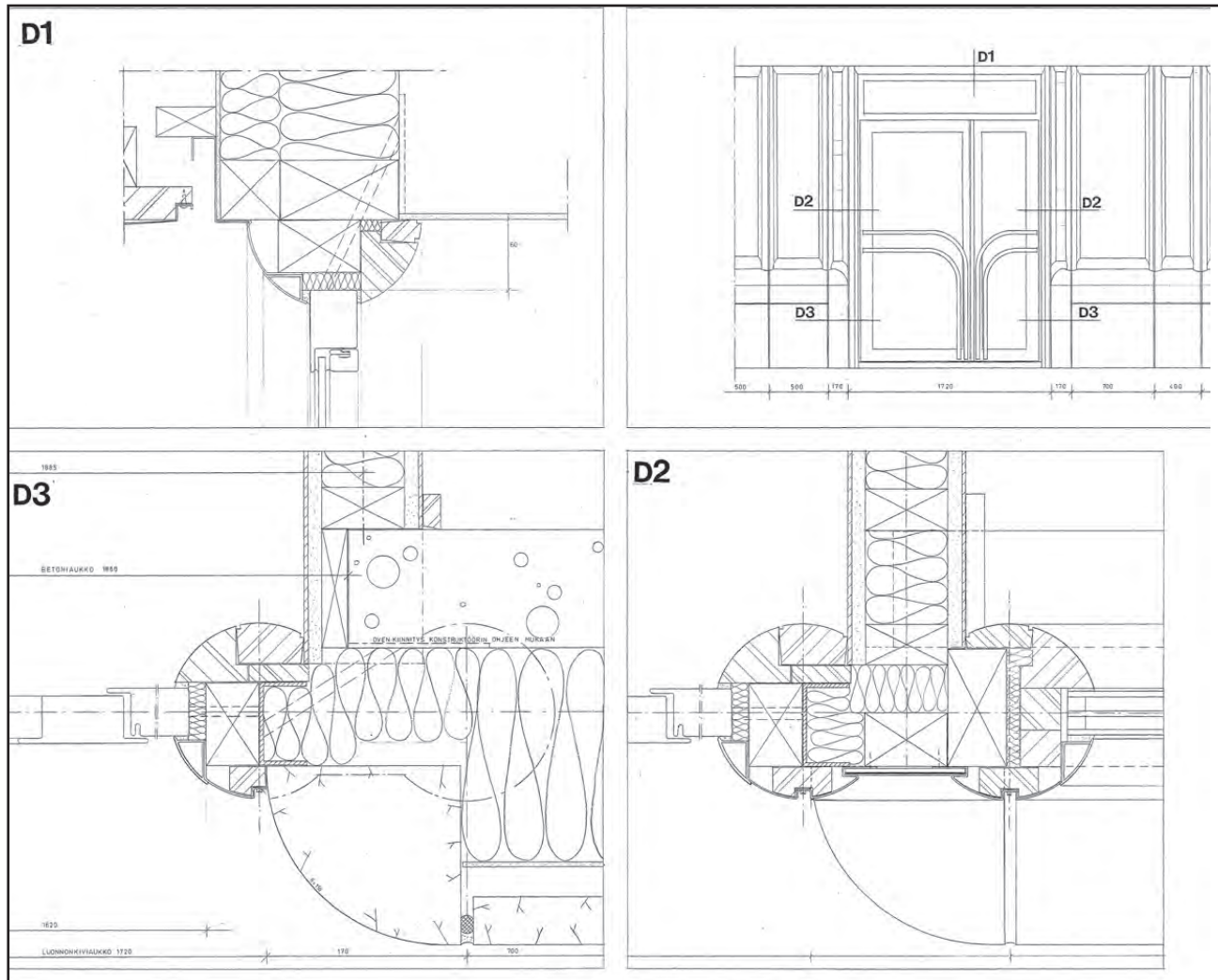
PÄÄKERROS

PARVIKERROS

4.KERROS

Ulko-oven liittymädetaljeja.

LIITE 2. OVITYYPIT

1

2

3

4

5

1. Pääovi
- 2.-3. Henkilökunnan käyntiovi
4. Kirjastoauton lastausovi
5. Pääoven liitos lattiaan ja pilariin eteisessä.

1

2

3

4

5

6

7

1. Wc:n ovi
2. Luentosalin ovi
3. Kahvilan keittiön ovi
4. Soittohuoneen ovi
5. Oven painike ja lukko
6. Työhuoneen ovi
7. Maakuntakirjaston ovi.

1

2

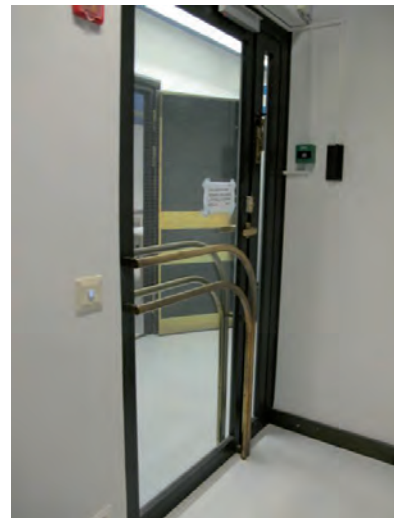
3

4

5

6

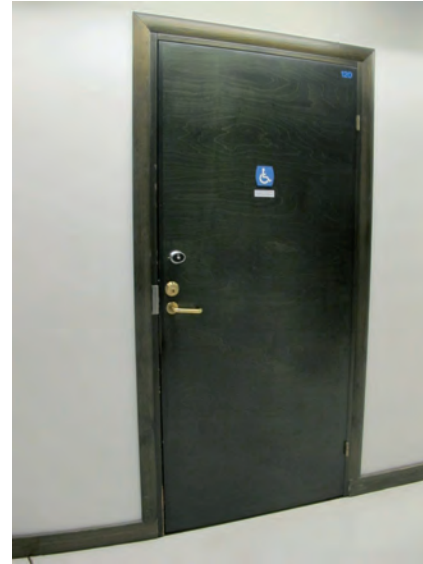
- 1. Hallinto-osaston teräsovi
- 2. Pääaulan ovi (vahtimestarit)
- 3. Pohjakerroksen porrashuoneen teräsovi
- 4. Vasikallinen laakaovi ja sivulasi
- 5. Messinkipellillä koristeltu laakaovi pohjakerroksessa.
- 6. Vasikallinen teräsovi.

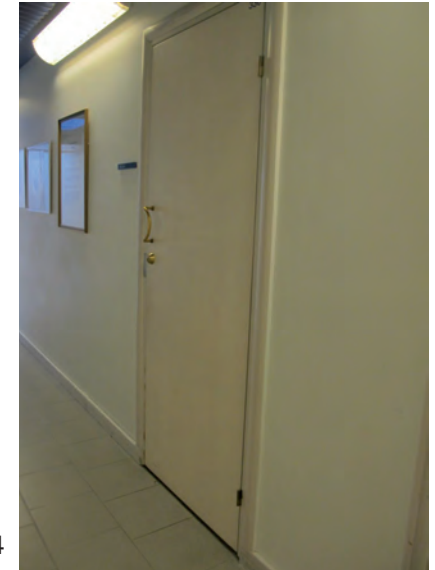
1

2

3

4

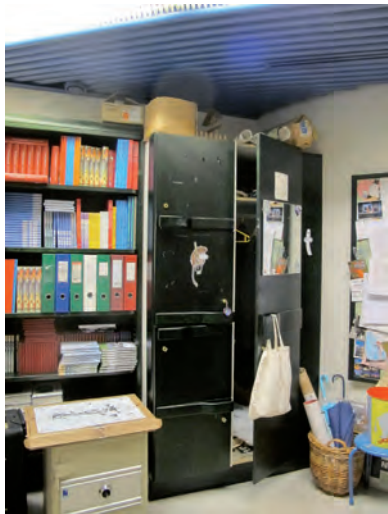

5

6

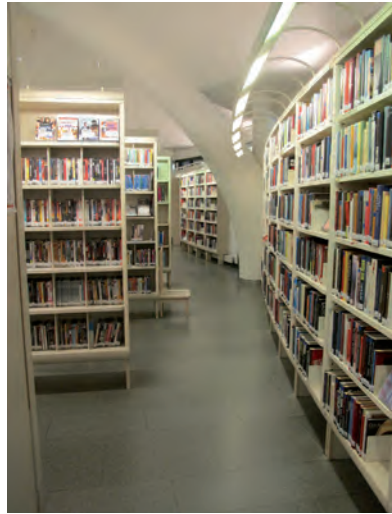
1. Messinkipellillä koristeltu laakaovi /Maakuntaosasto
2. Muumimuseon vanha teräksinen ulko-ovi, jossa messinkiset kaarivetimet.
3. Invawc:n ovi
4. Koivuviiluinelaakaovi hallinto-osastolla.
5. Oven vuorilaudan ja jalkalistan liitos. Kaikki puiset jalkalistan ovat suorakulmaista höylättyä ja kuultokäsiteltyä lautaa.
6. Pyöreään ovenkarmin, jalkalistan ja kynnyksilistan liitos pohjakerroksessa.

1. Komero
2. Työhuoneen hyllykaappi
3. Työhuoneen hyllykaappi
4. Lokerikko
5. Lokerikko pohjakerroksen aulatilassa
6. Kiintokomerot työhuoneessa

1

2

3

4

5

1. Satuhuoneen nukkekaappi
2. Aikuisten osaston kirjahylly
3. Lastenosaston kirjahylly
4. Käsikirjaston kirjahylly
5. Musiikkiosaston cd-hylly

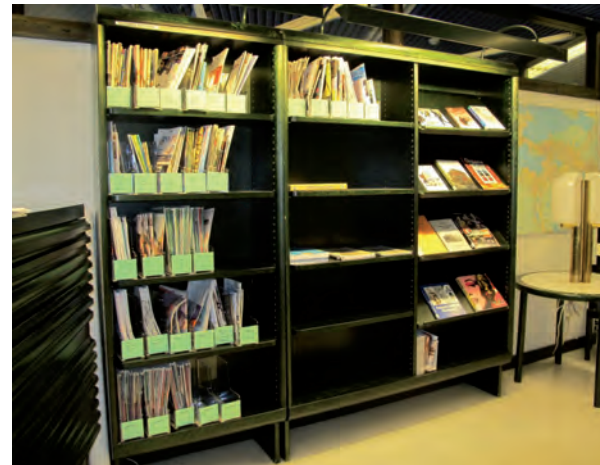
Maakuntakirjaston vitriinikaappi.

Musiikkiosaston hylly.

Työhuoneen kirjahylly

Maakuntakirjaston kirjahylly.

1

2

3

1. Lastenosaston pöytäryhmä
2. Lukupaikka ja kiinteä valaisin
3. Päätepöytä ja tuoli
4. Luentosalipöytä ja tuoli
5. Apupöytä
6. Kulunut työpöytä.

4

5

6

1

2

3

4

5

1. Lukupöytä lainausosastolla
2. Päätepöytä musiikki-osastolla
3. Apupöytä maakuntakirjastossa
4. Lukusalin pöydät ja näkösuoja
5. Luentosalin pöydät ja tuolit

1

2

3

4

1. Lainaussoston kiinteä istuinryhmä
2. Pyöreä irtotuoli
3. Henkilökunnan taukotilan pöytäryhmä. Pöytä on vanhaan kirjastotaloon suunniteltu pöytä.
4. Lastenosaston satukuuntelutuolit.

Pinottava irtotuoli

Käsikirjaston irtotuoli.

Aikuisten lainausosaston pilarin ympärille sijoitetut kiinteät tuolit.
Taustalla uusi lainausautomaatti.

Aikuisten osaston titeopalvelutiski.

Lastenosaston palvelutiski.

Palvelutiskien valaisinramppperiaate.

1

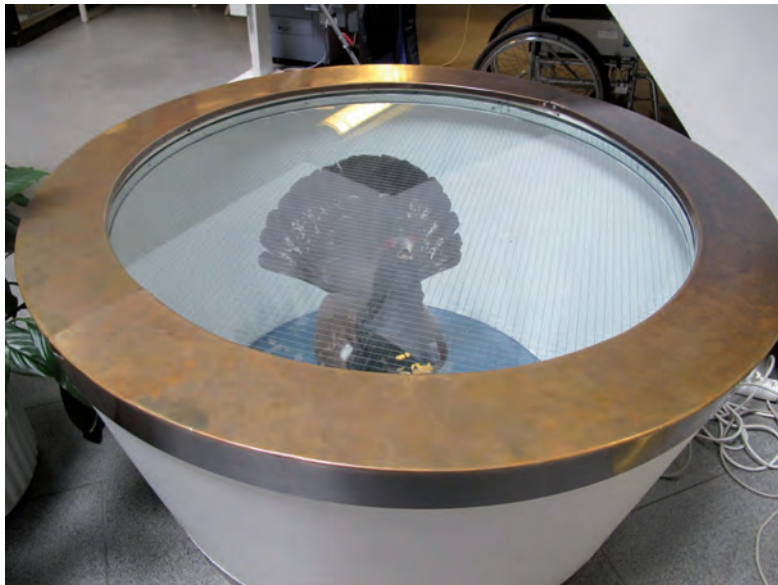

2

3

1. Laatikosto
2. Kirjavaunu
3. Satukirja-altaat
4. Pääaulan metsovetriini
5. Lastenosaston pienet penkit

4

5

1

2

3

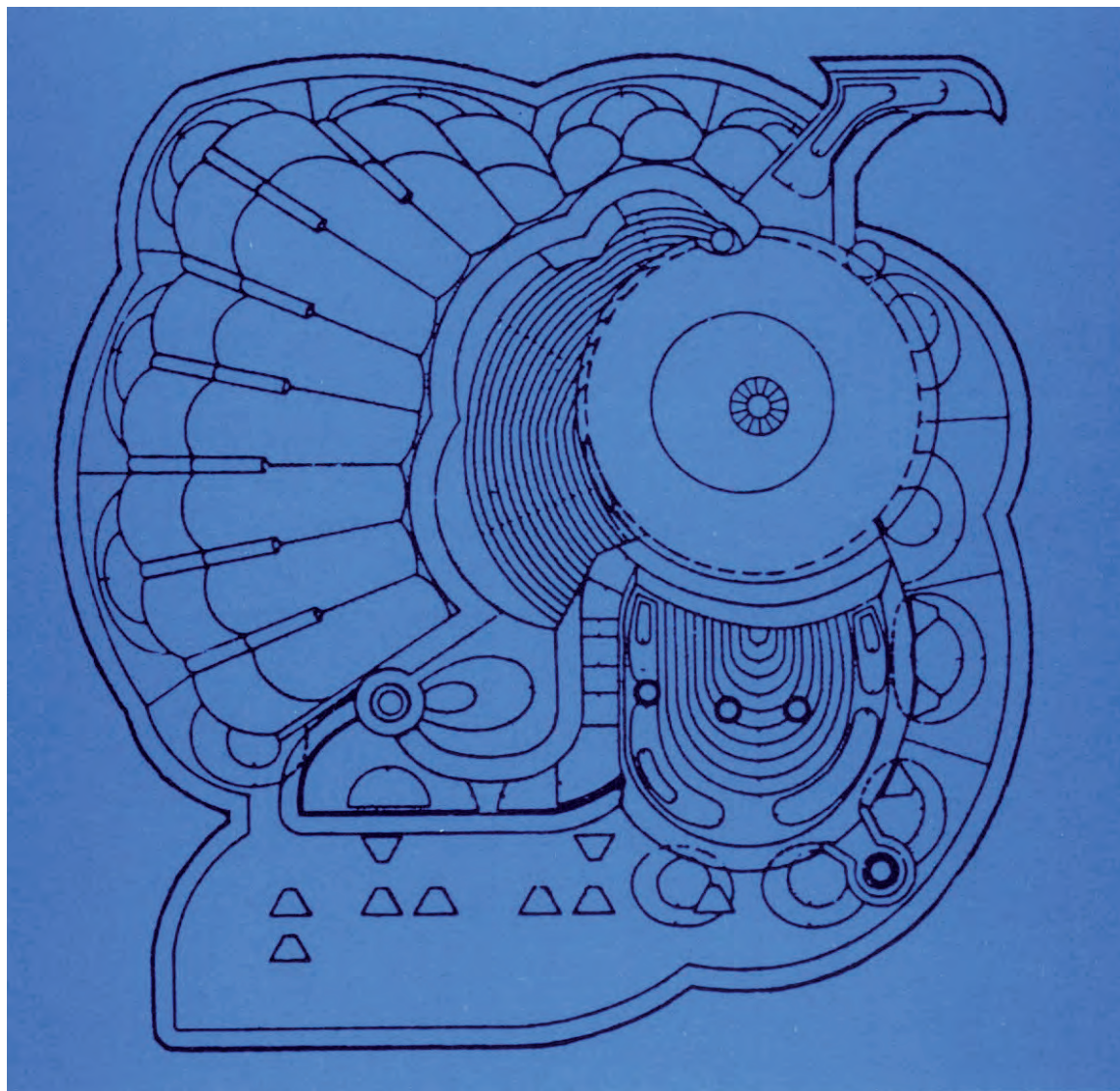

4

5

1. Pääaulan vaatetilan naulakot
2. Irtonaulakko luentosalissa
3. Vitriini
4. Lastenosaston penkki

**LIITE 4.
METSON TILAKOHTAINEN DOKUMENTOINTI JA ARVOLUOKITUS**

Tilojen luokitusmäärittelyt

HP (High Priority) – ei suositella muutoksia, alkuperäisyysaste korkea

Korjausohje:

Alkuperäiset pinnat entisöidään alkuperäiseen asuun, käytetään alkuperäisiä materiaaleja, pintakäsittelyitä ja värejä. Pintojen kuluneisuus sallitaan tiettyyn tasoon asti. Muutokset vaativat erityisperustelun.

SHP (Semi-high Priority) – pienet muutokset sallittuja, alkuperäisyysaste kärsinyt

Korjaus- ja työohje:

Alkuperäiset pinnat entisöidään kuten HP-tiloissa.

Uudet pinnat tehdään poikkeavana vanhoista pinnoista = uusi ajallinen kerrostuma, joka näkyy.

LP (Low Priority) – muutokset sallittuja, alkuperäisyysaste kärsinyt paljon ja/tai painoarvo ei ole merkittävä alkuperäisessä suunnitelmassa

Korjaus- ja työohje:

Alkuperäiset pinnat huoltokäsitellään alustan ja käytön vaatimusten mukaisesti.

Uudet pinnat tehdään poikkeavana vanhoista pinnoista = uusi ajallinen kerrostuma, joka näkyy.

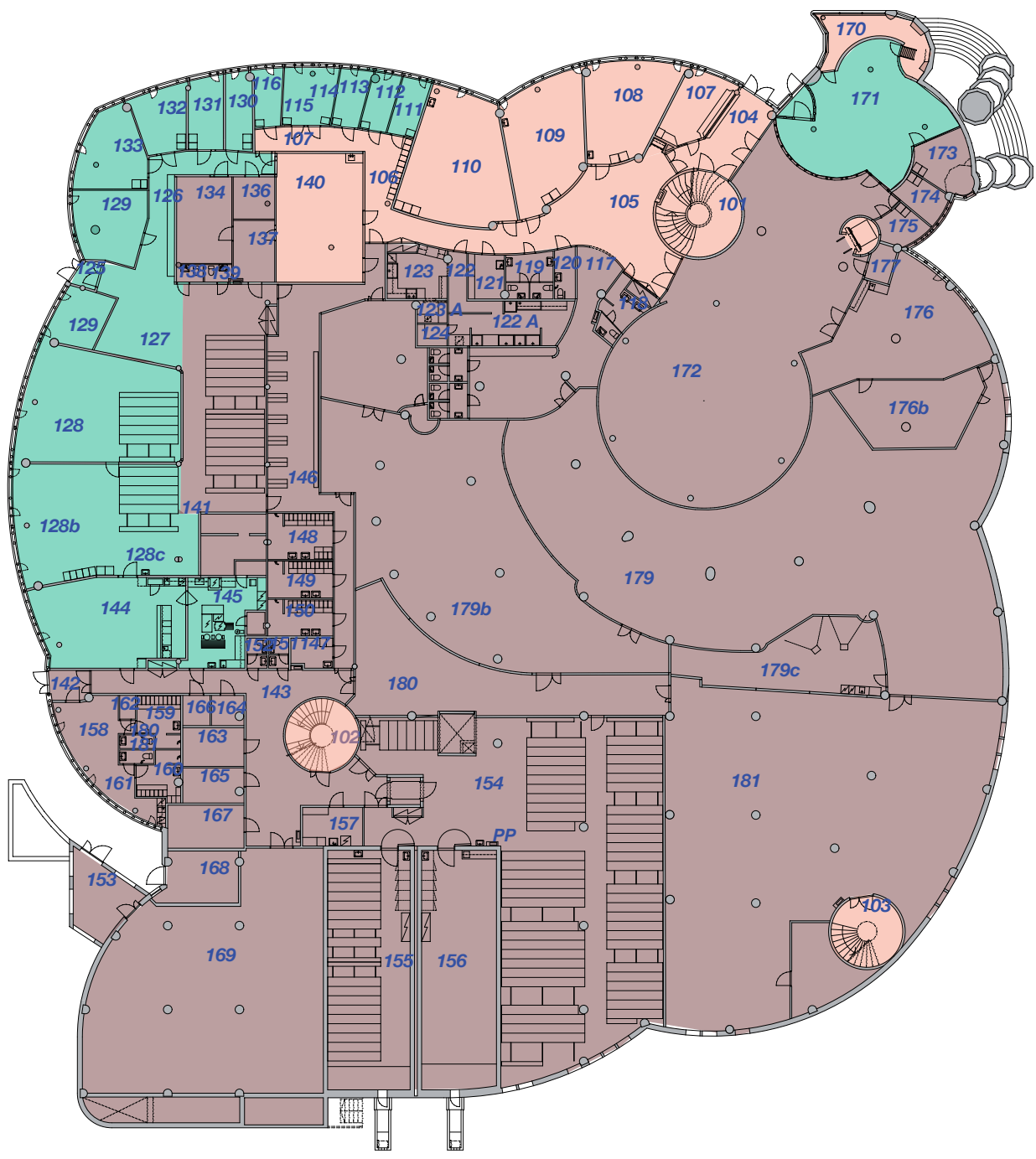
NP (No Priority) – ei rakennushistoriallista arvoa, suuret muutokset sallittuja ja/tai painoarvo alhainen alkuperäisessä suunnitelmassa

Korjaus- ja työohje:

Ei erityisvaatimuksia. Tilat rakennetaan uutena ajallisena kerrostumana.

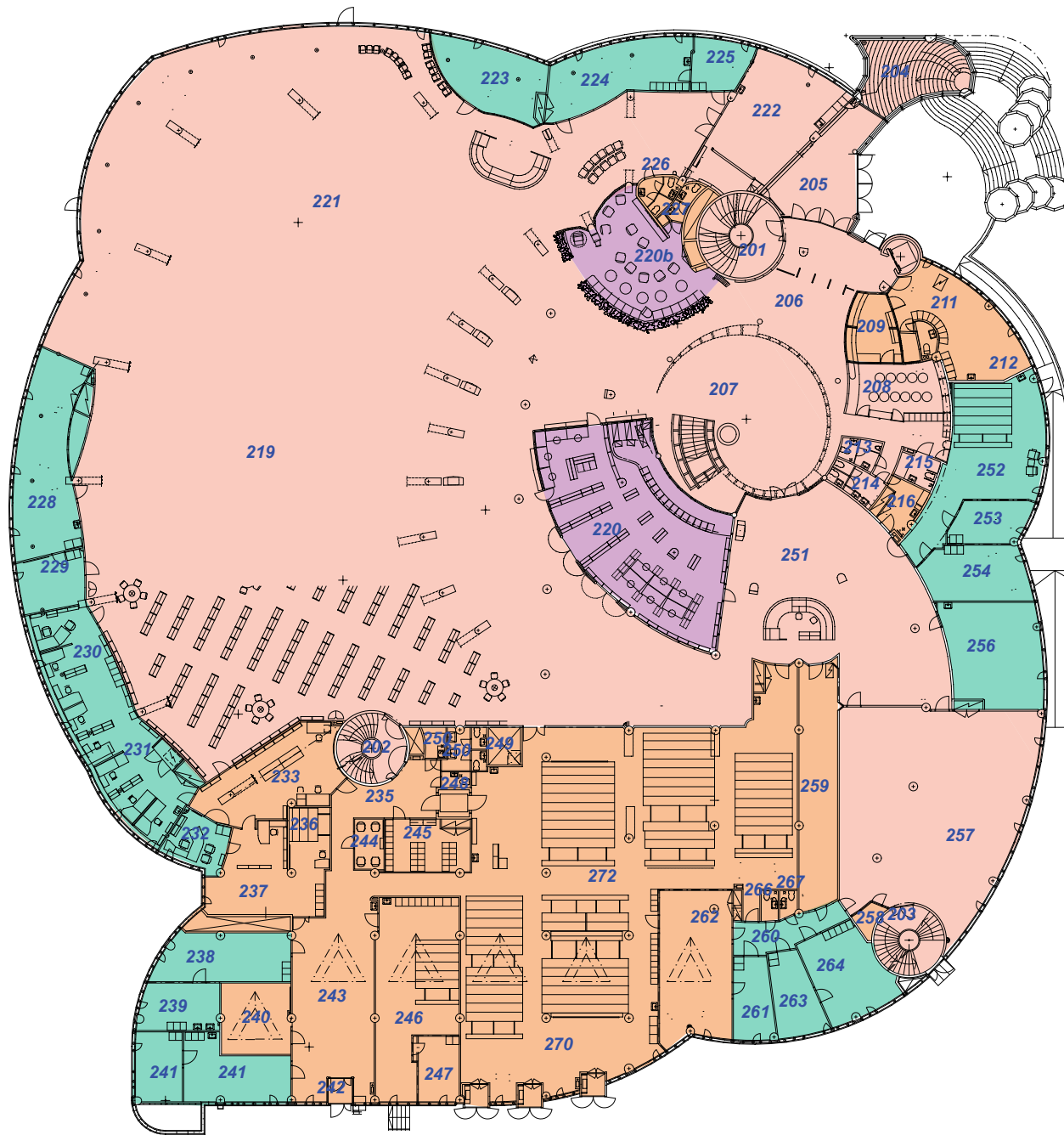
UK (uusi kerrostuma) – ei rakennushistoriallista arvoa

Ei korjauksiin kohdistuvia vaatimuksia.

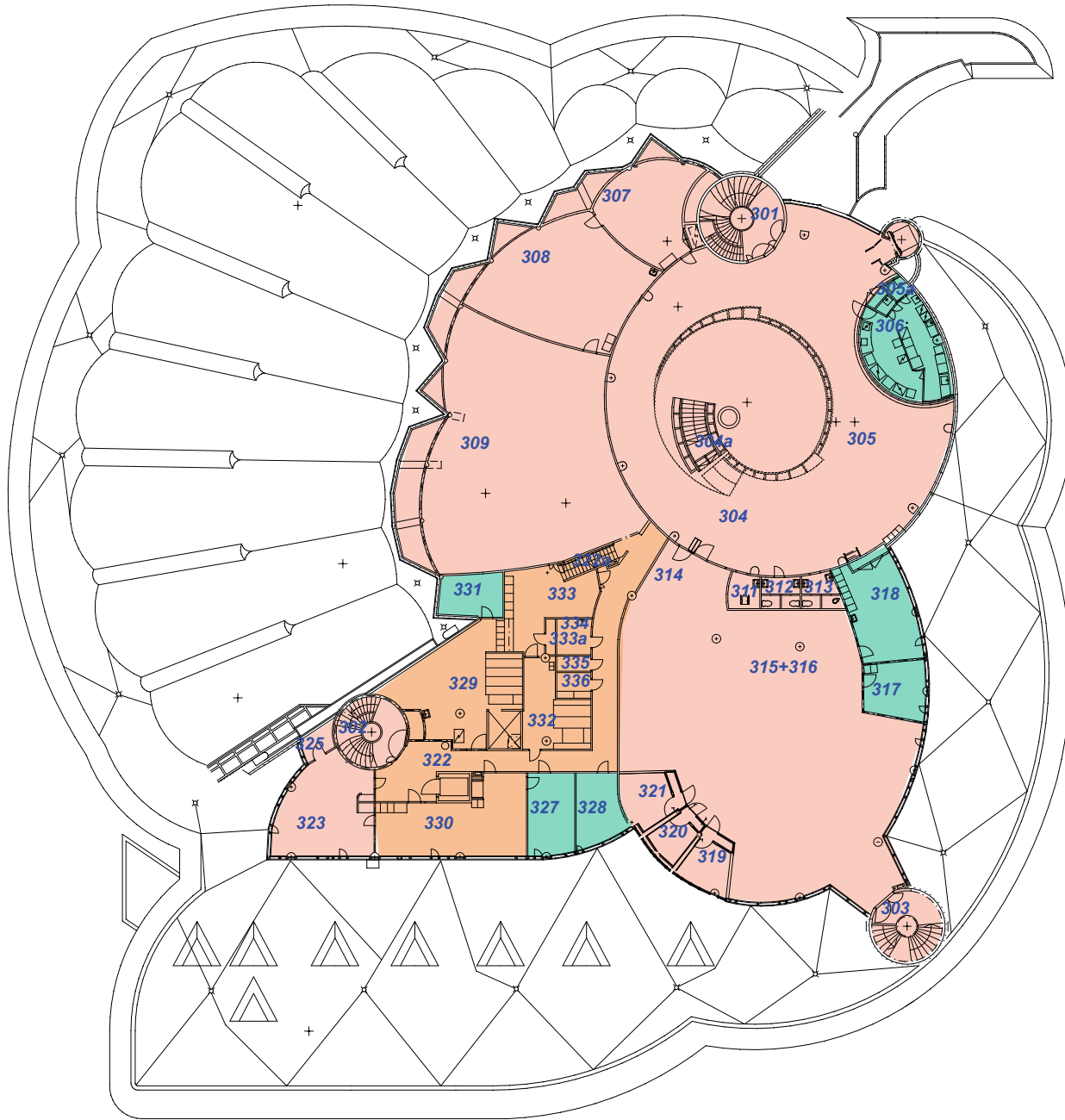
POHJAKERROS

- HP (high priority)
- SHP (semi-high priority)
- LP (low priority)
- NP (no priority)
- UK (uusi kerrostuma)

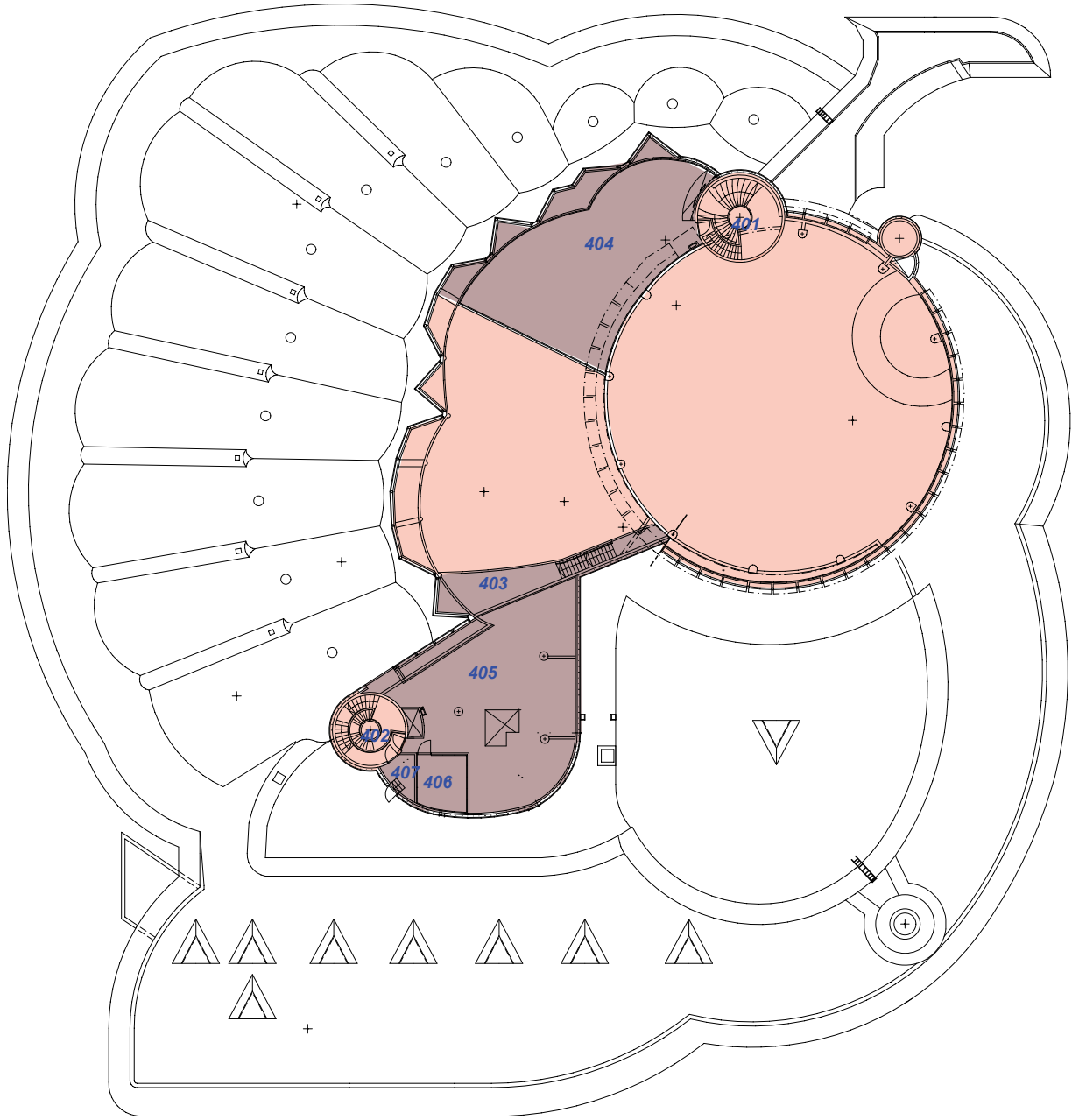
PÄÄKERROS

- HP (high priority)
- SHP (semi-high priority)
- LP (low priority)
- NP (no priority)
- UK (uusi kerrostuma)

PARVIKERROS

- HP (high priority)
- SHP (semi-high priority)
- LP (low priority)
- NP (no priority)
- UK (uusi kerrostuma)

4.KERROS

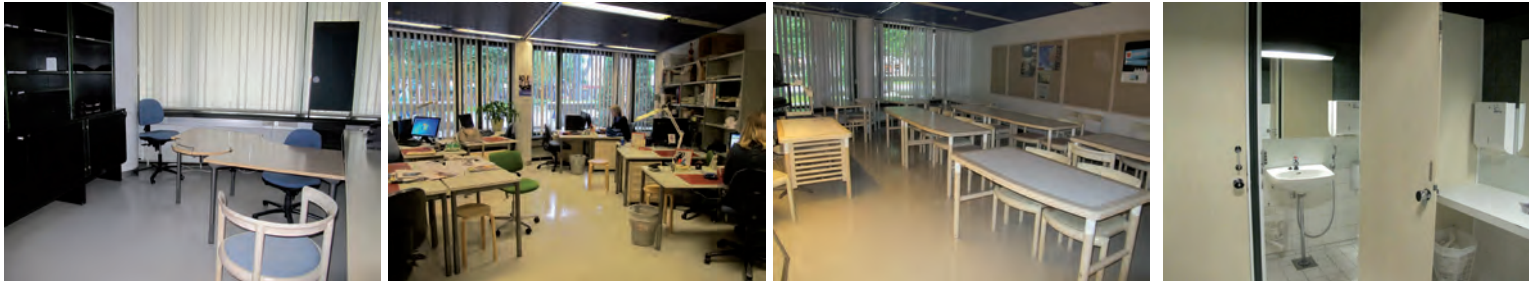
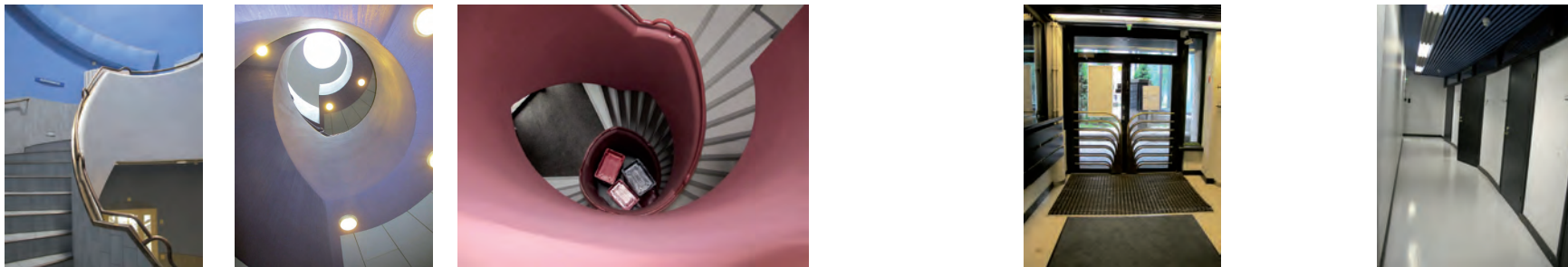
- HP (high priority)
- SHP (semi-high priority)
- LP (low priority)
- NP (no priority)
- UK (uusi kerrostuma)

Metson dokumentointi

Arkkitehtitoimisto Seija Hirvikallio 2014

POHJAKERROS

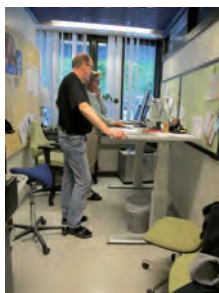
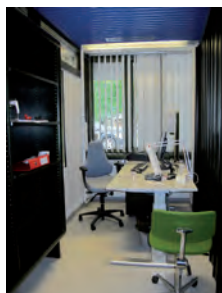
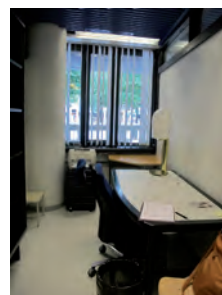
nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUSTEET	ARVOLUOKITUS
101 ph	kerlaatta	kerlaatta+maal	maalattu	teräslasi			HP
102 ph	vinyyli-laatta	maalatut	maalattu	teräslasi			HP
103 ph	Vinyyli-laatta	maalatut	maalattu	teräslasi			HP
104 tk	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex	teräslasi		lipunmyyntitiski	HP
105 halli	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex	viilu			HP
106 käytävä	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex	viilu		lokerikko	HP
107 toim	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex	viilu	puuikk/vihreä		HP
108 luento	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex	viilu	puuikk/vihreä	irtokalusteet	HP
109 luento	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex	viilu	puuikk/vihreä	irtok+komero	HP

101 102 103 104 105
106 107 108 109

POHJAKERROS

nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUSTEET	ARVOLUOKITUS
110 luento	vinyylilaatta	tasoitetut	lautex	viilu	puuikk/vihreä	irtok+komero	HP
111 cdhionta	vinyylilaatta	tasoitetut	lautex	viilu	puuikk/vihreä	komero	SHP
112 tutk	vinyylilaatta	tasoitetut	lautex	viilu	puuikk/vihreä	kalusteet	SHP
113 tutk	vinyylilaatta	tasoitetut	lautex	viilu	puuikk/vihreä	kalusteet	SHP
114 tutk	vinyylilaatta	tasoitetut	lautex	viilu	puuikk/vihreä	komero+taiteseinä	SHP
115 tutk	vinyylilaatta	tasoitetut	lautex	viilu	puuikk/vihreä	komero, hylly+taiteseinä	SHP
116 tutk	vinyylilaatta	tasoitetut	lautex	viilu	puuikk/vihreä	komero, hylly	SHP
117 käyt	vinyylilaatta	tasoitetut	lautex	viilu		naulakot	NP
118 wc	ei pääsyä						NP
119 wc	kerlaatta	kaakeli	lautex	viilu			NP

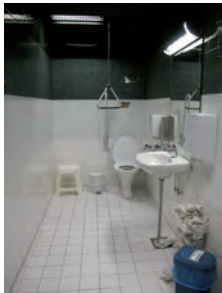

110 111 112 113 114

115 116 117 119

POHJAKERROS

nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUSTEET	ARVOLUOKITUS
120 wc	kerlaatta	kaakeli	lautex	viilu			NP
121 siiv	kerlaatta	kaakeli	lautex	viilu			NP
122 et	muovimatto	tasoitetut	lautex	viilu			NP
123A pimiö	muovimatto	tasoitetut	lautex	viilu			NP
123 kuv	muovimatto	tasoitetut+kaakeli	lautex	viilu			NP
124 var	muovimatto	tasoitetut	lautex	viilu			NP
125 tk	kuramatto	tasoitetut	lautex	teräslasiovi			SHP
126 käyt	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex	viilu			SHP
127 varasto	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex+mbet	viilu		hyllyjä	SHP
128a laitoskir	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex+mbet	viilu		hyllyjä+pöytäryhmä	SHP
128b poistokirja	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex+mbet	viilu		hyllyjä	SHP
128c varasto	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex+mbet				SHP
129 osj	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex+mbet	viilu		hyllyt	SHP

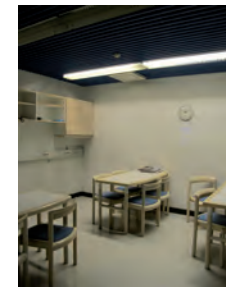

120 121 123A 123 125

126 128a 128b 129

POHJAKERROS

nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUSTEET	ARVOLUOKITUS
130 th	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex	viilu	puuikk/vihreä		SHP
131 äänitys	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex	viilu	puuikk/vihreä		SHP
132 kans.	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex	viilu	puuikk/vihreä		SHP
133 joht+133b	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex+mbet	viilu	puuikk/vihreä	hyllyt	SHP
134 sostila	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex+mbet	viilu		hyllyjä	NP
136 äänitys?	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex	viilu			NP
137 välitila	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex	viilu			NP
138 wc	muovimatto	kaakeli	lautex	viilu			NP
139 wc	muovimatto	kaakeli	lautex	viilu			NP

130 132 133 134 134 b

137

POHJAKERROS

nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUSTEET	ARVOLUOKITUS
140 sali	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex	viilu		irtokalusteet	HP
141 kirjavar	vinyyli-laatta	tasoitetut	betoni	viilu			NP
142 tk	ker.laatta	tasoitetut	lautex	teräslasi			NP
143 käyt	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex	viilu+teräs			NP
144 ruok	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex	viilu	puuikk/vihreä		SHP
145 keittiö	akryylimassa	kaakeli	lautex	viilu		Metos	SHP
146 käyt	mbet	puht.muur.tiili	betoni	teräs			NP
147 lepo	vinyyli-laatta	tasoitetut	lautex	viilu		komero	NP
148 sos	vinyyli-laatta	kaakeli	lautex	viilu			NP
149 sos	vinyyli-laatta	kaakeli	lautex	viilu			NP

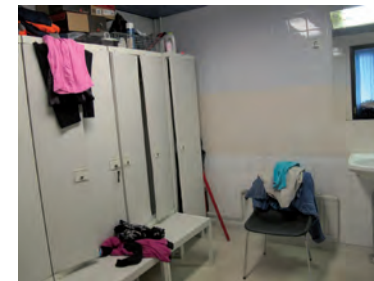
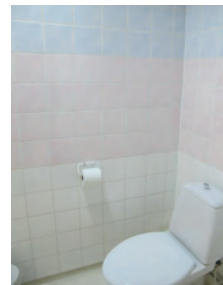
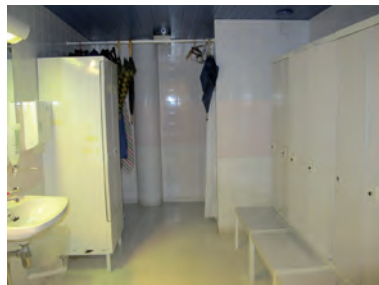

140 141 142 143 144

145 146 147 148 149

POHJAKERROS

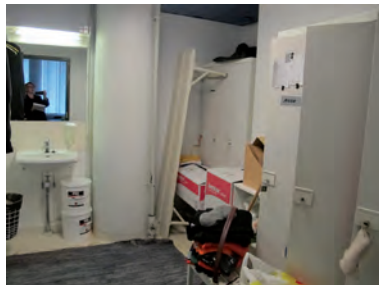
nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUSTEET	ARVOLUOKITUS
150 sos	vinyylilaatta	kaakeli	lautex	viilu			NP
151 wc	vinyylilaatta	kaakeli	lautex	viilu			NP
152 wc	vinyylilaatta	kaakeli	lautex	viilu			NP
153 piha							NP
154 var	vinyyli	mbet	mbet	teräs			NP
155 var	vinyyli	mbet	mbet	teräs			NP
156 var	vinyyli	mbet	mbet	teräs			NP
157 siiv	akryylimassa	kaakeli	betoni	teräs			NP
158 sos	vinyylilaatta	tasoitettu	lautex	viilu			NP
159 sos	vinyylilaatta	tasoitettu	lautex	viilu			NP

150 151 152 154 155
156 157 158 159

POHJAKERROS

nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUSTEET	ARVOLUOKITUS
160 sostila	vinyyli-laatta	kaakeli	lautex	viilu			NP
161 wc	vinyyli-laatta	kaakeli	lautex	viilu			NP
162 kuiv	vinyyli-laatta	kaakeli	lautex	viilu			NP
163 puh	vinyyli-laatta	mbet	betoni	teräs			NP
164 puhjak	vinyyli-laatta	mbet	betoni	teräs			NP
165 pikapuhja	vinyyli-laatta	mbet	betoni	teräs			NP
166 akku	vinyyli-laatta	mbet	betoni	teräs			NP
167 spk	vinyyli-laatta	mbet	betoni	teräs			NP
168 muunt	vinyyli-laatta	mbet	betoni	teräs			NP
169 iv	mbet	mbet	betoni+ivputket	teräs			NP

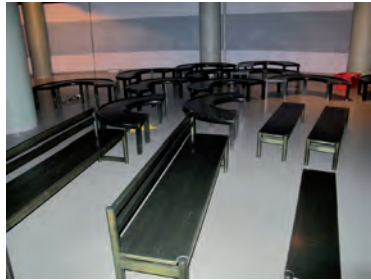
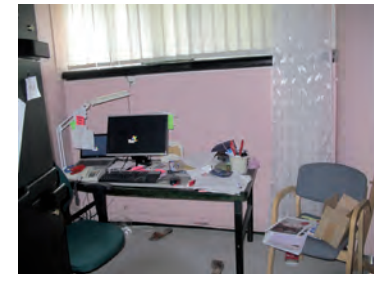

160 162 164

169

POHJAKERROS

nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUSTEET	ARVUOKITUS
170 vitr							HP
171 myym	kivi	tasoitettu	tasoitettu	teräslasi+viilu	vihreäpuu	irtokalusteita	SHP
172 näyt	kivi	tasoitettu	lautex+bet	teräs		vitriinit	NP
173 var	kivi	tasoitettu	lautex+bet	laaka			NP
174 tutk	vinyyli-laatta	tasoitettu	lautex	viilu	vihreäpuu		NP
175 tutk	vinyyli-laatta	tasoitettu	lautex	viilu	vihreäpuu	komerp	NP
176 sos	vinyyli-laatta	maal.tiili	mbet+lautex	viilu	vihreäpuu		NP
176b	vinyyli-laatta	koristemaal					NP
177 var							NP
178 vesiveistos							HP
179 näyt	vinyyli-laatta	tasoitettu	mbet	viilu			erikoispilari NP
179b näyt	vinyyli-laatta	maal.tiili+ohu	betoni				NP
179c var	vinyyli-laatta	maal.tiili	mbet				NP
180 käyt	vinyyli-laatta	tasoitettu	mbet	viilu			NP
181 Var	vinyyli-laatta	mbet+raakab	betoni				NP

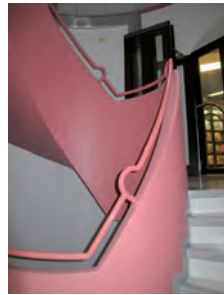
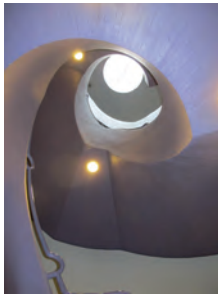
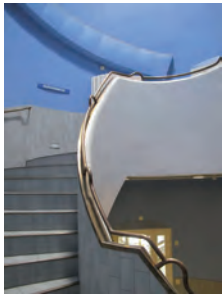

171 172 172b 174 173

179 179b 180 181

PÄÄKERROS

nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUST	ARVOLUOKITUS
201 ph	kerlaatta	kerlaatta+ma	maalattu	teräslasi			HP
202 ph	vinyylilaatta	maalatut	maalattu	teräslasi			HP
203 ph	vinyyliltta	maalatut	maalattu	teräslasi			HP
204 veistos							HP
205 tk	kivi	tasoitettu	lautex	teräslasi	teräs	vitriinit	HP
206 halli	kivi	tasoitettu	lautex	viilu-teräslasi		tuolit	HP
207 aula	kivi	-	auki	-	-		HP
208 vaate	kivi	tasoitettu	lautex	viilu	-	naulakot+tiski	HP
209 vm	vinyyli	tasoitettu	lautex	viilu	-		LP

201 202 203 205 206 207

208

PÄÄKERROS

nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUST	ARVOLUOKITUS
210 keskus	vinyyli	tasoitettu	lautex	viilu	-	tiski	LP
211 vm	vinyyli	tasoitettu	lautex	puulasi	vihreä puu	komerot + irtok	LP
212 vm	vinyyli	tasoitettu	lautex	puulasi	vihreä puu	komerot + irtok	LP
213 wcm	kerlaatta	kaakeli	puuritulä	viilu			HP
214 wcn	kerlaatta	kaakeli	puuritulä	viilu			HP
215 wcinva	kerlaatta	kaakeli	puuritulä	viilu			HP
216 siiv	muovimatto	kaakelialaosa	tasoitettu	viilu			LP
217	muovimatto	kaakeli	puuritulä	viilu			LP
219 sali	kivi	tasoitetut	lautex	viilu	vihreäpuu	kaikki	kaaripilarit HP

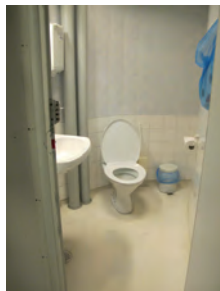
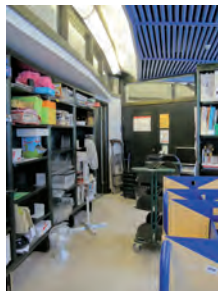

211 213 214 215 216

219 219 219

PÄÄKERROS

nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUST	ARVOLUOKITUS
220 laintsto	kivi	tas+lasi	lautex	viilu			UK
220b luku	kivi	tas.+lasi	lautex				UK
221 sali	kivi	tasoitetut	lautex	viilu	vihreäpuu	kaikki	kaaripilarit HP
222 nukketeat	korkki	tasoitettu	lautex + tas	puulasi	vihreäpuu	kaikki	HP
223 käsik	kivi	tas+lasi	lautex+lasi	puulasi	vihreäpuu	kaikki	SHP
224 th	korkki	tasoitettu	lautex+kaari	puulasi	vihreäpuu	laatikostot, kome	SHP
225 osh	korkki	tasoitettu	lautex+kaari	puulasi	vihreäpuu	kaikki	SHP
226 wc	kerlaatta	kaakeli	puuritiä	viilu			LP
227 wc	kerlaatta	kaakeli	puuritiä	viilu			LP
228 th	vinyyli	tasoitettu	lautex+kaari	puulasi	vihreä puu		SHP
229 osh	vinyyli	tasoitettu	lautex+kaari	puulasi	vihreä puu	hyllyt	SHP

220 230b 221 222 223

224 225 226 227 228

PÄÄKERROS

nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUST	ARVOLUOKITUS
230 th	vinyyli	tasoitettu	lautex+kaari	puulasi	vihreä puu	hyllyt+komerot	SHP
231 luett	vinyyli	tasoitettu	lautex+kaari	puulasi	vihreä puu	hyllyt+komerot	SHP
232 apj	vinyyli	tasoitettu	lautex+kaari	viilu	vihreä puu	kaikki	SHP
233 kort	vinyyli	tasoitettu	lautex+lasi	viilu	sisäyläikk	hyllyt+irtok	LP
234 kort	vinyyli	tasoitettu	mbet	viilu	sisäyläikk	hyllyt+irtok	LP
235 käyt	vinyyli	mbet	mbet	viilu	sisäyläikk	hyllyt+irtok	LP
236 var	vinyyli	tas+lasi	lautex				liukuhyllyt LP
237 th	vinyyli	tas+lasi	lautex	viilu+mes	vihreäpuu	komerot+työpist	LP
238 muovi	vinyyli	tasoitettu	lautex	viilu	vihreäpuu	hyllyt+vaunu	SHP
239 korjaus	vinyyli	tasoitettu	lautex	viilu	vihreäpuu	hyllyt ja komero	SHP

230 232 233 235 236

237 238

PÄÄKERROS

nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUSTEET	ARVOLUOKITUS
240 kuorma	vinyyli-laatta	tas.+lasiseinä	lautex+kattoik	viilu	-		LP
241 th	vinyyli-laatta	tasoitettu	lautex	puulasiovi	vihreäpuu		SHP
241A th	vinyyli-laatta	tasoitettu	lautex	puulasiovi	vihreäpuu		SHP
242 tk	kura	tasoitettu	lautex	teräslasiovi			LP
243 lähivar	vinyyli-laatta	tas+yläikk	mbet	viilu			LP
244 tupakka	vinyyli-laatta	tasoitettu	lautex	viilu			LP
245 sos	vinyyli-laatta	tasoitettu	lautex	viilu			LP
246 hankinta	vinyyli-laatta	tasoitettu	mbet+lautex	viilu	vihreäpuu	hylly	LP
247 osh	vinyyli-laatta	tasoitettu	lautex	puulasi	vihreäpuu		LP
248 wc	muovimatto	kaakeli	lautex				LP
249 wc	muovimatto	kaakeli	lautex				LP

241 241a 243 245 246

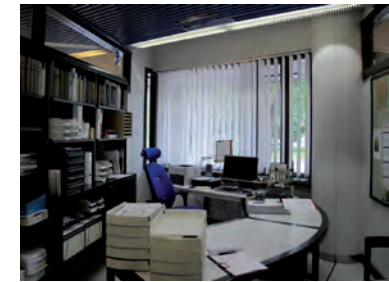
247 249

Metson dokumentointi

Arkkitehtitoimisto Seija Hirvikallio 2014

PÄÄKERROS

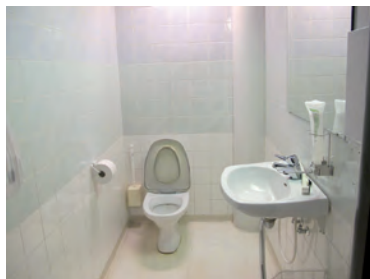
nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUSTEET	ARVLUOKITUS
250 siiv	muovimatto	kaakeli	lautex	viilu			LP
251 aikak.l	kivi	tasoitettu	lautex	puulasi		kaikki	HP
252 maakunta	vinyylilaatta	tasoitettu	lautex	viilu+lasi	vihreäpuu	irtokalusteet	SHP
253 palv.esim	vinyylilaatta	tasoitettu	lautex	viilu+lasi	vihreäpuu	kaikki	SHP
254 kaukop	vinyylilaatta	tasoitettu	lautex	viilu+lasi	vihreäpuu	kaikki	SHP
255 wc	vinyylilaatta	kaakelit	lautex	viilu			LP
256 kielet	vinyylilaatta	tasoitettu	lautex	viilu+lasi	vihreäpuu	kaikki	SHP
257 lukus	vinyylilaatta	tasoitettu	lautex	viilu+lasi	vihreäpuu	kaikki	HP
258 konekirj	vinyylilaatta	tasoitettu		viilu			LP
259 mikrof	vinyylilaatta	tasoitettu	lautex	viilu			LP

250 251 252 252 253
254 256 257 257

PÄÄKERROS

nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUSTEET	ARVOLUOKITUS
260 käyt	vinyyli-laatta	tasoitettu	lautex	puulasiovi			SHP
261 osjoht	vinyyli-laatta	tas.+yläikk	lautex+ikk	puulasiovi	vihreäpuu	hyllyt+työpöytä	SHP
262 auto th	vinyyli-laatta	tas.+yläikk	lautex+ikk	puulasiovi	vihreäpuu	hyllyt+työpöytä	LP
263 th	vinyyli-laatta	tas.+yläikk	lautex	viilu	vihreäpuu	hyllyt+työpöytä	SHP
264 pienith	vinyyli-laatta	tas.+yläikk	lautex	viilu	vihreäpuu		SHP
265 wc	muovimatto	kaakeli	lautex+tas	viilu			LP
266 wc	muovimatto	kaakeli	lautex+tas	viilu			LP
267 tk	kuramatto	tasoitettu		metalli			LP
268 tk	kuramatto	tasoitettu		metalli			LP
269 tk	kuramatto	tasoitettu		metalli			LP
270 auto	vinyyli-laatta	maal.tiili	mbet	viilu			liukuhyllyt LP

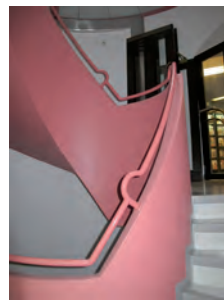
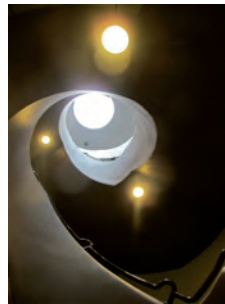
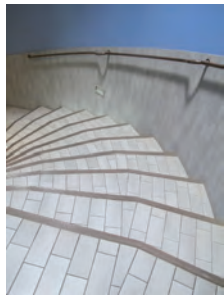

260 261 262 263 264

265 266 270

PARVIKERROS

nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUSTEET	ARVOLUOKITUS
301 ph	kerlaatta	kerlaatta+ma	maalattu	teräslasi			HP
302 ph	vinyylilaatta	maalatut	maalattu	teräslasi			HP
303 ph	vinyylilaatta	maalatut	maalattu	teräslasi			HP
304 aulakäy	kerlaatta	tasoitetut	lautex+kupu	viilu	vihreäpuu	kaikki	HP
305 kahvila	kerlaatta	tasoitetut	lautex	viilu	vihreäpuu+mes	kaikki	HP
306 keittiö	kerlaatta	kaakeli	lautexkeittiö+kaari	puulasi		Metos	SHP
307 kokous	vinyylilaatta	tasoitetut	lautex	viilu	yläikk	komero+irtok	HP
308 opetus	vinyylilaatta	tasoitetut	lautex	viilu+messink	yläikk	kaikki	HP
309 luento	parketti	tasoitetut	lautex	viilu+messink	yläikk	kaikki	HP

301 302 303 304 305 306

307 308 309

Metson dokumentointi

Arkkitehtitoimisto Seija Hirvikallio 2014

PARVIKERROS

nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUSTEET	ARVOLUOKITUS
311 wcinva	kerlaatta	kaakeli	puuritiä	viilu			HP
312 wc	kerlaatta	kaakeli	puuritiä	viilu			HP
313 wc	kerlaatta	kaakeli	puuritiä	viilu			HP
314 neuvonta	kerlaatta	tasoitetut	lautex				HP
315 sali	kerlaatta	tasoitetut	lautex	lasi	vihreäpuu	kaikki	HP
316 sali	kerlaatta	tasoitetut	lautex	lasi	vihreäpuu	kaikki	HP
317 osh	vinyyliä	tasoitetut	lautex	puulasi	vihreäpuu		SHP
318 th	vinyyliä	tas+ylälas	lautex	puulasi	vihreäpuu	hyllyt+laatikostot	SHP
319 soitto	korkki	tasoitetut+ak	lautex	puulasi	vihreäpuu		HP

311 312 313 315 317

318 319

Metson dokumentointi

Arkkitehtitoimisto Seija Hirvikallio 2014

PARVIKERROS

nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUSTEET	ARVOLUOKITUS
320 soitto	korkki	tasoitetut+aku	lautex	puulasi	vihreäpuu		HP
321 soitto	korkki	tasoitetut+aku	lautex	puulasi	vihreäpuu		HP
322 käyt	vinyyli-laatta	tasoitettu	lautex	viilu			LP
323 johtaja	parketti	tasoitettu	lautex	viilu		lähes kaikki	HP
325 parveke	parketti	tasoitettu		viilu			HP
327 th	vinyyli-laatta	tasoitettu	lautex	viilu	vihreäpuu	hyllyt+työtaso	SHP
328 th	vinyyli-laatta	tasoitettu	lautex	viilu	vihreäpuu	hyllyt+komero	SHP
329 somistus	vinyyli-laatta	tasoitettu	lautex	viilu	vihreäpuu	hylly	LP

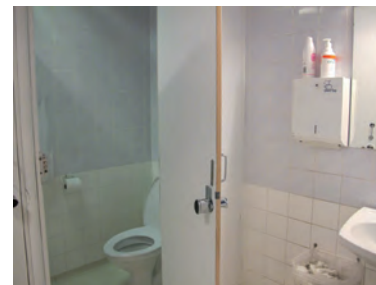
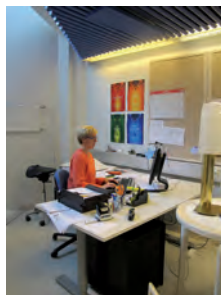

320 321 322 323 325

327 328 329

PARVIKERROS

nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUSTEET	ARVOLUOKITUS
330 tsto	vinyylilaatta	tasoitettu	lautex	viilu	vihreäpuu	hyllyt	LP
331 th	vinyylilaatta	tasoitettu	lautex+kattoikk	viilu		irtokalusteita	SHP
332 var	vinyylilaatta	maalattu tiili	lautex+maal	viilu		komero	LP
333 var	vinyylilaatta	tasoitettu	mbet	viilu			LP
334 wc	vinyylilaatta	kaakeli	puuritiä	viilu			LP
335 wc	vinyylilaatta	kaakeli	puuritiä	viilu			LP
336 siiv	muovimatto	kaakeli	puuritiä	viilu			LP

330 331 332 334 335

336

4. KERROS

nro	LATTIA	SEINÄT	KATTO	OVI	IKKUNA	PIETILÄN KALUSTEET	ARVOLUOKITUS
401 ph	kerlaatta	kerlaatta+ma	maalattu	teräslasi	kattoikkuna		HP
402 ph	vinyyli-laatta	maalatut	maalattu	teräslasi	kattoikkuna		HP
403 porras							HP
404 iv	betonilattia	betoni+akust	betoni+akust	teräs			NP
405 iv	betonilattia	betoni+akust	betoni+akust	teräs			NP
406 hissikone							NP
407 var	betonilattia	betoni+akust	betoni+akust	teräs			NP

